

«Vidimus Dominum»

Congrés Internacional
de Joves Religiosos i Religioses
29 de setembre – 4 d'octubre de 1997

«Vidimus Dominum»

Congrés Internacional
de Joves Religiosos i Religioses

29 de setembre – 4 d'octubre de 1997

Claret

Versió catalana de

Rosa M. Piquer, cistercenca (Cadins),
Jaume Gabarró, cistercenc (Solius) i
M. Teresa Pujal, clarissa (Reus)

Pels textos originals

© Unione Superiori Generali. Roma

Per a la versió catalana

© Unió de Religiosos de Catalunya / CEVRE

© Editorial Claret, S.A.

Roger de Llúria, 5 - 08010 Barcelona

Imprès per Edim

Badajoz, 145-147 - Barcelona

ISBN: 84-8297-264-2

Dipòsit legal: B.29.158-1998

Juny 1998

Sumari

Presentació

Ponències

Testimonis

Comunicacions finals

Presentació

Benvolguts joves!

Us heu reunit aquí, en aquest Congrés Internacional de Joves Religiosos i Religioses, per a proclamar units, tal com ho féu Maria Magdalena: «Vidimus Dominum» («Hem vist el Senyor!», *cf.* Jn 20,18) i per a comunicar a tothom —tal com ho féu l'apòstol Joan— el que heu vist, sentit i tocat, el Verb de la Vida, Jesús; per a compartir el vostre goig (*cf.* 1Jn 1,1-4), i per a donar raó de la vostra esperança (*cf.* 1Pe 3,15).

En donar-vos la benvinguda, nosaltres, que de joves només en tenim l'esperit que roman en el temps, volem expressar-vos el nostre profund agraïment per haver vingut a ajudar-nos a llegir els signes dels temps i dels llocs, i per a renovar la nostra esperança en el futur de la vida consagrada.

Hem d'acceptar de viure en una situació d'èxode, de sortida. És una condició indispensable per a tenir la creativitat necessària en la vida consagrada com a resposta al desafiament que ens presenta el Senyor en cada època de la història. Vivim temps d'incertesa, de crisi, de malestar però també de creativitat quan hi ha persones capaces d'afrontar la realitat i de madurar noves intuïcions. Això és el que esperem de vosaltres.

«Créixer és canviar, i ser perfectes és haver canviat moltes vegades.»

Creiem en l'acció de l'Esperit que comunica la saviesa també als joves (*cf.* Sb 3,8; Jl 3,1). Esperem l'ajuda de la vostra fe i de la vostra inventiva per a viure la fidelitat dinàmica i creativa que el Senyor ens demana.

L'Esperit es manifesta creant comunió, donant llibertat i infonent coratge per afrontar les dificultats de la vida personal i social.

En veure-us aquí reunits, persones de races, cultures i llengües tan diverses, no podem sinó experimentar la presència de l'Esperit que us ha cridat i reunit en la comunió d'una mateixa vocació a la vida consagrada en la diversitat dels vostres carismes.

Us demanem: Ensenyeu-nos camins nous per a una comunió que sigui signe per als nostres germans i germanes en el llindar del tercer mil·lenni!

Us demanem: Sigueu per a nosaltres testimonis creïbles de l'autèntica llibertat cristiana: amor i do de si mateix al servei dels altres, especialment dels més pobres!

Us demanem: Urgiu-nos de ser valents per a assumir el risc de la novetat en comunió amb vosaltres, per a no quedar-nos en el passat frenant l'acció de l'Esperit que ens projecta cap al futur per a fer amb nosaltres coses encara més grans.

«Vidimus Dominum» (Hem vist el Senyor!). Nosaltres, fa molts anys; vosaltres fa poc. Ell ens ha cridat a tots a la vida consagrada per a una missió al servei dels nostres germans i germanes. Sabem en qui em cregut (*cf.* 2Tm 1,12) i volem, juntament amb vosaltres, i volem, juntament amb vosaltres —essent u en la pluralitat de carismes i cultures— proclamar al món el Déu Trinitat i comunió que és present en el cor del món i que ens ha cridat a ser testimonis de la vida i de la resurrecció del Senyor Jesús i signes del Déu vivent.

G. GIUSEPPINA FRAGASSO, ASC
Presidenta de la UISG

P. CAMILO MACCISE, OCD
President de la USG

«T'he cridat pel teu nom...»

La vocació religiosa avui: do i desafiament, sorpresa i aposta

AMEDEO CENCINI

JOVES I VIDA CONSAGRADA

Desitjaríem observar la complexa realitat actual amb realisme i equilibri, sense alarmismes inútils ni emfasitzacions mil·lenaristes; però sense ignorar tampoc el desafiament que tenim davant. En sentit positiu partim d'una convicció que és una premissa indispensable: la vc és un «do preciós i necessari... per al present i per al futur del Poble de Déu, perquè pertany íntimament a la seva vida, a la seva santedat, a la seva missió». D'aquesta manera és una vocació que no faltarà mai i que continuarà sempre cridant. D'aquí es dedueixen dues ulteriors premisses fonamentals per allò que direm seguidament.

La vc, ànima perennement jove de l'Església

La primera convicció que posem com a premissa és que la vc representa quelcom de bell i, per tant, de jove o juvenil. És un subratllat que trobem des del principi de l'exhortació postsinodal, i que després apareix moltes vegades fins a constituir gairebé una de les

seves claus de lectura. És molt significatiu que per primer cop un document eclesial prengui la bellesa com a criteri d'interpretació (o gènere literari). I això es fa parlant de la *vc*. No és formós això? Tornarem més endavant al sentit d'aquesta opció. Sigui suficient per ara dir que això té ressonàncies en la sensibilitat juvenil, atreta sempre irresistiblement per allò que és bell. A més posa en relleu la naturalesa juvenil de la mateixa *vc*, ja que es construeix sobre valors i significats que suposen una tal atracció per la bellesa i que són típics de l'edat juvenil. ¿Tal vegada l'opció consagració no suposa creativitat, valentia, superació de límits convencionals, un cor gran, una ment oberta, una intuïció aguda, una atenció a allò imprevisible, radicalitat, generositat... vers quelcom que s'imposa d'una manera absoluta precisament perquè es tracta d'una cosa intrínsecament bella, veritable, bona? ¿No és la *vc* expressió de la fantasia alhora desinvolta i calma, és a dir, *jove*, de l'Esperit Sant? Podem dir, doncs, que la *vc* expressa l'ànima permanentment *jove* de l'Església. Així fou en el passat i així continuarà essent. I és bonic que sigui així, tot i que les dades del progressiu envelliment de persones i institucions vulguin o puguin fer-nos creure que això ja no és possible.

D'altra banda no voldríem donar massa espai als acostumats llocs comuns presentant una idea ingènuament optimista i perfeccionista de la *vc*, unint-la a una cultura espiritual passada (en la lògica de l'heroi o de la radicalització de l'aspecte de renúncia) i sense saber interpretar les instàncies actuals de renovació. A més, no podem oblidar els canvis que han succeït últimament en el món dels joves, encara que no han estat iguals pertot arreu ni hagin succeït amb un ritme idèntic ni amb la mateixa intensitat. Ja sabeu com us descriuen algunes enquestes poc benèvols vers vosaltres: menys generosos que els qui us han precedit, poc entusiastes de grans ideals, dèbils en l'aspecte emotiu, amb escassa capacitat de renúncia, molt incerts sobre el futur, escèptics sobre les vostres capacitats i les dels altres, ambivalents sobre les institucions... No sé si tot plegat és veritat, i si s'ha verificat a tot arreu. A mi em sembla una simplificació bastant injusta considerar que una generació sigui millor o pitjor que una altra. Em costa expressar aquestes valoracions, per legítima defensa... i perquè, com he llegit en algun lloc, qui pensa i diu que

les noves generacions són pitjors que les precedents (al·ludint amb freqüència la bondat del temps passat, com si l'actual fos dolent) és perquè segurament es fa vell... A més, cal pensar que l'actual generació ha estat preparada per l'anterior. Així doncs, no té sentit, i és fins i tot contradictori, fer una valoració negativa.

Els joves, somni dels orígens i esperança de renovació

Abans d'entrar en l'anàlisi pròpiament dita del tema, desitjaria proposar una reflexió que em sembla molt adequada. S'ha dit que la vc, a cada institut, és autèntica i atractiva només i amb preferència «en el moment del seu naixement», és a dir, en els primers anys de vida de l'institut. Si això és veritat, com ho deia ja el P. De Cuesnongle en un escrit de 1977, els joves són l'expressió contínua o, d'alguna manera, el símbol d'aquest moment del naixement. Allò que vosaltres busqueu i desitgeu, tot i que a vegades de manera confusa, és precisament l'entusiasme i la radicalitat dels orígens: «...voleu viure en l'Església i en el món actuals allò que els primers germans i les primeres germanes han viscut en altres temps, juntament amb el fundador o la fundadora». Precisament per això la relació que la institució estableix amb els seus joves consagrats i amb les seves esperances, normalment expressa també quina és l'edat de la família religiosa, és a dir, la seva joventut psicològica i espiritual o la presència de la frescor dels orígens en fidelitat creativa al moment present. D'altra banda, com ens ho recorda el document sobre la formació, «la renovació dels instituts religiosos depèn sobre tot de la formació dels seus membres». És més, el futur de la vc, no sols com a supervivència dels instituts sinó com a qualitat de vida i de testimoni, va unit als joves i a la seva formació. En altres paraules, vosaltres els joves sou la garantia de continuïtat entre el passat i el futur. Sou la cadena que connecta amb les fases històriques d'una congregació, la unió entre la fidelitat als orígens i l'adaptació als nous temps. Aquest és un element que dóna una connotació especial a la vostra crida, carregant-la d'una responsabilitat ben determinada.

A partir d'aquestes premisses indicarem alguns punts de reflexió per a la vostra anàlisi en aquest congrés, com també algunes pre-

gundes provocatives. Quin és el nivell entre vosaltres d'autoconsciència juvenil? Amb altres paraules, ¿creieu suficientment en vosaltres mateixos, en la vostra vocació, en els vostres possibilitats, en el vostre futur? ¿Sou conscients del vostre paper central entre la nostàlgia dels orígens i l'esperança de renovació, com a conseqüència de garantir aquest esperit juvenil que és característica essencial de la vc? Però, a més de la presa de consciència, ¿existeix també la coherència de la vida, el testimoni juvenil, el comportament que expressa aquestes ganes d'autenticitat carismàtica?

LA VOCACIÓ: DIÀLEG ENTRE DUES LLIBERTATS

El nostre punt de partida és aquest concepte de vocació: és un diàleg entre dues llibertats, la de Déu i la de l'home, o més exactament, la de Déu que crida a la de l'home. L'home existeix perquè Déu el crida, i existeix com a ésser lliure precisament perquè Déu el crida a l'existència amb un acte sobiranament lliure; en efecte, Déu crida a qui vol, quan vol i com vol, «segons el seu disseny i la seva gràcia» (2Tm 1,9). Escull i crida Zaqueu Mateu, no va a buscar els *bons* i als ben disposats (com avui fa certa pastoral vocacional miop). Déu, que és absolutament lliure en la seva crida, crea i fa completament lliure a aquell que crida, lliure de respondre i responsable, literalment capaç de resposta. No el lliga a ell mateix, no l'obliga a estimar-lo o a mostrar reconeixement o a seguir-lo (aquí hi ha el cas del jove ric o el de Judes), sinó que el posa en condicions de decidir què fer amb el do rebut, quant a ésser lliure, exactament com ho és el qui l'ha creat. Com a conseqüència la vocació és fonamentalment un diàleg, un diàleg amb característiques de crida/resposta, entre Déu i la persona: un Déu dialogant sempre perfecte i un home sempre limitat però cridat a una interacció amb Déu. El primer protagonista de la vocació és, doncs, Déu, que en la Bíblia és caracteritzat com «aquell que crida» (Rm 11,9; cf. Gal 5,8; 1Pe 1,15), gairebé com si fos una definició del seu ésser.

Però, a què crida? La seva crida va en aquestes quatre direccions.

Crida a la vida

Déu, abans que tot, és qui crida a la vida. I ja en aquesta crida manifesta algunes característiques de salvació, pròpies de tota crida. En efecte, crida algú que no existeix i que, per tant, no pot respondre-li; però Déu el crida precisament per donar-li aquesta possibilitat: el fa ser, crea en ell aquesta capacitat, elegint-lo abans del seu naixement (*cf.* Jr 1,5; Gal 1,15). La iniciativa és de Déu i ens diu la grandesa d'un amor tan intens que determina l'existència de l'ésser estimat. És l'amor, el començament de tot. L'amor de Déu precedeix la creació i la vol. Tots nosaltres hem arribat a la vida perquè Algú ens ha estimat abans que existíssim. Això és un misteri. Ens ha estimat fins al punt de capacitar-nos per obeir immediatament la seva voluntat. La nostra arribada al món i a la vida és un acte d'obediència a la crida divina que ha volgut que existíssim. Des d'aquest punt de vista la creació és la icona de l'autèntica vocació, com a un gran misteri de gràcia. Déu ens ha estimat amb una benvolença personal i única; ens ha cridat pel nostre nom, comunicant-nos la vida amb un projecte pensat per a cadascú (*cf.* Gn 17,5; Is 45,4; Jn 10,3-28). Per ventura no és l'home un projecte pensat per Déu i dissenyat per les seves mans? Com diu amb encert Newman: «Jo he estat creat per fer i per ser quelcom pel qual ningú més ha estat creat. Poc importa que jo sigui ric o pobre, menyspreat o estimat pels homes. Déu em coneix i em crida pel meu nom: D'alguna manera sóc tan necessari en el meu lloc com n'és un arcàngel en el seu.»

Condicció filial i cultura de mort

En aquest projecte ja es dibuixa una imatge precisa encara que misteriosa: la imatge del Fill. Això no vol dir que som cridats a imitar-lo en tal o tal altre aspecte, sinó que nosaltres som fills, és a dir, que no ens hem donat l'existència a nosaltres mateixos i que no som fruit de la casualitat: tenim una causa, una casa i una arrel personal. «La nostra gènesi suposa un disseny d'amor, és fruit d'una expressió creativa dins d'un projecte d'amor... Tot i que les desgràcies de l'experiència siguin de signe contrari, hi ha una paternitat inscrita en el fet mateix del nostre existir i això ens dóna un sentit positiu i per-

sonal en la nostra condició humana.» O bé, com diu Guardini: «Al principi de la meva existència hi ha una iniciativa, Algú que m'ha donat a mi mateix. En tot cas he estat donat, i donat com a individu determinat.» Però llavors, subratlla Von Balthasar, en aquesta consideració de la crida a la vida «només una cosa està exclosa: que jo consideri la meva existència, per la qual dono gràcies, com una cosa òbvia, deguda, necessària...; únicament importa ara que en el meu interior es congruï la consciència que res d'allò que sóc i d'allò que contínuament se'm dona, m'és degut: ni el poder veure la llum, ni el somriure dels altres, ni el poder estimar situacions, coses, amics, etc.; en tot això existeix un moment de do, que exigeix i suscita un espontani agraïment».

Si no existeix aquesta consciència, aquesta llibertat interior que consent a reconèixer el do i a reconèixer-se donats a la vida i a nosaltres mateixos, no hi ha possibilitat de reconèixer la pròpia vocació específica. I avui, estimats joves, aquesta possibilitat no és tan remota ja que vivim en una cultura d'ingratitude, que impedeix veure i apreciar el bé que rebem, començant pel do de la vida, i impedeix a l'individu viure la vida com a vocació, com a crida a respondre a l'amor rebut. Aquesta cultura de la ingratitude es troba tal vegada en l'arrel de l'actual cultura de mort, alhora que alimenta el seu pèrfid cercle viciós.

L'alegria de viure en la vida consagrada

Preguntem-nos llavors si som capaços de viure aquest «sóc aquí» que ha marcat l'inici de la nostra existència, repetint-lo avui amb la consciència, plena de gratitud i de responsabilitat, que llavors no podíem tenir. ¿Tal vegada no és important que en la cultura de mort en què vivim i que els joves semblen respirar i professar d'una manera particular, que el jove religiós sigui abans que res testimoni de l'alegria de viure, que la comunitat religiosa expressa la consciència del do rebut i compartit, que la vc torni a saber dir la seva fe en la vida i en la bellesa de la vida? «Cal no oblidar... que la pau i el goig d'estar junts continuen essent un dels signes del Regne de Déu. L'alegria de viure, encara que enmig de les dificultats del camí humà i espiritual i de les tristesses quotidianes, forma part del Regne... una fraternitat sense alegria és una fraternitat que s'apaga»; diu així el

document sobre la vida fraterna. Penseu quin desastre seria un cert tipus de llenguatge, de símbols i de signes, d'actituds i d'antitestimonis de la VC que acabessin per donar una imatge de si mateixa trista i tímida, vella i estranyament aliada amb la cultura de mort. ¿No és als joves als qui els toca d'una manera especial ser testimonis d'aquesta primera i fonamental vocació a la vida que el Pare ens ha comunicat i continua transmetent-nos? La VC primer és *vida* i després *consagrada*... I, ¿no forma part d'aquesta cultura de la vida i de la gratitud també el reconeixement per aquesta *vida* que rebem cada dia i que rebem de la nostra comunitat, del treball humil i silenciós de tants germans i germanes, del testimoni fidel i de la sanedat discreta del qui es troba al nostre costat? Un religiós jove ingrati vers la seva comunitat és un perfecte antitestimoni, és l'anticonsagrat per excel·lència, perquè la ingratiud és demoníaca.

La crida a la fe

Des del moment de la nostra resposta inicial a la crida de Déu creador a l'existència, la vida de cadascú de nosaltres ha estat com una contínua successió de crides, petites i grans, implícites o explícites, fàcilment reconegudes o velades..., però sempre amb el mateix qui crida: Déu pare i mare que havent-nos donat la vida ens crida a viure-la en plenitud, al màxim de les nostres possibilitats i fins i tot més enllà d'aquestes, segons un disseny pensat per ell. I novament la llibertat de cadascú és interpel·lada en l'acte més decisiu i misteriós de tota la vida: «creure o no creure en Déu». Aquest creure que avui significa més que mai una adhesió de tot l'ésser, creure-estimar Déu amb tot l'ésser, amb el cor i la ment, amb les mans i els peus, amb la força i la feblesa, amb passió i emoció..., creure és «fiar-se de Déu». No podem aquí fer una anàlisi teològica i psicològica de l'acte de fe, però no podem deixar de recordar, benvolguts joves, la centralitat de l'acte de fe en la vostra vida i en la vostra opció; centralitat no sempre respectada en els plans de formació i en la pràctica. Què és la vostra consagració si no neix d'una opció creient i no està contínuament sostinguda, interrogada i posada en crisi per la validesa d'aquesta opció?

Indiquem, doncs, alguns passos o significats essencials de l'acte de fe, i de la crida a la fe, sobretot els aspectes que posen en relació la fe i la vocació. La crida a la fe s'articula substancialment en una sèrie d'ulteriors crides dirigides a la llibertat de la persona en diàleg amb el Déu que crida.

Crida a la transcendència i al misteri

Prenguem un cas típic, un personatge de la Bíblia com Abraham. En ell la fe s'identifica amb el descobriment de la pròpia vocació. Abraham és representat sempre amb la barba blanca, però també degué ser jove quan Jahvè li va proposar-imposar deixar la seva terra, la seva gent, el seu treball, tot allò que constituïa la seva identitat, el seu nom (que fou canviat)..., per anar vers un país misteriós («que jo t'indicaré» Gn 12,1). Com n'era també la muntanya (Gn 22,2) on se li demana sacrificar quelcom que era en certa manera més preciós que la vida, el seu fill, en virtut d'una promesa humanament increïble i fora de tot projecte i càlcul humà. Era una aposta que, segons la lògica, estava perduda, i de fet en un moment donat tot semblava perdut. D'on li venia la força a aquest vell de cor jove? Era només la força de la confiança, de l'abandó, d'haver donat crèdit a Déu confiant en el seu disseny tan ple de misteri com d'amor. «Déu proveirà, fill meu» (Gn 22,8). En la història d'Abraham podem descobrir les etapes del «pelegrinatge de la fe». És un viatge pilotat per Déu, que crida l'home a pujar sempre més amunt, a transcendir-se en direcció vers el misteri, a no aturar-se davant una dada evident, en uns passos segurs, en una meta fàcil, davant horitzons coneguts, davant allò que es veu a simple vista, a no voler avançar només quan tot és perfectament clar. Ha d'aventurar-se en un viatge terrenal seguint els passos de l'Etern i els batecs del cor de Déu. En això consisteix la fe. És una mena d'aposta en què hom es llença no perquè està segur d'on arribarà, sinó perquè és Déu qui ens demana d'arriscar-nos i llençar-nos, i estem segurs de ser acollits entre els seus braços. La fe és el pas de la preocupació a llençar-se o de la pretensió de realitzar només opcions segures encaminades vers un objectiu segur, a la valentia d'aventurar-se en camins arduos o fins i

tot *impossibles*. La certesa no ve de la pròpia capacitat sinó del punt d'arribada, d'algú que m'espera i m'atreu, oferint-se a caminar amb mi. És la lògica evangèlica del fet de «caminar sobre l'aigua» (Mt 14,9): un camí impossible segons les lleis humanes, però que es fa possible amb la mirada posada en Jesús i sabent amb certesa que ell protegeix a qui té confiança. «Ni que vagi per barrancs tenebrosos.» En les situacions de debilitat humana o de poca fe aquesta certesa és assaltada pel dubte i llavors la fe s'expressa en un crit angoixós, encara que sempre creient: «Senyor, salva'm!»

Fe és el pas de la lògica que s'imposa per l'evidència immediata i controlable, a la lògica de la confiança donada plenament a l'Altre. A vegades fins i tot en contradicció amb certes evidències i amb certes possibilitats de control. Lògica difícil i misteriosa, poc natural i, no obstant, alliberadora i font de realització plena per a la persona, que va més enllà de l'autorealització decidida per una lògica calculada amb cura només tenint en compte les pròpies capacitats o la certesa de triomfar, i per tant, retallada. Però podem preguntar-nos què serà de la vida humana, de la vostra vida, estimats joves, si no apreneu a saltar per damunt de la mesura d'allò racional. Quin futur s'ofereix a un jove que no és estimat a anar més enllà del càlcul humà, aparentment prudent, en realitat ple de por? Benvolguts joves, tenir fe no vol dir plantar les cols amb les arrels cap amunt, sinó entendre que certa lògica humana és insuficient per entendre la lògica de Déu. No es pot pretendre que tot estigui clar i que tot sigui convincent (vots, vida comunitària, exigències apostòliques, fins i tot crides de Déu...) i que tot entri en un esquema racional. Aquesta pretensió és limitadora i mortifica la llibertat humana, a més de fer gris i monòtona l'existència. La mateixa vida, estimats joves, us demanarà que aneu més enllà d'aquests esquemes. Llavors la fe apareix com una possibilitat inèdita i ulterior de vida, segons el projecte de Déu, que farà en vosaltres coses grans.

Crida a la lluita i a la felicitat

Retornem al nostre *pare* Abraham. Per a ell la fe és també crida a la lluita amb Déu. Una dura lluita amb el seu misteri i el misteri de

la seva voluntat, amb la sensació de trobar-se amb un Déu estrany, contradictori, que demana l'impossible, fins i tot cruel. I no obstant, Abraham no fuig d'aquest Déu, no l'evita, encara que el sent lluny de la seva vida, dels seus interessos i dels seus amors. Com Jeremies que l'experimenta com *torrent insegur* i, no obstant, roman en la seva presència, no s'escapa d'ell. Molts amics de Déu, de Jacob a Job, de Moisès a Jesús mateix, han compartit un element amb el qual nosaltres no estem tal vegada familiaritzats: la lluita amb Déu, la lluita religiosa. Sembla rar, però l'amic de Déu, aquell qui entra en intimitat amb ell, passa pel conflicte amb ell a través d'una fase en què Déu apareix en tota la seva alteritat i diversitat respecte a la persona. Ell és el totalment altre, el transcendent, aquell de qui els camins no són els nostres ni els seus pensaments tampoc. És una llei de la pedagogia divina. I d'això ningú no en queda exclòs, ni tan sols vosaltres avui. Heu de saber, estimats joves, que la formació no és un cultiu sofisticat. Si fos així (i aquesta és una possibilitat real) no s'educa per a una fe madura sinó per a una fe aburgesa.

La lluita és necessària ja que «és la situació de la persona quant a misteri que fonamentalment no s'autoposseeix plenament». Es troba, doncs, en contrast amb l'altre i ha de superar l'obstacle d'aquesta alteritat en si mateixa i en l'altre. En això rau la diferència substancial: la lluita pot ser només psicològica, desenvolupada únicament en l'interior del jo i contra el mateix jo o bé una de les seves parts, o bé pot ser una lluita *religiosa*, una lluita amb Déu, amb les seves exigències i pretensions, estranyes i que sempre van més enllà d'allò que l'home podria pensar i desitjar per a ell. La primera és una lluita inútil i vana, sense sentit i desgastadora, perquè no té punts de referència i perquè el jo és amb freqüència el jutge més sever i inflexible d'un mateix. És signe distintiu de la lluita psicològica, juntament amb l'autocondemna implacable, la no acceptació de si mateix (juntament amb la intolerància vers les febleses dels altres) i el típic sentit de ràbia narcisista contra un mateix davant la sorpresa de la pròpia debilitat i impotència. És la lluita d'aquest *germà gran* que habita dins de cadascú de nosaltres i que desitja oposar-se per damunt de tot al retorn del *germà petit*, és a dir, al perdó i a la reintegració de la part feble i malalta que existeix dins de nos-

altres mateixos. Per això molts joves en la seva formació de base lluiten en el buit amb una notable dispersió d'energies, per a després, en un moment donat, decidir no lluitar més. D'aquesta manera la mediocritat és l'epíleg d'una lluita equivocada, dirigida únicament contra ells mateixos. Al contrari, la lluita religiosa *es caracteritza per la trobada i la confrontació entre la persona lliure i Déu*. Es tracta certament d'un pas ulterior, un salt qualitatiu respecte a la lluita *només* psicològica, que ha estès i desplaçat endavant l'objectiu i el criteri del seu procés de desenvolupament: ja no es tracta d'un ideal purament humà, sinó Déu mateix, el transcendent. Assignar aquest punt de referència a la pròpia existència vol dir entrar necessàriament en una lluita, sovint dura i... *perduda*. Com ens diu la història dels amics i buscadors de Déu, tots —en un moment donat— desafiats a una lluita desigual. També Jesús, imatge veritable de l'home i de Déu, abans de la passió lluita amb ell mateix i amb Déu. I ell va venir a dur un foc sobre la terra i una lluita (*cf.* Lc 12,49-53). El combat religiós, essent un conflicte amb Déu és una lluita *sana* en tot allò que fa referència al desenvolupament de la persona, perquè ningú no pot demanar a l'home allò que Déu demana, és a dir, el màxim de les seves possibilitats perquè arribi a ser plenament allò a què està cridat. És una lluita saludable entre les exigències d'un Déu que dóna allò que després demanarà, i el temor de la persona que tem confiar-se del tot. En altres termes, és una lluita entre l'amor gratuït de Déu i la pretensió il·lusòria de l'home de merèixer l'amor. És una lluita benèfica entre qui es confronta amb l'obstinada benvolença de Déu, que fereix i cura, que castiga i crida al qui estima, que lluita tota la nit amb Jacob per manifestar-li la seva predilecció, que recorre a la seducció —gairebé com un engany— per atreure vers ell Jeremies, que combat sempre amb un poble de dur bescoll com Israel per descobrir-li les seves entranyes de misericòrdia... *Perdre* en aquesta lluita significa obrir la pròpia vida a horitzons insospitats, vol dir descobrir la pròpia identitat i les pròpies potencialitats, significa aprendre a desitjar allò que Déu desitja i a la seva manera; vol dir començar a descobrir la llibertat d'abandonar-se, de fiar-se, de pensar en el propi futur a la mesura del projecte de Déu i no de la por o dels càlculs humans; vol dir, per al jove que s'ha consagrat en virgi-

nitat, acceptar córrer el risc d'estimar Déu i d'estimar amb el cor de Déu... Estimats joves, apreneu a lluitar amb els desitjos de Déu, perquè esteu cridats a identificar-vos amb aquests desitjos. Aquests són la vostra identitat, tot i que causin vertigen: no tingueu por. No perdeu el temps i energies lluitant inútilment contra vosaltres mateixos, tancats dins dels horitzons de vosaltres mateixos, que encara que siguin ambiciosos, seran sempre mesquins en comparació amb els que Déu us ha preparat. En comptes de lluitar contra la vostra debilitat, lluiteu amb la potència de Déu que es manifesta precisament en la feblesa humana...

Perdre en aquesta lluita desigual amb l'Infinit i deixar-se guanyar per ell, vol dir reconèixer la pròpia vocació, la crida de Déu que us demana ser com ell, estimar com ell, desitjar allò mateix que ell, identificar-vos amb els seus projectes... Es tracta de rendir-se a ell, al misteri de Déu. En això consisteix el secret de la confiança, de l'esperança i de la felicitat plena. És el que ens diu la història de tots els amics de Déu, que han passat a través de la lluita i gràcies a ella a una plena realització, més enllà del que la persona hauria pogut somiar per a ella mateixa. Pensem en la nova paternitat sense límits d'Abraham, en la seva descendència nombrosa com la sorra de les platges del mar. Pensem en els nostres fundadors i fundadores: homes i dones que han arriscat la vida per acostar-se a Déu (cf. Jr 30,21); han lluitat amb ell i, com Jacob, han sortit *ferits* de la lluita per sempre (cf. Gn 32,23s). Per a nosaltres són com els exploradors que van entrar els primers, d'amagat, en la terra promesa de la llibertat del fill i de l'amic de Déu, i després van tornar per explicar allò que havien vist («una terra que regalima llet i mel»), exhortant tot-hom a travessar el «gual del Jabbok» (Gn 32,23) o el Jordà (cf. Nm 14,6-9) per a rebre la benedicció de l'Etern: aquesta benedicció és la que ens fa feliços. És cert que el Sinai és una muntanya aspra, però si Déu és amor, és també felicitat, i *la felicitat —no el sofriment, les privacions, la creu— tindrà la darrera paraula*. La felicitat de ser cridats és llavors la realització de la vida i de la identitat segons el disseny de Déu, és a dir, segons la pròpia vocació. La felicitat és la sorpresa de la fe davant allò que Déu pot fer en la vida de qui *lluita i perd* amb ell; és la sorpresa absolutament imprevista i grata del

jove creient que, rendint-se davant el misteri de Déu, descobreix dintre seu una força extraordinària que el fa arribar a ser segons la inèdita crida divina. Aquesta felicitat és la conclusió de la fe i a aquesta felicitat s'obre la vostra vocació de joves creients.

Crida a la vida consagrada

En tota vida terrenal existeix la sensació d'una dolorosa i confiada espera: naixem a la vida gràcies a altres, gràcies a una presència fidel: creixem perquè algú ens ha acollit i portat en el seu si, ens ha somrigut i ens ha donat la certesa de la nostra amabilitat incondicional i radical; ens ha donat la certesa de la nostra identitat personal i ens ha transmès la cosa més important: la intuïció que hem nascut per amor i per estimar, i que la vida mereix ser viscuda només si s'estima a algú de manera incondicional: un tu que donarà sentit a tot el passat i al present, i amb qui donar vida a un futur nou.

Però precisament d'això va néixer l'espera: espera dolorosa perquè comportava un allunyament d'aquella primitiva i consoladora presència, i implicava la incertesa unida a la seva absència. Però l'espera era també confiada perquè es recolzava en l'experiència positiva precedent i perquè estava animada d'un intens desig.

I després d'un temps més o menys llarg, amb aventures i temptatives més o menys encertades, amb tensions i equilibris entre la il·lusió de la presència i l'angoixa de l'absència, és el moment en què apareix per a molts dels vostres coetanis, *la noia* per a ell o *el noi* per a ella. Primer és un somni, més o menys fugaç, després un rostre concret, un nom, una relació més o menys inquietant i absorvent, un amor capaç d'encendre una font desconeguda d'alegria i d'esperances exultants. Per a ells l'espera havia acabat. Per al jove cridat a consagrar-se a Déu, no... D'altra banda, com deia Mons. Bello, esperar, no és l'*infinitiu* del verb estimar?

I d'aquesta manera entre tants rostres va aparèixer el del Senyor. Presència fidel com la de la mare, des del primer moment de l'existència i fins i tot abans. «En el ventre matern ja em recolzava en tu; en el si tu em sostenies, sempre he confiat en tu». Invocat des de nen com el més gran, infinit, misteriós, amable i terrible; arribat a

ser aviat un *tu* amb una presència familiar, interlocutor habitual de pregàries i projectes, d'anhels i desitjos, company de solituds i amic que mai no traeix, presència infinitament llunyana i altre tant propera; rostre que s'anava dibuixant cada cop amb més claredat; veu, mirada, paraula inconfusible, però també transcendència inaccessible; algú en qui es pot confiar sempre, temut a voltes com la ira del pare i desitjat com el millor amic; després progressivament descobert com la font de l'amor i la raó del viure, company i espòs... però sempre amb un interrogant insistent fins a turmentar-nos i provocar la recerca i l'espera: «Com és possible que Déu pugui ser aquest tu? Com és possible que aquell radicalment Altre pugui respondre plenament a aquesta espera tan humana? I juntament amb la pregunta el dubte unit a aquesta vocació: serà la meva realització afectiva tan plena i exultant com la de qui pot compartir de manera immediata amb algú igual que ell una experiència d'amor? O bé hauré de dir no durant tota la vida a una exigència natural i irrenunciable en nom d'una esperança o d'un ideal?

»I així va començar l'aventura, però no ha acabat l'espera ni el joc dialèctic amb tota la seva càrrega de desproporció entre la proposta divina i la contradictòria receptivitat humana, entre la llibertat infinita del Déu amant i la llibertat limitada de la persona que desitja i, alhora tem, ser estimada...: és l'etern joc vocacional.»

La vocació a la vc és la continuació d'aquest joc: d'una banda és la resposta a la pregunta i a l'espera, però d'una altra aquesta vocació contribueix a amplificar-les: la resposta va més enllà de la pregunta i de l'espera, arribant a altures impensables. El consagrat no és només cridat a estimar Déu i a realitzar la seva vida afectiva en la relació amb ell, sinó que està cridat a tenir *els mateixos sentiments del Fill*.

«*Els sentiments del Fill*»

Una característica de l'Exhortació postsinodal, com sabem, és la seva forta inspiració bíblica. Es pot veure en la sèrie d'icones preses de l'Esclatúra que marquen les seves parts més importants. També la vocació i la formació per a la vc tenen la seva icona, és la de Crist

que es dóna per amor al Pare i als germans en la *kènosi* de la seva passió: «el jove ha d'identificar-se progressivament amb els seus *sentiments*» (Fl 2,5). La formació té com a objectiu precisament aquesta configuració, com es diu en quatre ocasions del n. 65 al n. 69 del text. Es tracta certament d'un punt central i qualificant, relativament nou i amb un atractiu particular. Els sentiments expressen la persona i les seves profunditats, el cor com a centre vital, les seves muralles i subterranis, les seves disposicions interiors, la seva manera de veure la vida, allò que més li importa, els desitjos i motivacions que el duen a obrar. D'una banda expressen l'aspecte més humà del jo, quelcom que és instintiu, aparentment inestable i dèbil. D'altra banda és possible deixar que la Paraula escrutí els sentiments i els evangelitzi. Precisament només quan l'evangeli ha arribat a aquestes profunditats psíquiques, es pot dir que la persona s'ha format en el cor, en la ment, en la voluntat. Llavors és capaç d'estimar amb el mateix cor del Fill en la creu. No oblidem que el context de Fl 2,5 és la *kènosi* de Crist, que culmina en la passió, no com a expressió de dolor sinó de l'amor més gran. A aquesta passió d'amor ha de tendir la vostra formació, estimats joves. Si no, es tracta d'una formació superficial, pobra d'entusiasme, o només voluntarista i intel·lectualista, feta d'idees, de comportaments o de bones intencions. Una formació així no arriba mai al cor en sentit bíblic. D'això se'n deriven almenys tres conseqüències.

«*Senyor, a qui anirem?*»

Diguem abans que res que si la vocació és entesa i orientada així, la formació que la prepara no pot ser una acció únicament humana, sinó divina o trinitària. Déu Pare és el formador, és el veritable i únic Pare-mestre. Només «l'acció del Pare, mitjançant l'Esperit, infon en el cor dels joves i de les joves els sentiments del Fill. És ell el terrisser que amb una gran cura pren en les seves mans la vostra argila, us forma, us modela, us esculpeix..., com un artesà que posa en allò que fa el seu cor, el seu esperit, els seus sentiments..., com el pare que troba en el fill la seva pròpia imatge... Sabeu quan pot considerar-se veritablement iniciat el camí de formació? El dia en què us sentiu ca-

paços de respondre al llenguatge difícil i a les exigències estranyes de Jesús amb les paraules de Pere: Senyor, només tu tens paraules de vida, només tu pots dir-me la veritat, la veritat d'allò que sóc i d'allò que estic cridat a ser. A qui podré acudir? Deixar-te a tu seria com deixar-me a mi mateix; viure sense tu, no seria viure...» Pere no sabia perquè però percebia així Jesús, com la font de la seva identitat i de la seva veritat, com aquell qui l'havia *cridat pel seu nom*, i li havia donat un nom nou. Ara bé, ningú no pot escoltar això i pregar amb aquestes paraules si no és *en l'Esperit*. Quan un creient adverteix això, és que està fent la seva obra en ell el mestre diví, aquell que és el camí, la veritat i la vida, el Fill en qui el Pare es complau en l'Esperit Sant, aquell en qui cadascú se sent el fill predilecte del Pare en l'Esperit, amb un nom nou rebut d'ell. Joves, penseu d'una manera gran la vostra alegria. És a dir, penseu-la segons les paraules de la vida, *de la vida eterna* (Jn 6,68), en perspectiva trinitària. Habitueu-vos a pensar en la trinitat com en el si que us ha engendrat, com la vostra estança habitual, el lloc de comunicació des del qual podeu *navegar* per arribar fins a tota persona i on sempre podeu arribar per trobar-vos amb vosaltres mateixos. No és tal vegada la *vc*, des dels inicis i des de la primera formació, *confessio Trinitatis*?

«*És bo estar-nos aquí*»

Aquest punt de referència i aquesta col·locació ideal *en el si de la Trinitat*, converteix la *vc* en participant de la mateixa bellesa de Déu. I d'aquesta manera la categoria de la *bellesa*, convertida en feble, ambigua i una mica marginalitzada per certa cultura actual, es converteix en la clau de lectura de la *vc*. La pastoral vocacional i la formació han de saber transmetre la bellesa del seguiment de Crist. El jove ha de ser format per captar i gustar que n'és de bell, i no sols sant i obligat, donar-se a Déu i ser tot seu, lloar-lo i celebrar-lo, viure junts en el seu nom i anunciar el seu nom. És formós, abans fins i tot que caritatiu i heroic, servir-lo i descobrir el seu rostre en els últims, estimar amb el cor del Fill... Vosaltres els joves heu de poder testimoniar «que el Senyor paga bé, que en el seu servei es poden anusar nous llaços de fraternitat, que donar-se al Senyor porta a ni-

vells de gratificació espiritual i humana impensables, que la dolorosa decisió de deixar-ho tot es veu recompensada amb la pau, que, amb altres paraules, ser religiós és bell perquè Déu ho és, que entregar-se a ell és anar vers la plenitud». La bellesa és un component fonamental de la vocació consagrada. Com a conseqüència, l'experiència estètica no és quelcom optatiu en el camí de formació, ni quelcom que pot ser ignorat i menys encara menystingut o pres com a burla, ja que «d'aquell qui, davant el seu nom», com diu amb força Von Balthasar, «somriu pensant que es tracta d'una joguina del passat burgès, pot dir-se amb seguretat que, secretament o de manera oberta, no és capaç de pregar i ben aviat tampoc en serà d'estimar.» I és cert: què és, en efecte, la pregària sense el gust de la bellesa? Com és possible contemplar, *perdre el temps* davant el Senyor, sinó perquè «és bo estar-se aquí»? Per tant, en la casa de formació tot ha d'expressar la bellesa de Déu: la litúrgia, la capella, les celebracions, el cant, la vida comunitària en els seus diversos moments, des de la recreació al treball manual, sobretot realitzat en grup, des de compartir el treball i les experiències apostòliques a parlar de Déu i l'estudiar-lo... Déu és bell i estimar-lo és agradable. Es pot respirar la bellesa en les nostres comunitats. Estimats joves, aquesta és la vostra mística, moderna i típicament juvenil: descobrir i gustar la bellesa de Déu i pertànyer completament a ell. Difoneu el perfum de Crist, el perfum d'una vida traspasada per la bellesa. Penseu com pot ser atractiva pels vostres coetanis la vostra opció de consagració si sabeu difondre aquest perfum. Com diu l'escriptor Arpino, «no pot existir una imatge del futur, si no existeix la bellesa de la joventut. Tu que la posseeixes has de tutelar-la». Sense el cromosoma místic la vc envelleix aviat, es fa difícil de viure o produeix frustració, i llavors vosaltres correu el risc de ser només... els guardians del museu.

«La veritat us farà lliures»

Però si cal formar el *cor*, en el sentit bíblic i ple del terme, perquè el jove tingui els mateixos sentiments que el Fill i descobreixi la bellesa del seu seguiment, llavors el procés educatiu es converteix en

una formació a la *llibertat*. El cor no pot ser coaccionat, però pot i ha de ser educat a descobrir la grandesa de la crida i la fascinació de Crist viu, i dut a la capacitat i llibertat de donar una resposta com la del Fill al Pare, lliurant la seva vida pels homes. Tenir els mateixos sentiments de Crist Jesús no vol dir intentar una imitació externa, ans accedir a la densitat del seu misteri. Si llibertat és la possibilitat de realitzar aquesta *misteriosa* identitat, llibertat afectiva és sentir cada cop més la seva fascinació i al seva atracció irresistible, és *estimar intensament la pròpia vocació* perquè ella comunica la veritat, la bellesa, la bondat a la pròpia vida. No és suficient, en efecte, realitzar la vocació o ser-li fidel en el comportament, cal saber acollir la seva íntima bellesa i sentir-se cada cop més atrets per ella, per arribar a estimar la vocació i *segons la pròpia vocació*, amb aquest estil inconfusible típic de qui és verge per Crist i pel regne del cel. Aquesta és llibertat afectiva. Aquesta llibertat que és exigència natural del vostre cor i dada peculiar de la cultura moderna. Joves consagrats i consagrades, sigueu lliures, sigueu zelosos d'aquesta llibertat amb la qual i per a la qual Crist us ha alliberat. Però sigueu zelosos també de l'estil del qui no es posa mai en el centre de la relació, perquè el centre pertany a Déu, estil del qui topa amb l'altre però no envaeix el seu espai, estil del qui sap que està cridat a establir moltes relacions i a estimar molt, però per estimar tothom amb el cor i la llibertat de Déu, estil del qui en tot (gestos, paraules, pensaments, desitjos...) decideix dependre d'allò o d'aquell qui estima o qui està cridat a estimar. No us feu il·lusions i no us deixeu desviar per doctrines diverses i pelegrines: no és lliure en el cor qui va... on el cor el porta, sinó aquell qui posa el cor allí on es troba el seu tresor, és a dir en la seva identitat i veritat, en la vocació que està cridat a estimar. Visqueu la virginitat amb gratitud, no com a sacrifici d'observança que fa trist el cèlibe, sinó com a expressió de la certesa d'haver estat estimats per Déu i d'haver estat estimats de tal manera que sou capaços d'estimar com ell. En el fons aquestes són les dues certes constitutives de la llibertat afectiva, allò que us fa lliures efectivament i afectivament, i us convertiu en testimonis creïbles per estar serens i alegres. Visqueu la virginitat no com instrument de perfecció personal o privada, ans com quelcom que

cal compartir necessàriament, com carisma que està en funció del bé de tots, perquè tota persona en certa manera està cridada a ser verge, perquè en cadascú hi ha un espai de virginitat que cal salvar i preservar, espai que només Déu pot ocupar, ja que només ell pot acontentar totalment amb el seu amor fort i tendre. Per això vosaltres sigueu verges, no per amagar o conservar sota terra el talent de la vostra integritat física (potser per exhibir-la el dia del judici), sinó per testimoniar en el fràgil entramat de l'amor humà terrenal que l'Etern és amor. El món d'avui no pot prescindir d'aquesta veritat, «aquest món en què vivim», com va dir Pau VI, «necessita la bellesa per no submergir-se en la foscor de la desesperació.» La virginitat és quelcom bell, és *una obra d'art*. No hi ha res de més modern en la societat actual que el testimoni fresc i net de la virginitat. No us avergonyiu d'ella, de proposar-la. Trenqueu aquesta mena de *silenci impur* sobre la virginitat pel Regne. Demostreu que la virginitat duu a la llibertat d'estimar, *canteu-la* com el *cantus firmus* de l'amor de Déu que dona harmonia i estabilitat a l'amor humà.

Crida en l'Església i en el món

Tota crida es produeix en un lloc determinat, que és alhora punt de partença i d'arribada de la crida. És el lloc de naixement i de destí d'aquesta, les seves arrels i la seva floració. Prescindint de la imatge, diguem que la vostra vocació no neix en un lloc abstracte i tampoc està en funció de la vostra perfecció individual. Neix en l'Església i en el món i està al servei de l'Església i del món. És perillós oblidar això. Tal vegada ha existit un cert tipus de vc que ha oblidat això al llarg de la història, però pagant un preu molt alt per aquest oblit o per aquest equívoc (poden recordar-se aquí totes aquestes formes d'aïllament o de replec complagut en les pròpies possibilitats, més o menys espirituals, de camuflada sensació de superioritat respecte a les altres vocacions i de suficiència davant d'elles, d'insuficient obertura a les necessitats històriques, de relació negativa amb la cultura ambiental...). Totes aquestes maneres, en el fons, poden interpretar-se com una pèrdua de la pròpia identitat i de les pròpies arrels. No repetim ara el mateix error que el passat ha contribuït a crear amb

una certa separació entre vc i Església i món. Si les nostres arrels són eclesials i mundanes, la vc ha de quedar fortament ancorada en elles i donar fruit abundant de santedat per a l'Església i per a la salvació del món, estimant sincerament la societat eclesial i civil. El punt de guaita no ha de ser, doncs, la vc en ella mateixa. En això consisteix l'anomenada *circularitat carismàtica*. Però vegem què significa això en concret.

Un símbol: la festa en la nit...

Enzo Bianchi, prior de Bose, empra una imatge original per parlar del sentit que té avui la vc. Compara els monjos (com tipus de la vc) a «unes persones que, en el moment culminant d'una festa, se senten irresistiblement impulsats a sortir fora, en la nit, perquè han entès que aquesta festa és només una anticipació de la festa del Déu que ha de venir». Em sembla una imatge molt significativa per expressar la relació entre vc i món d'avui. Evidentment, també la formació ha de tenir en compte aquesta relació; ha de preparar joves capaços de teixir un diàleg amb els homes, els nostres germans, promovent un tipus de vc acceptada com do que Déu fa a l'Església i al món per al bé d'ambdós i no per al bé exclusiu, tot i que sigui espiritual, dels mateixos religiosos. Voldria, doncs, continuar amb la breu paràbola de Bianchi: «El consagrat, atret per la nit i associat pel misteri de Déu, sent en un moment determinat la necessitat de retornar amb els homes que estan celebrant la festa, però descobreix que... la festa ha acabat, els llums estan apagats i les veus i sorolls ja no se senten, mentre es veu la gent associada i cansada, però també desil·lusionada i insatisfeta, sense saber exactament perquè. Passa de la febre de la nit del dissabte a l'avorriment de la tarda del diumenge... I no obstant, existeix també una espera de quelcom que no se sap encara definir: tal vegada d'una altra festa. Però la gent coneix només aquest tipus de festa, i per això hi torna la nit del dissabte, i la festa es repeteix sempre igual, molts cops, com un ritu col·lectiu que alimenta il·lusions i després desil·lusions, en una mena d'invençible i frustrant coacció que crea una dependència i obliga a repetir sempre el mateix i a la fi impedeix fins i tot la llibertat de gaudir i de

divertir-se. El consagrat no pretén posar-se a ensenyar i a predicar, menys encara condemna o se'n burla, esperant l'home, el seu germà o el jove el seu coetani a la sortida de les seves derrotes i de les seves contradiccions. Però té una experiència per compartir: la de 'la seva nit silenciosa transcorreguda en el desig-espera de Déu'. Ell sap que aquest mateix desig es troba en el cor de cada persona, tot i que no ho sàpiga i ni tan sols ho sospiti. Sap que en tota esperança humana, fins i tot en la que sembla només terrenal i banal, es troba misteriosament amagada l'espera en el Déu que ve per a celebrar amb l'home una festa sense fi en un diumenge sense posta. Ell ha experimentat personalment que el cor de l'home està inquiet fins que no participi en aquesta festa, que pot començar ja des d'ara, sense esperar el proper dissabte igual que tots els altres. És una festa sense fi i sempre nova. El religiós ensenya i explica tot això amb la seva consagració.»

Estimats joves, sou vosaltres aquest consagrat, la vostra jove consagració és aquesta festa, humana i divina, que no podeu gaudir sols o bé únicament amb la vostra comunitat. La formació us prepara no sols a celebrar-la, sinó a compartir-la. Més concretament es tracta d'aprendre un cert tipus de relació amb el món.

Amor i empatia per al món

No es pot evangelitzar allò que hom no estima. Apreneu, doncs, a estimar aquest món en què el Senyor us ha posat i per al qual us ha elegit. No tingueu els sentiments del germà gran del fill pròdig o de Jonàs, de les persones bones o religioses la principal preocupació de les quals és la de distingir-se dels altres, dels dolents, enemics de Déu i inferiors a elles. Aquest ha estat un dels més grans pecats de certa VC, com recordàvem abans, el de sentir-nos superiors als altres, als cristians *normals* i pecadors. Com li passava a aquell ermità *vell, gros i calb* de la simpàtica i inquietant història que pretén quedar-se sol al paradís perquè considerava que ell era l'únic que havia practicat el sisè manament, i s'enfada amb Déu perquè el posa en companyia dels pecadors. Tingueu, al contrari, els mateixos sentiments que el Pare, que no guarda rancúnia sinó que està content

quan pot mostrar la seva benvolença. Tingueu els mateixos sentiments del Fill, que ha donat la vida per aquest món, no per un món *diferent i millor*. Tingueu els mateixos sentiments que l'Esperit Sant, que suscita i anima una Església gran en l'amor i la misericòrdia, Església de sants i de pecadors, però que aquí en la terra té més pecadors que sants... Apreneu a prendre part d'aquesta manera en els esdeveniments alegres i tristos d'aquesta humanitat. Apreneu a reconèixer en els seus desitjos, lluites, esperances, preguntes... un desig més profund, el de veure el rostre de Déu. Aquest és l'únic desig veritable de l'home, encara que ell mateix no ho sàpiga. Tingueu la mirada benèvola vers les seves realitzacions i comprensió amb les seves debilitats. No menyspreu el natural desig de felicitat de l'home i prengueu part, si és possible, en la seva festa. Qui ha dit que els consagrats només poden respondre a les invitacions dels funerals? Tal vegada per això ronda certa imatge trista de la vc. Desmentiu-la vosaltres. Expresseu l'alegria de caminar plegats, com germans, sense donar-vos el to de qui només pot ensenyar als altres i acaba per ser algú impermeable a l'alegria. Camineu amb la llibertat de qui vol aprendre dels altres, convençuts que aquesta terra amb els seus habitants és un lloc teològic, on Déu habita. Apreneu a sortir a l'encontre dels homes i dones del nostre temps, en qualsevol lloc que es trobin i siguin de la cultura que siguin, sense esperar que vinguin a buscar-vos. No us ofengueu quan sembli que el món no us entengui i per cap raó trenqueu les relacions. Estimeu aquest món i aquesta humanitat amb afecte sincer i profund. No oblideu que esteu *davant Déu per al món*, com Moisès i els profetes, i no per a la vostra pròpia perfecció.

El més gran carisma en l'Església: compartir

El consagrat té una manera especial d'expressar el seu amor a l'Església i al món: *compartir la seva riquesa espiritual*, que és la cosa més important que té i que és. No posseeix ni or ni plata, però ha rebut un do per als altres, un do que ell mateix comprendrà només quan el doni als seus germans, que són els veritables destinataris d'aquest do. Enteneu el que vol dir això? Vol dir un canvi en la ma-

nera d'interpretar la vc: del model de perfecció personal, com a finalitat de la consagració, es passa al del do; de l'ús privat de l'espiritualitat a la capacitat de compartir-la amb els altres; de la mentalitat de *segrestar* l'evangeli o els carismes a una concepció oberta a compartir els dons. Si s'entén bé, es tracta d'una veritable inversió de tendència, proposada i demanada pel Concili Vaticà II. I, no obstant això, és difícil realitzar-la a causa d'aquest individualisme espiritual que portem a dins com herència d'un cert passat de la vc i que us arriba fins i tot a vosaltres els joves. Per això us demanem: «deixeu-vos formar segons el cor de Crist» que «no es va aferrar a la seva condició divina» (Fl 2,6), no la va retenir gelosament per a si mateix, com una riquesa privada, sinó que ens la va entregar a nosaltres i la va compartir amb nosaltres. Contemplem encara la icona bíblica central, veritable punt de partida i d'arribada de tot projecte de consagració.

Compartir vol dir posar normalment a disposició dels altres els nostres propis dons, començant pels nostres germans de comunitat, amb els quals estem cridats a viure la mateixa espiritualitat. Un grup de persones es converteix en comunitat religiosa en el moment que els dons espirituals comencen a circular lliurement, si no es tracta d'una simple convivència entre persones, dèbil i vulnerable, perquè *el vincle de la fraternitat es fa més fort com més central i vital és allò que es posa en comú*. Hem d'entendre que en les nostres comunitats regna encara molt d'individualisme, sobretot en allò referent a la vida espiritual, duta per cadascú en el secret de la seva consciència. Amb freqüència les nostres comunitats són com la de Corint, rica en individualitats carismàtiques, però pobres en el carisma més important, el que consent als carismes la lliure circulació. És important aprendre a compartir en comunitat perquè això ha d'arribar a ser un mètode apostòlic; és més, podem dir que *compartir és el mètode típic de la nova evangelització*. Aquest estil es caracteritza per l'esforç de traduir en llenguatge secular, en llengua i dialecte locals, els tresors de la nostra espiritualitat. Això significa estimar el món i enriquir l'Església, benvolguts joves, no conservar per a nosaltres mateixos la nostra cultura o la nostra mística, sinó oferir-la a mans plenes, tractant de fer-la comprensible i que homes i dones, germans i germanes

nostres, puguin gaudir-ne. Acostumeu-vos a pensar que una espiritualitat privada, que no pugui ser comunicada als altres, que sigui inexplicable, no és una autèntica espiritualitat; dubteu d'allò que no sou capaços de comunicar a l'home del carrer, encara que sigui l'experiència més mística. «Una espiritualitat inaccessible als últims o inexpressable en termes fàcils i senzills, que fins i tot el petit i l'últim puguin entendre, és falsa i indueix a la falsedat.» Quan Déu dóna un do, ho fa per a la comunitat dels creients, per a l'Església i per al món. Tenim, doncs, el sacrosant deure de fer-nos comprensibles. Mostrar als altres que els nostres carismes, la nostra espiritualitat, els nostres vots tenen molt a dir a l'home d'avui, revelen la veritat d'allò que l'home és i està cridat a ser, són saviesa i felicitat no sols per a nosaltres, sinó per a tot home, tenen un profund valor humanitzador, higiènic i ecològic que en bona part hem de descobrir encara; responen a un desig creixent de neteja interior, de senzillesa de vida, de sobrietat en les ambicions. La vostra consagració s'ha de mesurar amb aquest desig, que és com un desafiament. Ja sant Ambròs deia que «els principis de la fe han de ser transformats en valors per a l'home, han de resultar visibles i abellidors per als altres».

¿No creieu, benvolguts joves, que en aquest procés difícil d'inculturació vosaltres teniu un paper important? Primer perquè sou fills d'aquesta cultura i per això probablement ja coneixeu el seu codi d'interpretació. Certament no cal fer-se il·lusions: per poder traduir a una altra llengua, secular i popular, els tresors de la nostra espiritualitat no és suficient conèixer aquesta llengua o alguns dels seus termes, cal ser místics, profundament enamorats de la pròpia saviesa espiritual. Hom pot traduir només allò que ha fet part de la pròpia vida, allò que dóna veritat-bellesa-bondat a la seva vida. Per això és important, com hem dit, prendre part en la festa de les persones. Però en certs moments és bo també distanciar-se'n per aprendre a buscar i a reconèixer en la nit al Déu que ve. Però sou vosaltres els qui heu de fer aquest esforç, que és ascètica i mística alhora, i que us farà créixer en el coneixement del do de Déu.

Jo crec que és precisament aquest el sentit de la *missió* en l'època que estem vivint, i tal vegada sigui aquest el primer acte d'amor

que devem a l'Església i al món. En els nostres carismes hi ha un gran patrimoni de doctrina espiritual que mai va ser posat a disposició de l'Església i del món, que circula només en circuits tancats o jau en codis mai traduïts, on corre el risc de ser inútil, de perdre sentit, d'ofegar-se. Els carismes es tornen bojós i després moren si romanen tancats en espais limitats; necessiten també noves provocacions. Com més gran és la provocació i demana una major inculturació-traducció, perquè ve d'una cultura molt diferent de la nostra, tant més saludable és la situació per a una renovadora comprensió del carisma, doncs aquest ha de ser espremut en la seva densitat de significat. D'altra banda, com més estem i esteu obligats a expressar l'espiritualitat en termes fàcils i senzills, comprensibles per a qui no té cultura, l'analfabet i el pobre, molt millor. Tal vegada hem de pensar novament el servei que devem al pobre.

Deia al començament que la VC tindrà sens dubte un futur. Però amb una condició: que els consagrats compreguem que la mística del proper futur haurà de ser cada cop menys un fenomen o luxe de pocs per convertir-se cada vegada més en una exigència popular, a l'abast de tots els cristians. Per tant, a vosaltres joves us toca obrir nous camins en aquesta direcció i proposar nous itineraris d'espiritualitat, a partir d'aquest immens recurs espiritual que són els nostres carismes. A vosaltres us toca ser com aquest escriptor de l'evangeli que treu del seu tresor coses noves i velles, però a diferència dels escriptors d'altres temps —tal vegada privats de fantasia, o dels monjos escriptors (benemèrits copiadors) de còdexs antics— sapiguen ser creatius i valents. «Si el cristià té poca imaginació, el món mor», deia ja la saviesa dels Pares del desert. Expressió que podem glossar així: «Si el jove consagrat té poca fantasia, la VC mor» o renega d'ella mateixa, del seu origen diví i del seu destí terrenal. A vosaltres us toca crear i disposar models per caminar vers l'objectiu entusiasmant o el somni d'una *Església tota ella religiosa*, o d'una VC que s'ha expropiat d'alguna manera del seu do per compartir-lo amb l'Església i amb el món. Aquesta és la consigna continguda en el missatge del Sínode sobre la VC: «A vosaltres, benvolguts joves, que estimeu els somnis us proposem la nostra esperança com al millor dels nostres somnis.»

Llavors podreu dir que heu fet vostres els sentiments de Crist Jesús.

«JOVE, A TU T'HO DIC, AIXECA'T» (Lc 7,14)

Evidentment no cal prendre al peu de la lletra el text de Lluc: aquí no hi ha cap mort que ha de ressuscitar. Però no per això són menys significatives les paraules de Jesús. I en aquests moments volem sentir-les dirigides a tots els joves consagrats i consagrades, especialment als que d'alguna manera necessiten *aixecar-se* d'una vida tal vegada no molt entusiasta ni apassionada, una mica xata i anèmica, potser poruga o incerta per les seves actuals dificultats, a tots els joves que no són suficientment *joves*.

Intentem interpretar el sentit d'aquesta invitació urgent, més encara, d'aquest manament expressat amb autoritat, en el qual Jesús sembla transmetre amb força i autoritat («a tu, t'ho dic...») el seu poder de donar la vida.

Crec que Jesús podria parlar-nos més o menys així:

«Jove consagrat, gaudeix mentre ets jove i passa-ho bé en la joventut» (Sir 11,9), valora aquest temps de formació com un do particular i irrepetible, temps de gràcia i ric de dons. És una etapa de la vida que cal viure en plenitud, sense anticipacions ni impaciències, sense frenesí de futur ni nostàlgia del passat. També jo vaig viure aquesta etapa en la terra, i durant un temps més aviat llarg, acceptant de dependre d'aquells que el Pare havia posat prop meu com pares/formadors. A voltes ens ha costat entendre'ns, perquè no deu haver estat fàcil per a ells formar un home-Déu. També per això els he estimat i respectat. Accepta tu també els formadors que la providència del Pare t'ha donat i amb la teva disponibilitat ajuda'ls en la seva difícil tasca de mediació. Potser no són els millors, però són els que el Pare ha posat al teu costat; això et basta per confiar en ells. Fiant-te d'ells manifestes el teu abandó en les mans del Pare. La teva formació durarà tota la vida, perquè has d'aprendre a tenir els meus mateixos sentiments quan he donat la vida. Això no és fàcil. També jo he hagut de fer-me una certa violència en el meu caminar vers Je-

rusalem i he experimentat la sensació de por del cor humà abans de pujar a la creu.

Sigues realista: no passa res espontàniament en l'home; formació significa treball, esforç, conversió, mort fins i tot... Però, sobretot, si-gues apassionat. Estima la teva vocació, aprèn a estimar, no sols a realitzar el teu ideal, perquè efectivament és bell, molt bell, però si l'estimes es fa també accessible i en pots gaudir. Si t'apassiones per allò que estàs cridat a ser, llavors experimentaràs la meva mateixa Passió i la teva vida serà salvació per a molts. No t'enfadis amb els teus propis límits, la meva potència es manifesta en la teva feblesa. Però, sobretot, no posis límits al meu disseny sobre teu, no pensis que es configuri segons les teves capacitats, seria massa poc. Jo vull fer de tu un profeta, un apòstol, un amic de Déu i de l'home..., no un dependent que obeeix ordres o s'accontenta amb fer només allò que sap fer, repetint-se i fotocopiant-se fins a l'infinit, per por a fracassar.

No temis les dificultats del moment present, de l'oposició de la cultura dominant, com l'anomeneu vosaltres, al projecte de consagració. No temis a qui no té el poder de conquerir el teu cor o de prendre't la llibertat. Tal vegada no he estat pas jo qui t'ha fet lliure amb la meva sang vessada en la creu? Llavors no m'enganyis venent la teva llibertat per un plat de lleties. Conserva gelosament la teva llibertat; no perquè sigui una virtut, sinó perquè és més que una virtut: és la condició perquè una actitud sigui virtuosa. Sense llibertat no existeix la virtut ni possibilitat de consagració, no hi ha amor ni virginitat. Demuestra, doncs, especialment als teus coetanis que la consagració et fa lliure, que ser pobre-cast-obedient augmenta, no redueix pas, els espais de l'autorealització, que el *no* que dones a certes exigències de la naturalesa està compensat abundantament per la llibertat d'estimar tothom amb el cor i la llibertat de Déu. L'ascètica de la llibertat obre a la mística de la bellesa. Llavors seràs creatiu i tocaràs el cor de qui t'escolti.

Per què tens por del futur? Està bé ser prudent i calcular amb atenció les pròpies forces, però no exageris, com ho feu David censurant el poble. No et fiïs dels teus sistemes de previsió del futur o de les anomenades projeccions, segons les quals d'aquí a vint anys sereu

tots vells i xacrosos, preveient que les cases religioses seran hospicis on els pocs joves seran els infermers de molts ancians. No escoltis els profetes de catàstrofes que després no es compleixen mai. No oblidis que és el meu Esperit qui condueix la història, aquest Esperit amb una fantasia tan lliure i imprevisible. Quan tornis a casa recorda-ho, potser també als teus Superiors. Però, si et plau, sense posar-te massa seriós com si presumissis d'ensenyar quelcom als altres...

Sigues optimista, però amb aquest optimisme que neix de la fe que espera o de l'esperança que somia. Si els joves no somieu, qui podrà tenir visions? A qui comunicaré la meua paraula que suscita profetes i dóna força per convertir els somnis en realitat? Mantén-te jove i no desestimis res de la teua joventut perquè la *vc* és *jove* per naturalesa. És l'ànima permanentment jove de l'Església. Tingues un cor jove per estimar molt, des dels germans de comunitat més vells als joves que estan fora d'ella. Als primers els deus gratitud, als segons els has de donar raó de la teua esperança amb l'alegria de la teua vida. Fug de la tristesa com d'un dimoni temptador i no et prenguis massa seriosament: no et demano que salvis el món sencer, jo ja ho he intentat..., però si em dones els teus cinc pans i els teus dos peixos, tot allò que tens i ets, junts tu i jo, i els teus germans, farem coses grans. Tingues la mirada aguda del jove que et permeti llegir en el cor de la persona, de descobrir en ell la meua imatge i la nostàlgia del meu rostre. No excloguis ningú, tu has estat enviat a tots. Però tingues una preferència especial per aquell que està sol o és pobre, pel qui se sent menys estimat o rebutjat. Aprèn a tenir compassió i a ser misericordiós. No et tanquis en les teves petites economies i no pensis només en la teua santedat privada. No limitis els confins i els objectius de la teua vida a allò que és només teu o pertany només a la teua comunitat. La fidelitat no es mesura únicament amb l'observança, sinó amb la capacitat de compartir amb els altres els propis dons. És a dir, en el paradís no hi entraràs tot sol...

I si també li està permès a Déu somiar, saps quin és el meu somni? Que l'Església, el meu poble, pugui descobrir cada cop més en el somni i en la profecia típics de la *vc* els trets de la seva pròpia identitat i de la seva pròpia missió, per sentir, gustar i viure en allò que els religiosos i les religioses professen, allò que és la crida comuna,

la consagració comuna, el compromís comú, la santedat comuna. La vc ha de tornar a indicar la dimensió veritable, profunda, essencial i constitutiva de *tots*, cada dia. Els consells evangèlics han de tornar a ser el camí al qual tots els cristians se sentin cridats per viure amb autenticitat i fidelitat el do comú de la salvació i complir la missió comuna de construir el regne, cadascú —naturalment— segons la pròpia vocació i el propi estat de vida. Perquè això succeeixi, la vc ha de donar cada cop més un testimoni *col·lectiu* de santedat; ha de saber proposar models *comunitaris* de perfecció evangèlica. El sant aïllat pot edificar certament, però queda el dubte que sigui un cas excepcional. La comunitat, no obstant això, dóna un testimoni creïble i convincent que la santedat és possible per a tothom i que és l'única manera de viure junts en la diversitat i en l'acceptació recíproca, en la misericòrdia i en l'alegria. Pensa que en seria de formós si d'aquí alguns anys, certament ja en el tercer mil·lenni, el meu Vicari en la terra pogués canonitzar no ja alguns religiosos (podem felicitar-nos perquè n'hi ha bastants...), sinó una *comunitat de consagrats*, que han arribat a ser sants vivint plegats el mateix carisma, acollint-se recíprocament i creixent junts, compartint la gràcia i el perdó. Et confio a tu i a la teva comunitat aquest somni diví. Comença a parlar-ne amb algú de tot això i, si no et creu, digues que jo ho he dit...

Per realitzar-ho has d'estar content i ple de gratitud pel do de la teva vocació, per la teva família religiosa i per la teva comunitat, per tot allò que has rebut i estàs continuament rebent. No siguis com aquell hebreu que, després d'haver travessat a peu eixut el mar Roig, es va enfadar amb Moisès perquè hauria pogut emmalaltir de reumatisme. Estigues atent, més aviat, al reumatisme de la ingratitude que cada dia es fa més gran. Més aviat deixa't estimar i reconeix l'afecte que t'envolta, recordant que amb tot allò que donaràs a la vida, als altres, a la comunitat..., no pagaràs mai el compte d'allò que has rebut. Tingues, doncs, la valentia del martiri, perquè les causes per les quals ja ningú vol morir és que ja són mortes.

«Va al davant Benjamí, el més petit, i amb els seus esquadrans, els prínceps de Judà...» (Sl 68,28). En el camí vers el tercer mil·lenni et toca a tu, Benjamí, jove religiós, a tu, Benjamí, jove religiosa, ser guia en el camí.

Comunitat. Comunió. Missió.

El foc de l'amor viscut i avivat

ANN MARIE MUKAMWEZI

INTRODUCCIÓ

La comunitat és necessària, i fins essencial, per a la vida religiosa apostòlica i la seva missió en l'Església i en el món. Una vida de comunió és intrínseca a la vida religiosa apostòlica. Les comunitats apostòliques són, abans de tot i en primer lloc, comunitats de fe i no clubs socials. Els religiosos som cridats a ser deixebles... a la comunió... i a la missió. La nostra fe és el punt de referència de la nostra comunió, i el nostre baptisme ens crida a la missió.

Quan i on realment existeix, la comunitat viu cap enfora i és de si mateixa missionera. Les comunitats apostòliques són cridades a ser enviades... a ser testimonis evangèlics d'esperança, de pau, d'alegria i de solidaritat amb tots els pobles, sobretot amb els pobres i marginats. Les comunitats apostòliques es reuneixen en nom de Crist per continuar-ne la missió segons un carisma específic. Un punt de vista comú, fort, fomenta la comunitat, i la comunitat afavoreix el desenvolupament d'un sentit de cos en i per a la missió. La

comunió viscuda en les comunitats crea comunió en l'Església i en el món. També el contrari és veritat: una manca de comunió té un influx negatiu. La comunitat troba la seva font en la Trinitat. La Trinitat és la primera comunitat i la Trinitat és el far que ens ajuda a ser comunitats de comunió. La icona de la comunitat trinitària és, per mi, el model més apte per a ajudar-nos a comprendre l'ideal d'una comunitat humana i religiosa:

... quan les persones consagrades s'esforcen per viure en Crist amb un sol cor i una sola ànima, es proposa com una eloqüent manifestació trinitària. La vida fraterna manifesta el *Pare*, que vol fer de tots els homes una sola família; manifesta el *Fill* encarnat, que reuneix els redimits en la unitat, tot mostrant el camí amb el seu exemple, la seva pregària, les seves paraules i, sobretot, amb la seva mort, font de reconciliació per als homes dividits i dispersats; manifesta l'*Esperit Sant* com a principi d'unitat de l'Església, on no cessa de suscitar famílies espirituals i comunitats frernes (VC 21).

Aquest amor de la Trinitat vessat en els nostres cors fa viure en comunió les nostres comunitats. «La vida fraterna vol reflectir la profunditat i la riquesa d'aquest misteri, configurant-se com un espai humà habitat per la Trinitat, la qual vessa així en la història els dons de la comunió que són propis de les tres Persones divines» (VC 41).

Les comunitats apostòliques no són, però, fruit de l'atzar. No hi ha una generació espontània en la vida comunitària. És un ideal, un camí a seguir. La comunitat s'ha de viure intencionalment; s'ha de construir constantment i de manera creativa, ha de ser fomentada i alimentada. Per la nostra part, això exigeix un alt nivell de motivacions, una fe profunda i un autèntic compromís per la missió acomplerta com a deixebles reunits al voltant de Jesús. El mateix Jesús ens assegura que allí on n'hi ha dos o tres de reunits en el seu nom, ell hi és amb i enmig d'ells (Mt 18,20).

Sovint em cal recordar aquestes conviccions i m'haig d'esforçar constantment a encarnar-les en la meva vida com a membre d'una comunitat en la missió i per a la missió.

COMUNITAT COM A EXPERIÈNCIA CONCRETA/VISCUDA DE COMUNIÓ (KOINONIA)

La comunitat pot ser experimentada, justament, com *el lloc privilegiat de la comunió fraterna amb el Crist, amb un mateix, amb els altres i amb els pobres*. És en comunitat on experimentem l'amor personal que Déu ens té i és allí on donem amor i el rebem de les nostres germanes i germans. En comunitat ens enriqueim, la comunitat ens dóna força per a la missió, però no rebem pas aquests dons per a nosaltres. Més aviat, són per al món assedegat de testimonis genuïns. El Papa Joan Pau II ho ha afirmat clarament en la seva Exhortació Apostòlica *Vita Consecrata*: «Les dones consagrades [i jo afegeixo «els homes consagrats»] són cridades a ser d'una manera molt especial, i a través de llur dedicació viscuda amb plenitud i alegria, un signe de la tendresa de Déu envers el gènere humà i un testimoni singular del misteri de l'Església, que és verge, esposa i mare» (VC 57). La comunitat necessita, doncs, ser fraterna i generadora de vida; és la comunió la qui genera vida en abundància, una vida que engendra un sentit d'urgència i una passió per la missió/ministeri entre els pobres del nostre món.

Segons la manera d'entendre dels africans, la comunitat té *una identitat significativa, personal i col·lectiva*: «*Sóc perquè som, i ja que som jo sóc.*» En les cultures africanes consideren la comunitat com el centre de la vida, com el cor humà ho és per al cos humà. La comunitat és considerada com un do de Déu del més alt valor. Gràcies als individus la comunitat pot existir. Dit amb altres paraules, la comunitat és pels individus que *la constitueixen*. L'aportació de la unitat de cada persona —i no solament viure junts en la unitat— crea/construeix/constitueix la comunitat. El tarannà únic de cada persona inclou el do, els goigs, les tristeses, les febleses, els límits de cada membre de la comunitat.

La vida comunitària ha de respondre a una opció personal i lliure. Les persones han de fer realment aquesta opció sense veure-s'hi obligades, lliurement. Aquesta opció la fem segons la regla de vida i el carisma del nostre Institut. Però, un cop feta l'opció, som cridades a viure-hi en sintonia i assumint la responsabilitat total de la pa-

raula donada. «Sóc perquè som.» Aquesta manera africana d'entendre la vida comunitària pot ser comparada amb l'analogia del cos com escriu sant Pau en la primera carta als Corintis, cap. 12. Es tracta d'una vida compartida en totes les seves dimensions: espiritual, personal, psicològica, social i relacional... En trobem un altre exemple en els Fets dels Apòstols referit a la primera comunitat cristiana. «Tot ho compartien i ningú no passava necessitat» (Ac 2,44).

Jo us pregunto: Aquest esperit de la primera comunitat cristiana és viu avui? O, s'ha perdut? Si fos així, som capaços i estem disposats a fer-lo reviure, a revifar-lo? Considerem avui la comunitat com una cosa essencial? La vida comunitària del demà és a les vostres mans, germans i germanes joves. Com la plasmareu o com us esforçareu a fer-la reviure? Quins són els passos concrets que donareu per convertir el vostre somni en una realitat? Llegim de nou les paraules de Joan Pau II.

La dimensió humana i fraterna exigeix el coneixement de si mateix i dels propis límits, per obtenir l'estímul necessari i el suport en el camí vers el ple alliberament. En el context actual revesteixen una particular importància la llibertat interior de la persona consagrada, la seva integració afectiva, la capacitat de comunicar-se amb tots, especialment en la pròpia comunitat, la serenitat de l'esperit i la sensibilitat envers el qui sofreix, l'amor per la veritat, la coherència efectiva entre dir i fer (VC 71).

La comunitat no és fruit de l'atzar, ha de ser fomentada, desenvolupada i encoratjada constantment. La imatge que se m'acut en aquest moment, i que és universal per a tots nosaltres, és la de la planta. En primer lloc una planta, perquè existeixi, cal plantar-la. Després se li ha de donar aigua i, a vegades, cal alimentar-la amb fertilitzants, sobretot quan és dèbil. A vegades una o diverses persones assumeixen la responsabilitat de fer aquest servei a la planta. Passa el mateix en la vida de la comunitat. La comunitat no és pas una entitat artificial, mecànica, o un producte d'informàtica: no és un microones! És una realitat exigent. Sense una vigilància constant, la comunitat no pot existir. La funció de vetllar no els incumbeix pas exclusivament als superiors generals o als membres més ancians; cal que l'exerceixin tots els membres, vosaltres i jo. Som cridats a

contribuir a la construcció d'una vida comunitària. Construir una comunitat evangèlica exigeix entrega, energia, temps i talents. Viure en comunitat constitueix un gran privilegi, però al mateix temps una greu responsabilitat. En efecte, la comunitat pot ser una experiència enriquidora i generadora de vida, en i per a la missió, quan els membres assumeixen seriosament llur responsabilitat i s'esforcen a contribuir-hi amb una autèntica entrega personal.

Segons les paraules de Joan Pau II:

En el seguiment de Crist i en l'amor envers la seva persona hi ha alguns punts sobre el creixement de la santedat en la vida consagrada que mereixen ser avui especialment evidenciats... Abans que res és demanada la fidelitat al carisma fundacional i al consegüent patrimoni espiritual de cada institut (VC 36).

La comunitat és el lloc on l'esperit dels nostres Fundadors-Fundadores és del tot viu. És allí on el carisma i l'esperit es viuen concretament i es fan evidents. En les cultures africanes, això es pot entendre a la llum de la nostra estima pels nostres avantpassats, l'esperit dels quals viu en la seva descendència. L'avantpassat no mor, ell/ella viu per sempre a través dels seus fills i néts. Una vegada el carisma s'expressa i es viu, atreu i interpel·la els membres. Altres persones s'hi senten atretes i cerquen de viure'l amb més radicalitat.

COMUNITAT EN I PER A LA MISSIÓ

La comunitat forma i enforteix els membres per al ministeri / la missió. La comunitat capacita, envia i desperta la solidaritat entre tots els pobles, especialment els pobres. «He vingut perquè tinguin vida, i en tinguin a desdir» (Jn 10,10). La comunitat existeix justament i essencialment per a la missió. La comunitat/els deixebles es formen per a la missió. També la vida comunitària, per si mateixa, és formativa. Les persones aprenen a través de les experiències que les enforteixen i alliberen, de manera que elles puguin enfortir els altres. «Però jo he pregat per tu, perquè no defalleixi la teva fe. I tu, quan t'hauràs penedit, enforteix els teus germans/les teves germa-

nes...» (Lc 22,32). Sí, la comunitat prepara per a encarnar i viure aquestes paraules mateixes de Jesús.

Viure en comunitat ofereix una oportunitat excel·lent per a promoure i compartir la comunió trinitària. «La participació en la comunió trinitària pot transformar les relacions humanes» (VC 41). Aquesta comunió no canvia solament les nostres relacions, sinó que a més ens permet crear un nou tipus de solidaritat al servei dels altres. Crec veritablement, més encara, estic convençuda que quan s'experimenta la comunitat com un estatge de la Trinitat: el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, permetem a l'Esperit d'alliberar la gent. Com va dir el mateix Jesús: «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, perquè ell m'ha ungit. M'ha enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat i als cecs el retorn de la llum, a posar en llibertat els oprimits, a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (Lc 4,18-19). Quan deixem a Déu ser Déu, les persones amb qui vivim i a les quals prestem el nostre servei gaudeixen més fàcilment de la presència de Déu. La comunitat pot ser considerada com un laboratori del diàleg i per al diàleg, el discerniment, la reconciliació, el compartir, la solució de conflictes, l'acceptació i el respecte per la diferència i el lloc de creixement en totes aquestes dimensions.

La comunitat ens ofereix l'oportunitat única de viure el nou *manament d'estimar-nos els uns als altres com Jesús ens ha estimat* (Jn 13,34). És un amor gratuït que va conduir Crist al do de si mateix fins al suprem sacrifici de la creu. I així, entre les comunitats que tenen Crist com el seu centre i intenten d'imitar-lo, no hi pot haver una veritable unitat sense l'amor mutu incondicional que exigeix promptitud en el servei als altres generosament i gratuïtament. Citem de nou unes paraules de Joan Pau II:

En la vida comunitària, l'energia de l'Esperit que hi ha en un passa contemporàniament a tots. Aquí no sols es frueix el propi do, sinó que es multiplica en fer-ne participar els altres, i es frueix del fruit dels dons de l'altre com si fos del propi. En la vida de comunitat, a més, ha de fer-se tangible d'alguna manera que la comunió fraterna, abans de ser instrument per a una determinada missió, és espai teològic en el qual es pot experimentar la presència mística del Senyor ressuscitat... Això succeeix

gràcies a l'amor recíproc dels qui formen la comunitat, un amor alimentat per la Paraula i l'eucaristia, purificat en el sagrament de la reconciliació, sostingut per la súplica de la unitat, do especial de l'Esperit per a aquells que es posen a l'escolta obedient de l'Evangelí. És precisament Ell, l'Esperit, el qui introdueix l'ànima en la comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist, comunió en la qual hi ha la font de la vida fraterna. L'Esperit és el qui guia les comunitats de vida consagrada en el compliment de llur missió de servei a l'Església i a tota la humanitat, segons la pròpia inspiració (VC 42).

Essent una cèl·lula de l'Església, una comunitat religiosa és cridada a ser una comunió. La comunió és i troba la seva font en l'Eucaristia. L'Eucaristia és el centre i el cim de les nostres vides en Crist i amb els altres. I és també l'Eucaristia, la font de la nostra comunió amb tota la humanitat. La pau, la unitat en la diversitat, i el zel apostòlic, són senyals que l'Eucaristia és veritablement el centre del nostre viure junts.

LA COMUNITAT ÉS MISSIONERA EN SI MATEIXA

La comunitat dóna testimoni de solidaritat amb la humanitat, de comunió i de l'extensió del Regne. La comunitat és *l'encarnació, el testimoni viu de l'oració de Jesús «que tots siguin u»* (Jn 17,21). Que tots siguin u segons la icona de la comunitat trinitària.

En presència d'una comunitat d'aquesta mena, la gent pot dir: «mireu com s'estimen» (Jn 15,17). Així la comunitat esdevé testimoni de l'amor de Crist. Les comunitats són missioneres en si mateixes quan els membres viuen junts i perseveren en la fe, en la pregària, en l'alegria, en la unitat, en el perdó, en l'hospitalitat i en l'harmonia, donant així testimoni en un món de divisió i de violència. Aquesta vida evangèlica dóna testimoni de la comunió i preannuncia l'arribada del Regne sobre la terra. I això és tan veritat que quan la meua mare em va venir a veure per primera vegada al noviciat, va dir espontàniament: «Per a mi veure europees, americanes i africanes de diferents tribus viure juntes, menjar el mateix menjar, fruir juntes i viure en

pau amb les altres, és un exemple del Regne de Déu present enmig nostre.» Això no es pot aconseguir per mitjà d'esforços personals, és un do de Déu. Esperem que les comunitats internacionals estiguin obertes cada vegada més a rebre i alimentar aquest do.

La vida en comunitat, en grups internacionals de diverses cultures i ambients evangelitza per ella mateixa. Quan persones de cultures de rerefons diversos viuen en harmonia, el Poble de Déu es queda admirat davant aquesta possibilitat i desitja viure de la mateixa manera. Sí, la comunitat és missionera en si mateixa. La realitat «incomprensible» de la vida sense marit i sense fills, de tenir uns diplomes i estar oberts a servir on sigui i fer qualsevol cosa i no pas solament el treball que respon als diplomes que es tenen, segueix desconcertant la gent en certes cultures. Rebre un sou i no usar-lo per a un mateix, sinó posar-lo en comú i compartir-lo amb els qui no tenen diplomes, també desconcerta a molts. Ser enviats a qualsevol lloc per servir el Poble de Déu —ser missioners—, no viure per a un mateix sinó per als altres, especialment per als qui són menys afortunats, és un missatge contundent que parla al món d'avui més que no pas qualsevol altre missatge, per molt atractiu que sigui. Un amor que s'arrela i floreix entre els membres reunits al voltant d'un carisma, un amor que irradia la bellesa de la comunió trinitària, atreu a d'altres i és un sosteniment en moments de crisi.

LA MISSIÓ PLASMA LA COMUNITAT.

LA COMUNITAT PER A LA MISSIÓ I EN MISSIÓ

Les comunitats *atentes a Déu i que escolten Déu* se senten interpel·lades a canviar, a adaptar-se; se senten cridades a la conversió. Reunides en Crist, atentes, i a l'escolta de la seva paraula, les comunitats se senten mogudes per l'Esperit a buscar i discernir la voluntat del Pare per al Poble de Déu. Una vida de ministeri entre els marginats, els oprimits, els sense veu, els qui estan sota el jou de sistemes opressius, interpel·la una comunitat a créixer en la compassió, en l'amor i interpel·la els membres de la comunitat a fomentar un major sentit de justícia i de caritat. En la seva vida de ministeri, d'entrega,

de posada en comú de l'evangeli, de compartir els talents, els religiosos tornen a les seves comunitats enriquits i oberts a canvis futurs.

Les situacions difícils, el dolor i el sofriment que envolten la nostra societat, desafien les comunitats a autoqüestionar-se. En haver-se d'enfrontar a situacions difícils, els membres d'una comunitat s'autoqüestionen. Se senten impulsats a examinar el seu estil de vida, el seu ministeri, se senten cridats a adaptar-se/renovar-se/generar una vida nova en comunitat per a la missió. Perquè la comunitat és precisament per a la missió, ha de ser plasmada per a la missió; ha d'estar disposada a canviar pel l'Evangeli i la missió. Crist és un exemple perfecte d'això: «Ell, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no res: prengué la condició d'esclau i es féu semblant als homes...» (Fl 2,6-7). Ho podem aprendre tot de Jesús. Ell va acceptar de ser un de nosaltres per poder retornar-nos al Pare. Ho va fer acceptant «perdre», ser «menys» perquè nosaltres poguéssim «ser més». Ell és el nostre repte... la nostra vida... la nostra veritat; Ell és el camí, i és el primer missioner (evangelitzador). De la mateixa manera, Pau parla d'estar disposat a perdre-ho tot per tal de guanyar la gent a Déu en la seva vida missionera:

Jo, que no era esclau de ningú, m'he fet esclau de tots per guanyar-ne tants com pugui. M'he fet jueu amb els jueus, per guanyar els jueus; tot i no estar sotmès a la Llei, he viscut amb els qui hi estan sotmesos com si jo també hi estigués, per guanyar-los a tots ells. I, per guanyar els qui no tenen Llei, he viscut amb ells com si jo tampoc no en tingués, encara que no estic pas sense Llei de Déu, ja que Crist és la meva llei. M'he fet feble amb els febles per guanyar els febles; m'he fet tot amb tots per salvar-ne alguns, costés el que costés. Tot ho faig a causa de l'evangeli, per poder-hi tenir part (1Co 9,19-23)

REPTES QUE LA COMUNITAT TROBA AVUI

Les comunitats apostòliques en i per a la missió són cridades a donar vida. *Una comunitat que deixa de ser vida de comunió impedeix*

inevitablement la vida i dóna senyals de mort. Examinem uns quants elements generadors de mort:

a) *L'individualisme.* El primer lloc en la llista dels esculls l'ocupa l'individualisme, i quan la majoria dels membres donen senyals d'individualisme la comunitat empitjora ràpidament. Cal que ens preguntem sempre a nosaltres mateixos: M'ocupo només de mi o també dels altres? Visc senzillament la meua vida encara que visqui en el mateix edifici amb altres persones? Esmerço els talents que Déu m'ha donat per al bé de la comunitat i dels altres? O, visc de manera independent... com un paràsit, beneficiant-me dels avantatges de la comunitat? La comunitat, és una pensió que uso per raons egoistes i personals? Si n'hi ha, aquests són signes d'individualisme... i si són nombroses les persones que en fan mostra la comunitat, en conjunt, fallarà en l'intent d'alimentar una passió per la missió. S'ha dit que l'individualisme es considera com el problema més gran que la comunitat avui ha d'afrontar. I s'han fet estudis que revelen que els religiosos joves, com també els adults, tendeixen a ser individualistes. Us invito a examinar aquest punt d'una manera crítica i a reflexionar-hi posteriorment.

b) *El materialisme.* També és una cosa manifesta en les nostres vides. Una dependència indeguda dels béns materials o de les coses, i altres bagatges excessius impedeixen al missioner un pas ràpid i decidit. Jesús diu avui a les comunitats, amb més força que no pas fa dos mil anys, allò que va dir als apòstols quan els va enviar en missió: «De franc ho heu rebut, doneu-ho també de franc. No us emporteu cap moneda: ni d'or, ni de plata, ni de coure; no prengueu sarró per al camí, ni dos vestits, ni sandàlies, ni bastó. El qui treballa, bé es mereix que el mantinguin» (Mt 10,8-10). A Jesús el preocupa —i ha de ser la nostra preocupació avui—: proclamar que el Regne de Déu és a prop i que usem els nostres talents per alliberar i curar els altres (Mt 10,7-8).

Freqüentment, als religiosos se'ls acusa de no reeixir a viure un estil de vida senzill amb el pretext que no han de viure pas en la misèria. Molt sovint és difícil trobar una diferència entre una família de classe alta i una comunitat religiosa pel que fa a la roba, al menjar, als béns materials i a la casa. Estic convençuda que un estil

de vida evangèlic ens invita a donar testimoni d'una major senzillesa. Seria interessant de saber què en penseu.

c) *Diversitat de grups que es converteixen en factors de divisió.* La diversitat internacional/multicultural de grups que en circumstàncies normals és molt enriquidora per a la comunitat pot esdevenir factor de divisió i fins d'opressió. La llista és infinita, només esmento algunes d'aquestes diversitats. Algunes nacionalitats, alguns grups/tribus poden ser propensos a demostrar als altres que ells són superiors. Això és molt més habitual del que pensem. Els religiosos ens hem de preguntar constantment: He caigut en aquesta temptació? A vegades fins un llenguatge pot dominar els altres. A vegades podem ser arrogants en tractar i relacionar-nos amb els altres. No usem potser expressions com primer món i tercer món? Tendim a fer ostentació dels nostres diplomes, de la nostra professió quan sabem que no tots hem tingut les mateixes oportunitats? No parlem potser de les nostres famílies, de com són riques, oblidant que en les comunitats els membres no tenen tots les mateixes oportunitats? Quina és la nostra actitud quan ens presenten alguns plats de menjar diferents dels nostres? Tenim/tinc actituds de *nacionalisme*? Les fomentem/fomentem? Tots aquests elements són barreres de divisió que impedeixen la comunió i la missió.

Una comunitat dividida no dona testimoni de la comunió trinitària; no revela que Crist n'és el centre. L'enfocament comú fins pot enfosquir-se, la pregària comunitària llanguir, i el compromís col·lectiu cap a la missió perdre grapa evangèlica.

Cal afrontar altres traves. N'esmento senzillament algunes. Els membres de comunitat poden tenir excuses i justificacions per a viure en solitari sense cap ministeri o perspectiva de tenir-ne. Poden fer opcions, de manera conscient o inconscient, en línia amb el statu quo, i no acceptar el canvi. Pot donar-se també el desig (obvi per a tothom, excepte per als interessats) de ser una estrella entre la multitud però sense preocupar-se del carisma, de la missió de la congregació. Pot faltar un zel genuí per un apostolat, l'interès missioner per part dels membres. Pot haver-hi tantes coses! La pregunta de fons és la següent: On em situo en aquest aspecte de la vida comunitària apostòlica? Quins passos he de... les comunitats han de do-

nar per corregir les tendències i fomentar les ocasions de creixement, de compromís, de comunió i de missió?

LES OCASIONS DE CREIXEMENT, COMPROMÍS, COMUNIÓ I MISSIÓ

La comunitat ofereix i recolza les ocasions de creixement, compromís, comunió i missió. Una d'aquestes ocasions consisteix a verificar els signes d'una crida —comprovar una vocació a una comunitat i a la vida religiosa. Les motivacions per a entrar a la vida religiosa poden ser moltes, però és important saber discernir les motivacions correctes. La vida comunitària requereix que les persones tinguin la capacitat i la maduresa necessàries per a viure en comunitat amb altres persones; cal experimentar també un sentit de pertinença de manera que puguin tenir confiança. Si els membres no estan segurs d'*on són*, no poden tampoc estar segurs dels altres en comunitat. Un fort sentit de pertinença ajuda els membres a interessar-se en els altres i pels altres, a respectar-los com són en la seva unitat, en els seus dons, i en la seva aportació. La formació és, per consegüent, molt important per a fomentar aquesta unitat en la diversitat. El creixement personal es necessita també per a assegurar que la comunió s'alimenti a través del do de l'Esperit, i els fruits de l'Esperit es fan visibles en l'autèntica comunió amb la comunitat (Ga 5,22-23). L'ascetisme i la disciplina són conceptes sense popularitat en el nostre temps, però són crucials. Donen força interior, frenen l'egoisme i afavoreixen la capacitat de centrar-se en valors essencials. Com diu justament Joan Pau II:

El camí que duu a la santedat comporta, doncs, l'acceptació del combat espiritual. Es tracta d'una dada exigent a la qual avui hom no sempre dedica prou l'atenció. La tradició ha vist sovint representat el combat espiritual en la lluita de Jacob amb el misteri de Déu, que afronta per accedir a la seva benedicció i a la seva visió. En aquesta narració dels principis de la història bíblica les persones consagrades poden veure el símbol del compromís ascètic necessari per a dilatar el cor i obrir-lo a l'acollida del Senyor i dels germans (VC 38).

Joan Pau II continua dient:

Avui més que mai cal un renovat compromís de santedat per part de les persones consagrades per afavorir i sostenir l'esforç de tot cristià per la perfecció. Les persones consagrades, a través del seu ésser més íntim, se situen dintre del dinamisme de l'Església, assedegada de l'Absolut de Déu, cridada a la santedat. És d'aquesta santedat de la qual donen testimoni (VC 39).

La fe porta els membres de les comunitats a viure una vida de configuració amb Crist, una vida oberta als altres, a una relació humana autèntica, a la reconciliació i a la comunió. Tot conformant-nos a Crist som reflex d'una presència particular del Senyor Ressuscitat.

També són altres elements essencials una avaluació sincera i un discerniment continu. L'avaluació inclou també la lectura dels signes dels temps feta de manera crítica i amb sensibilitat i compassió. Però l'avaluació i el discerniment continus ajuden les comunitats a trobar un nou llenguatge i a desenvolupar estratègies que siguin coherents avui amb la proclamació de la Bona Notícia en la missió/ministeri. Ho han dit ben clar les religioses: «Creiem que els mètodes, així com el missatge de la nova evangelització, cal que siguin dialògics i generadors de vida; per això continuem buscant com afrontar el gran drama del nostre temps: la separació entre l'Evangeli i la cultura» (Les Religioses parlen, pp. 20-21). El discerniment ajuda també els individus i les comunitats a fomentar la força, la vitalitat i el dinamisme per a la missió.

CONCLUSIÓ

Voldria acabar aquesta presentació tal com l'he començada, és a dir, afirmant que estic profundament convençuda que la comunitat és essencial per a la vida religiosa apostòlica i que la comunió és intrínseca/vital a la missió.

Germans i Germanes, ara us pregunto, quines són les vostres conviccions? *Quina és la vostra visió dels reptes per a l'any 2000?* Penso

que per a tots nosaltres el repte de l'any 2000 consisteix a construir comunitats de comunió, i que cada membre de la comunitat estigui de nou inflammat amb la visió que Jesús va tenir per a tota la humanitat. Va venir a «calar foc sobre la terra» i el seu desig és que «estigui encesa» (Lc 12,49). Perquè el món sigui abrusat pel foc, va escollir uns deixebles que seguirien fent el que Ell va fer per a i en la humanitat. També ens escull a nosaltres...

El repte de l'any 2000 és nou i vell alhora. És vell perquè la missió dels deixebles ha consistit sempre a realitzar la visió del mestre. Nou, perquè ens hem de plantejar sempre la pregunta següent: Podem calar foc al món l'any 2000 amb la visió de Jesús, en un moment en el qual la recerca d'una visió globalitzant del món ha esdevingut qüestió de vida o mort? Una recerca d'una visió del món en què la justícia, la pau, la reconciliació, la unitat i el goig no siguin senzillament paraules buides, sinó realitats que puguin ser anticipades; i no simplement noves ideologies que porten a la frustració i a la foscor. És una crida a ser veritables deixebles en el món d'avui el que, en definitiva, és un repte a les comunitats apostòliques del futur. Realment les situacions que esperen els homes i dones autèntics i compromesos, són moltes en el món d'avui. Quin tipus de comunitat-comunió volem viure i compartir amb el món per continuar la missió de Crist? Quin model de comunitat hem d'imaginar-nos i encarnar en el futur? Nosaltres, els grans, estem esperant la vostra resposta. Una resposta marcada per una fidelitat creativa... Per què no començar compartint ara —durant el Congrés— la vostra visió sobre això, examinant amb valentia com encarneu aquesta visió en la vostra vida de comunitat, i de comunió de cada dia?

Portats per l'Esperit

Meditació sobre l'espiritualitat de la vida consagrada

ARMAND VEILLEUX

Hem estat cridats per Crist perquè el seguíssim. Per això ens hem fet religiosos; i per això ens trobem reunits aquí. Després d'haver reflexionat ahir sobre aquesta crida, *meditem* avui sobre l'espiritualitat d'aquesta vida a la qual hem estat cridats i que nosaltres hem escollit.

Quan es parla d'«espiritualitat» ens referim evidentment a l'Esperit. I quan es parla d'esperit en la Bíblia, es parla d'alè, de vent, de fecundació i de naixement. Cadascun i cadascuna de nosaltres, quan entra en el seu cor, pot rastrejar-hi les diverses intervencions de l'Esperit que es troben a l'origen de la «seva» vida consagrada. Jo voldria invitar-vos aquest matí a meditar junts sobre les intervencions del mateix Esperit de Déu que hi ha a l'origen de la vida religiosa en l'Església, partint d'Aquell en el seguiment del qual estem compromesos, Jesús de Natzaret. Si us sembla bé, començarem contemplant algunes icones bíbliques, amb les quals compondrem una mena de gran mosaic com els que es veuen a les basíliques romanes. I espero que quan cada una d'aquestes icones hagi trobat el seu lloc, apareixerà un quadro bastant clar dels orígens de la vida consagrada en cada un de nosaltres.

PRIMERA PART: MOSAIC BÍBLIC DELS ORÍGENS DE LA VIDA CONSAGRADA

Primera icona: el baptisme de Jesús

Comencem amb el baptisme de Jesús perquè veritablement s'hi contenen els més remots orígens de la vida consagrada cristiana.

Cap als trenta anys, Jesús ha deixat la Galilea per dirigir-se a Judea i, allí, amb la gentada que en aquest moment baixa fins a les ribes del Jordà, amb la multitud de pecadors, acudeix a fer-se batejar per Joan. En el moment d'entrar a l'aigua s'obre la volta del cel, l'Esperit davalla sobre Ell com un colom i se sent la veu del Pare: «Tu ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m'he complagut» (Mc 1,9-11). Aquest és un moment clau en la vida de Jesús. Immediatament després de baixar l'Esperit sobre Ell, impulsat pel mateix Esperit, es dirigeix al desert on serà temptat per Satanàs durant quaranta dies; després d'això inaugurarà el seu ministeri de predicació.

«Tu ets el meu Fill, el meu estimat», ha dit el Pare...

Però, com el Fill del Pare pot trobar-se allí, a l'aigua del Jordà, entre els pecadors, per ser batejat per un asceta l'estil de vida del qual està almenys emparentat amb el dels monjos de Qumrân que viuen molt a prop? Com pot ser això?

És el final d'un llarg viatge. I sant Pau, en la seva carta als Filipencs, ens descriu el llarg viatge que ha portat Jesús allà, a aquest moment de la seva història i de la nostra història.

«Ell, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no res: prengué la condició d'esclau, tingut per un home qualsevol» (Fl 2,6-7).

Aquest home de les aigües del Jordà, sobre el qual baixa l'Esperit Sant, és el Fill de l'Etern Pare. És aquí al terme d'un llarg descens, des del si mateix de Déu fins al si de la nostra condició humana. Com s'entén això? Per a comprendre-ho cal remuntar molt lluny en la història de la humanitat.

Deixem, de moment, aquesta icona del baptisme a la qual tornarem més endavant, i col·loquem una segona icona en un altre cantó del nostre mosaic. Ens cal remuntar ni més ni menys a la primera in-

tervenció de l'Esperit en la nostra història, al mateix moment de la creació.

Segona icona: l'Esperit del Gènesi origen de la vida

Els primers versets del Gènesi ens descriuen l'univers creat com brollant de l'Esperit i de la Paraula de Déu —del Verb de Déu. «La terra era caòtica i desolada, les tenebres cobrien la superfície de l'oceà, i l'Esperit de Déu planava sobre les aigües» (Gn 1,2). El caos primordial és fecundat per l'ombra de l'Esperit, i tot l'univers creat neix de la intervenció de la Paraula. «Déu digué...» Set vegades. Ho diu Déu, i apareix la llum. Déu ho diu, i són separades les aigües de la terra. Déu ho diu, i brillen el sol i la lluna... Però sobretot, el darrer dia, Déu digué: «Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres» (Gn 1, 3-28).

Déu modela l'home amb fang de la terra, li insufla en el nas el seu propi alè de vida —el seu propi esperit— i l'home es converteix en un ésser viu (Gn 2,7). L'ésser humà, doncs, va ser creat a imatge de Déu, rebent en ell l'hàlit mateix de Déu, participant, com dirà sant Pere, de la mateixa naturalesa de Déu (2Pe 1,4). Hi ha, doncs, en l'ésser humà, una llavor de vida divina que reclama un creixement il·limitat. I perquè aquesta sement és divina, podem dir que hem nascut amb una capacitat infinita de creixement.

Així començava la gran aventura de l'home i de la dona. Aventura que, com sabem, va estar marcada des dels primers dies pel pecat. L'essència mateixa del pecat és ser el refús de la vida, d'aquesta vida que l'Esperit vol que creixi en nosaltres fins a la seva plenitud.

Però un dia, en el curs de la llarga marxa de la humanitat, aparegué un ésser humà en el qual no hi havia cap refús de la vida, en el qual hi havia, al contrari, una obertura total. Aparegué una dona Immaculada des de la seva concepció, tan totalment oberta, que l'Esperit de Déu —el mateix Esperit que trobem present onsevulla que hi ha plenitud de vida— va venir sobre ella, com havia vingut sobre el caos primigeni, com vingué trenta anys més tard sobre Jesús, com vindrà sobre els deixebles el dia de la Pentecosta, com ha vingut sobre cada un de nosaltres el dia del nostre baptisme i de la nostra

confirmació i el dia de la nostra professió religiosa. L'Esperit va venir sobre ella i ella va quedar embarassada de Déu (Lc 1,35). Ella donarà a llum Déu (Lc 2,52). Ella donarà a llum un home en el qual la imatge de Déu està tan plenament realitzada que és plenament home i plenament Déu. Plenament home segons la idea de Déu i al mateix temps Fill de l'Altíssim. De la seva carn i de la seva sang, com de l'amor del seu cor, ella dóna a llum Déu. És la *Theotokos*.

Tornem ara a la nostra primera icona, la del baptisme. Aquest fill de Maria ha crescut en saviesa i en gràcia davant de Déu i dels homes, com qualsevol altre ésser humà. Quan es presenta davant l'asceta Joan per fer-se batejar, aquest gest no és solament la culminació dels seus primers trenta anys de creixement personal. És també el punt culminant de milions d'anys de preparació divina, de milions d'anys de creixement de la llavor de vida divina sembrada en la humanitat el matí de la creació. A veure, què fa Jesús després del seu baptisme, fins i tot abans dels seus quaranta dies de desert, si seguim la cronologia de Joan? Crida deixebles que el segueixin. Aquesta serà la tercera icona del nostre mosaic.

Tercera icona: la crida dels deixebles

Cada evangelista ens descriu a la seva manera aquest moment tan important de la seva crida. Aturem-nos un moment en la descripció carregada de tendresa que ens ha deixat sant Joan. Abans de ser cridat, Joan era deixeble del Baptista; i aquest, en un gest de gran llibertat i de despullament, envia els seus propis deixebles a Jesús l'endemà del seu baptisme. «El qui m'envià a batejar amb aigua em va dir: Aquell damunt el qual veuràs que l'Esperit baixa i es posa, és el qui bateja amb l'Esperit Sant» (Jn 1,33).

Els primers fascinats per Jesús són Andreu i Joan. En el moment que senten del Baptista: «Mireu l'anyell de Déu», es posen simplement a seguir-lo. Aquesta frase mereix la nostra atenció. És la primera menció de la *seqüela Christi* a l'Evangeli. Jesús es gira i els pregunta: «Què busqueu? —Mestre, on t'estàs?, —responen ells. — Veniu i ho veureu, —diu Jesús.» Aquest diàleg lapidari, d'increïble bellesa en concisió i intensitat emotiva, es repeteix sens dubte en

molts de nosaltres el dia que, per primera vegada, hem escoltat la crida. Podem nosaltres, com Joan, precisar que va ser tal dia, a tal hora, en tal lloc?.. Com vells esposos que recorden el lloc, el dia, l'hora de la seva primera declaració d'amor (Jn 1,29-39).

Andreu se'n va a buscar Pere. L'endemà Jesús interpel·la directament Felip i Felip crida Natanael (Jn 1,40-51). I així es forma ràpidament entorn de Jesús una petita comunitat. Cada u és cridat personalment pel seu nom, com també nosaltres hem estat cridats cada un pel nostre nom. Al llarg dels mesos i dels anys que seguiren aquesta crida, aquests deixebles especialment escollits formaran al voltant de Jesús una comunitat, més tard anomenada comunitat apostòlica. Les multituds es lliguen a Jesús per motius no del tot desinteressats, després l'abandonen. Alguns que han rebut el seu missatge i cregut en ell també volen seguir-lo, però Jesús no els accepta. Altres en són fins i tot amics molt íntims, com Marta, Maria i Llätzer, però no formen part d'aquest petit grup de deixebles, entre els quals trobem aquells que un dia seran escollits com a Apòstols i que *segueixen* Jesús onsevulla que va, adopten la seva manera de viure austera i el seu ministeri envers pecadors i malalts.

Per a aquests deixebles que el segueixen, Jesús té exigències enormes, inclusivament radicals, expressades més d'una vegada en fórmules tan incisives que ens semblen fins i tot brutals:

«Deixa que els morts enterrin els seus morts; tu segueix-me...» (Lc 9,60).

«Ningú que mira enrere quan ja té la mà a l'arada, no és digne de mi...» (Lc 9,62).

«Qui estima el pare o la mare més que a mi, no és digne de mi...» (Mt 10,37).

«Qui no pren la seva creu i em segueix, no és digne de mi» (Mt 10,38).

Però també els fa promeses:

«Qui hagi deixat pare o mare... en rebrà cent vegades més» (Mt 19,29).

En la història dels primers segles del monacat, que són els primers segles d'història de la vida religiosa, es farà constantment re-

ferència a aquesta comunitat de deixebles (o d'apòstols). Aquest serà el model al qual sempre es farà referència.

Del baptisme hem passat a la crida dels primers deixebles, i de la crida al seguiment. Ara ens cal col·locar una altra icona al centre mateix del nostre mosaic: el de la Transfiguració.

Quarta icona: la Transfiguració

Aquesta icona ha estat escollida com a punt de partida de la Instrucció postsinodal de Joan Pau II sobre la vida consagrada, perquè, en efecte, expressa amb una intensitat particular molts aspectes importants de la nostra vida de consagrats. L'escena se situa en un moment especialment crucial de la vida de Jesús. Les multituds han començat a desertar. Jesús sap que la seva mort és propera i ha començat a anunciar-la als deixebles. Llavors en pren amb ell tres amb els quals manté una relació més profunda i els introdueix una mica en el misteri de la seva glòria, sens dubte, però també i en primer lloc en el misteri de la seva mort ja pròxima (Mt 17,1-9; Mc 9,2-9; Lc 9,28-36). A fi d'ajudar-nos a comprendre aquesta escena tornem, si us sembla bé, a l'himne cristològic de la carta als Filipencs, del qual hem escoltat fa uns moments els primers versets. El Verb, que estava en Déu *in forma Dei* s'anorrea, es despullà (*kénosis*), es va fer semblant a nosaltres: «s'abaixà i es féu obedient fins a la mort, i una mort de creu» (Fl 2,8).

És aquí on acaba aquest misteri insondable de «descens» del Fill de Déu. Ha renunciat a tot privilegi, a tot dret. No ha volgut «retenir» res. A partir d'aquest moment ho pot «rebre» tot com a gràcia, com a do:

Jesús s'anorrea... *per això* Déu l'ha exaltat i li ha concedit aquell Nom que està per damunt de tot altre nom. Quan un renuncia als seus drets sobre els altres, quan un renuncia als seus privilegis, llavors ho pot rebre tot com a «do» (Fl 2,9).

Així se'ns mostren clarament totes les etapes del camí a recórrer per qui vol comprometre's en el seguiment de Crist. Es tracta d'un camí de comunió que implica la renúncia total a si mateix, un camí de mort pròpia, que desemboca en la comunió en plenitud de vida,

però en una plenitud que no es pot entendre més que com a do. Do que només pot rebre el qui o la qui s'ha buidat (*kénosis*) de tota pretensió sobre els seus drets, de tot aferrament. «Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà...; el qui la perdi per mi, la trobarà» (Mt 16,25).

Hi tornarem després, i extensament, sobre aquest tema de la *comunió*, que està en el cor mateix de la vida consagrada. Però abans ens cal omplir els espais lliures que queden en el nostre mosaic per a altres dues icones. La primera serà la del darrer Sopar.

Cinquena icona: el darrer Sopar

Joan, l'evangelista que ens ha relatat amb tanta emoció la seva crida i la dels altres deixebles de la primera hora, ens ha contat també l'última Cena amb detalls de tal delicadesa, que ens permeten comprendre en el seu veritable context les radicals exigències de Jesús, esmentades fa uns instants. Jesús obre de bat a bat el seu gran cor al mateix temps al Pare i als deixebles. I el nucli central de tots els discursos del darrer Sopar és la comunió, l'amor... Ha estimat el Pare, per això ha fet sempre la seva voluntat. Ha estimat els seus deixebles, per això ha compartit amb ells tot el que el seu Pare li ha comunicat. Vol que siguin u com Ell i el Pare són u. I els fa una promesa: «Qui m'estima, guardarà la meua paraula; el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell» (Jn 14,23). Tots nosaltres volem residir en Déu. Ara bé, allò que ens anuncia Jesús aquí és que el seu Pare i Ell volen habitar en nosaltres, fer en nosaltres el seu estatge permanent. Això ens porta de la mà a la nostra sisena i última icona, la de Pentecosta.

Sisena icona: Pentecosta

Seguim, de moment, amb l'evangelista Joan, que situa la Pentecosta a la mateixa tarda del dia de la Resurrecció i la descriu com un nou Gènesi (Jn 20,19-23). Jesús entra al Cenacle amb totes les portes tancades, es fa reconèixer per les seves mans i el seu costat com el Crist ressuscitat i els diu: «Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres» (Jn 20,21). Dit això, alena damunt d'ells (com

Jahvè havia alenat al nas del primer home) i els diu: «Rebeu l'Esperit Sant» (Jn 20,22).

Hem tornat al nostre punt de partida: la comunicació de l'Esperit de Déu, de la vida divina. Al principi ja apareixia el do de la vida en tota la seva frescor. Ara es tracta d'una comunicació de l'Esperit que restaura la imatge desfigurada, que retorna la vida perduda. «A qui perdonareu els pecats, li quedaran perdonats» (Jn 20,23). Lluc, en els Fets, ens narra la irrupció de l'Esperit sobre els deixebles el dia de la Pentecosta d'una manera encara més dramàtica, amb la imatge de les llengües de foc. Aquest dia va néixer l'Església, la comunitat dels deixebles de Jesús; la comunitat que d'aleshores ençà té la missió d'encarnar visiblement davant els homes aquella plenitud de vida, aquella comunió amb el Pare i el Fill, que aquest ha regalat a la humanitat. En aquest moment, amb l'Església, neix també la vida religiosa. Ja que des de la primera generació cristiana, homes i dones se senten cridats a adoptar, com a forma permanent de vida, les radicals renunciacions que Jesús havia exigint d'aquells que l'havien seguit més de prop, o que Ell havia demanat a alguns que havien volgut seguir-lo, com el jove ric. Aquestes verges —d'ambdós sexes— i aquests ascetes, viuran en el si d'Esglésies locals, alguns es retiraran més tard a la solitud i la seva relació amb la comunitat local s'anirà precisant gradualment. Uns quants segles més tard sorgirà la institució monàstica. Els compromisos fonamentals seran gradualment precisats amb forma de vots. Assistirem, en el decurs dels segles, sobretot a Occident, a un fenomen constant de diversificació de les formes de vida consagrada. Però podem dir, sens dubte, que en la seva essència fonamental aquesta forma de vida cristiana que ara anomenem «vida consagrada» existeix des de la primera generació de cristians, que té les seves arrels en la vida dels deixebles que segueixen Jesús durant la seva vida pública i que té el seu origen en el Baptisme de Jesús. Tornaré aviat sobre sobre aquest darrer punt.

* * *

Si ara prenem una certa perspectiva i mirem no pas tal o tal altra icona, sinó el conjunt del mosaic, podem tenir una idea global

bastant clara de la vida consagrada com d'una vida de *comunió*. Això es pot dir amb veritat de tota forma de vida cristiana. Però és veritat, amb inflexions particulars, de la vida consagrada com a *seqüela Christi* segons el model de la primera comunitat cristiana apostòlica. La vida íntima del Pare, del Fill i de l'Esperit és una dansa d'amor, una vida de comunió infinita i eterna. És aquesta la comunió que Déu va voler compartir amb la humanitat quan creà l'home i la dona a la seva imatge i semblança i els transmeté el seu alè de vida. I és per tal d'assenyalar el camí de retorn cap a la plena configuració amb la imatge de Déu perduda, que Déu ha enviat el seu Fill fins a nosaltres. Jesús no és solament, per a tothom, el camí de tornada cap al Pare; a més, en el curs de la seva vida terrenal, en la forma d'existència que ha viscut amb els seus deixebles immediats —vida de castedat, de pobresa, d'obediència al Pare, de predicació de la paraula, d'atenció als petits, en comunió fraterna—, ha mostrat amb el seu exemple la manera particular de viure el seu retorn al Pare, que nosaltres hem adoptat en fer la professió religiosa.

Aquesta dimensió espiritual de la vida religiosa com a vida de comunió, serà objecte de la segona part de la nostra meditació.

SEGONA PART: LA VIDA CONSAGRADA COM A VIDA DE COMUNIÓ

El fi últim de la nostra vida consagrada és realitzar en plenitud el misteri de comunió a què hem estat cridats i del qual Jesús ens ha traçat el camí. Hem de viure aquesta comunió a tots els nivells de la nostra existència quotidiana. Som cridats a la comunió entre nosaltres en cada una de les nostres comunitats locals, a la comunió amb l'Església universal, a la comunió amb els nostres germans i germanes en la construcció d'una cultura nova, a la comunió amb els més petits i desheretats, etc. Però, abans de tot, som cridats a la comunió amb Déu. Quan dic «abans de tot», aquest «abans» expressa una prioritat d'importància i no de temps, perquè totes les altres formes de comunió són l'expressió en la qual s'encarna, concreta i manifesta la nostra comunió amb Déu. Així com seria fals pensar que la comunió amb Déu no es realitza més que en l'oració, abans de

passar a la comunió amb els homes, seria igualment il·lusori pensar que és possible una comunió amb Déu a través de l'activitat apostòlica, sense una trobada constant amb Déu en la pregària.

Comunió amb Déu en l'oració silenciosa

«Tu, quan preguis, entra a la cambra més retirada, tanca-t'hi amb pany i clau i prega al teu Pare, present en els llocs més amagats» (Mt 6,6). Aquesta és la primera recomanació que fa Jesús a propòsit de la pregària en l'Evangeli. Es tracta, doncs, d'una trobada contemplativa, de cor a cor. No es tracta d'una trobada difusa amb una divinitat abstracta, sinó d'una trobada amb el nostre Pare. Es tracta també d'una oració expressament «cristològica», ja que Déu és el nostre Pare únicament perquè Jesús, el Crist, és el primer nascut d'una multitud de germanes i de germans (Rm 8,29), i només en Ell i per Ell nosaltres som també filles i fills del Pare. «En els llocs més amagats», diu Jesús. Aquesta trobada necessita moments d'intimitat i de secret, com tota relació personal profunda. Ningú no amaga les seves grans amistats; al contrari, se sent feliç que tothom les conegui. Però és només en el secret quan els amics es diuen i es repeteixen sense parar les coses que els uneixen més profundament. Això també val per a la nostra amistat amb Déu; aquesta és una de les lleis de l'Encarnació.

Si és en Crist i per Crist Jesús que nosaltres trobem Déu com a Pare, aquesta trobada no es fa si no ve a posar-se damunt nostre l'Esperit del Pare i del Fill, que és l'alè d'amor que els uneix. Sant Pau, en el capítol 8 de la carta als Romans, ens dóna una de les descripcions més belles de l'oració cristiana que trobem en el Nou Testament. Comença dient-nos que no hem rebut un esperit d'esclaus i de temor sinó un esperit de fills i filles adoptius que ens permet de cridar «Abba, Pare!» (Rm 8,15). En aquesta paraula —*Abba!*— Jesús expressa el tot del seu ésser. El Pare es diu tot sencer en el seu Fill i quan el Fill respon «Abba», expressa en aquesta única paraula tot el seu ésser. Jesús *és* pregària. Per la nostra part, com que sempre estem *en via* de ser gradualment conformatos a la seva imatge, nosaltres *no som* pregària, però estem sempre esdevenint pregària.

Nosaltres no sabem pregar, Pau afegeix en aquest mateix capítol, però l'Esperit prega en nosaltres amb un gemec que no es pot expressar amb paraules (Rm 8,26). Què és aquest gemec, semblant als dolors de part, sinó l'expressió del desig inculcat en la nostra carn i en el nostre cor al moment de la creació —sinó l'aspiració que la imatge de Déu es restableixi en nosaltres en tota la seva bellesa? Aquest gemec de l'Esperit en nosaltres és el mateix alè de Déu, el que insuflà al nas del primer home el matí del Gènesi. En definitiva, en l'economia de la Salvació instaurada per Jesús, l'única pregària que existeix és la de l'Esperit de Déu que prega en nosaltres. La resta del que nosaltres anomenem oració i que té gran importància, no és més que un conjunt de mitjans per a permetre a aquesta pregària de l'Esperit brollar en nosaltres, per a permetre'ns d'unir-nos-hi i fer-la nostra, de manera que puguem dir parafrasejant Pau: «No sóc jo qui prego; és l'Esperit de Déu qui prega en mi.» La intensitat d'aquesta oració serà la mateixa que la del nostre amor. I potser és en aquest context on millor podem *entendre el sentit del nostre celibat consagrat*. En la literatura ascètica primitiva en llengua siríaca, molt pròxima de l'hebreu i de l'arameu parlat per Jesús, el nom de l'asceta o del monjo, que és de la mateixa arrel que la paraula utilitzada per a traduir el nom del Messies, el *yadid*, és una paraula que significa la simplicitat radical, és a dir, l'absència completa de duplicitat, de divisió del cor entre Déu i cap altra cosa. Està dividit el nostre cor entre Déu i una altra cosa? Cal tallar. «Si la mà dreta et fa caure en pecat», diu Jesús, «talla-te-la...» (Mt 5,30).

Mitjançant el celibat i la virginitat consagrada, nosaltres expressem fins a quin punt hem estat fascinats per l'amor que Déu ens té (com el té per a tota la humanitat), i que ens volem deixar impregnar totalment per aquest amor. Volem estimar-lo amb el mateix amor amb què Ell ens ha estimat. Mentre la majoria d'homes i de dones són cridats a encarnar el seu amor a Déu en l'amor exclusiu a un cònjuge, nosaltres som cridats a centrar, de manera indivisa, la nostra capacitat d'amor sobre Ell, a fi que aquest amor pugui després vessar-se sobre els altres no com un amor nostre que demana reciprocitat, sinó com el seu propi amor, completament gratuït.

Aquest difícil do de nosaltres mateixos —potser seria millor parlar de renúncia a nosaltres mateixos, com el Verb de Déu que renuncià a la seva categoria de Déu i que s'anorrea (Fl 2,6)—, aquesta difícil renúncia que és la virginitat consagrada, no es pot viure d'una manera més sana que si hi ha un amor boig per Déu que s'expressa contínuament en el secret de l'oració silenciosa, «en els llocs més amagats», on abans ha estat escoltat i rebut.

És també en aquestes «trobades secretes» i en aquests intercanvis amb el Pare on rebem la unció que fa que la nostra virginitat no sigui manca de sensibilitat afectiva sinó que, al contrari, ens confeireix gradualment la llibertat de cor que ens permet d'estimar tots els qui trobem en el nostre camí, sobretot els més necessitats, els maltractats per la vida i els ferits en l'amor.

Alimentada cada dia en aquests moments de trobada silenciosa, la nostra pregària s'anirà fent gradualment una oració constant, una oració de cada instant. Aquest és el segon ensenyament de Jesús sobre la pregària: *pregueu contínuament* (Lc 18,1; 1Te 5,17).

Al llarg de la tradició cristiana han anat desenvolupant-se diversos mètodes d'oració. El més tradicional, i sens dubte el més cristià de tots és la *lectio divina*, és a dir, la lectura atenta de la Paraula de Déu, deixant-la penetrar en nosaltres, interpel·lar-nos personalment i transformar-nos de manera progressiva i imperceptible. Altres mètodes han estat desenvolupats en el decurs dels últims segles i fins en la nostra època. Molts cristians troben profit, o l'hi han trobat, almenys en alguna etapa del seu camí espiritual, en l'ús de mètodes elaborats en altres grans tradicions religioses. Podem aplicar a aquests mètodes les paraules de Jesús: jutgeu l'arbre pels seus fruits (Mt 7,16).

És important per a nosaltres recordar que cap mètode, sigui quin sigui, no pot generar l'oració. Tota pregària cristiana és pur do de l'Esperit. Nosaltres només podem disposar-nos a rebre aquest do, d'una banda amb la puresa de la nostra vida i, d'una altra, fent la pau en els nostres cors, en el moment que entrem «en els llocs més amagats», per deixar-nos envair per la presència de Déu que ens envolta sempre, però de la qual sovint som inconscients. Tot mètode que ens ajudi a eliminar en nosaltres els obstacles a l'acció de l'Esperit, o

que restableixi en el nostre cos i en la nostra psique la tranquil·litat que ens permet d'estar atents, és una ajuda apreciable per a la pregària.

Si Déu ens invita a viure aquesta comunió amb Ell en el Fill, aquesta comunió s'ha de manifestar i realitzar en l'Església, que és el sagrament en el qual aquest misteri de comunió amb Déu es fa present en el signe visible de deixebles de Jesús que expressen llur comunió en la fe, l'amor i l'esperança, tant a través de la vida de cada dia com a través de la pràctica sacramental.

Comunió en Església

L'Església, tal com ens la descriu la Constitució *Lumen Gentium* del Vaticà II, és abans de tot un misteri (*mysterion - sacramentum*) de comunió. És el mitjà pel qual Crist, que és el «sagrament primordial», la plena manifestació visible de la comunió entre Crist i la humanitat en un home Déu, continua la seva presència en el món, de manera que puguem sempre trobar-nos amb la seva mateixa humanitat. L'Església és aquest signe visible, a través de l'activitat sacramental en què expressa visiblement la seva fe en el misteri de salvació significat sota diversos aspectes i en la qual ella rep allò que significa. L'Església és també aquest signe per la manera en què viu les benaurances a través dels seus membres. I la llei de l'Encarnació vol que aquesta «Assemblea de sants» tingui també totes les limitacions inherents a una societat humana, de la mateixa manera que el Fill de Déu, en encarnar-se, ha assumit tots els límits inherents a l'existència terrenal.

En la nostra qualitat de religiosos nosaltres vivim aquest misteri de comunió eclesial a diversos nivells:

- a. en la nostra vida sacramental i en la nostra pregària litúrgica, on s'alimenta cada dia i s'expressa visiblement aquesta comunió;
- b. en les nostres comunitats locals, cada una de les quals és una manifestació visible del misteri integral de la comunió eclesial;
- c. en la nostra participació en la missió evangelitzadora confiada per Jesús a la seva Església;

d. per la nostra comunió en una obediència adulta, humil i sincera als qui, en el si de l'Església universal, com en el si de les nostres comunitats tenen un ministeri d'autoritat a complir al servei de la comunió.

I és, doncs, en aquest context on nosaltres hem de comprendre el nostre vot d'*obediència*. Per a això cal tornar un cop més a l'himne cristològic del capítol segon de la carta als Filipencs. Primer de tot, hem de prestar atenció al context en el qual Pau cita aquest himne. Pau està exhortant els filipencs a la comunió fraterna; i ho fa amb una intensitat emotiva que deixa percebre que aquesta comunió no era pas més fàcil per als filipencs d'aquella generació que no ho és generalment per a nosaltres: «Us demano, per tot el que trobeu en Crist d'encoratjament, de consol en l'amor, de comunió en l'Esperit, d'afecte entranyable i compassiu...» (Fl 2,1). A què els exhorta? A coses molt simples, la dificultat de les quals, però, tots hem experimentat en la nostra vida comunitària: «tingueu els mateixos sentiments i el mateix amor els uns pels altres, unànimes i ben avinguts. No feu res per rivalitat ni per arrogància; amb tota humilitat, considereu els altres superiors a vosaltres mateixos. Que no miri cadascú per ell, sinó que procuri sobretot pels altres» (Fl 2,2-4). I en aquest punt Pau posa com a exemple Crist, i més precisament el Crist obedient.

«Tingueu els mateixos sentiments que tingué Jesucrist» (Fl 2,5). I cita aquí l'himne sobre el Crist que s'ha despullat completament de tot privilegi, que s'ha fet obedient fins a la mort... Per Pau l'obediència és la forma més exquisida de l'amor. És l'única forma d'amor totalment gratuït. És la forma d'amor en la qual un renuncia deliberadament, com Crist i amb Crist, a tot privilegi, a tot dret. I aleshores, com Crist, un ho pot rebre tot com a do: «Per això Déu... li ha concedit (echarisato) aquell Nom que està per damunt de tot altre nom» (Fl 2,9).

És també en l'exercici de l'obediència on experimentem més sovint els límits inherents a l'Església en la seva qualitat de realitat humana (que ho és també, en virtut de la llei de l'Encarnació). Com és també aquí on fem l'experiència dels nostres propis límits, de la dificultat de morir a la nostra voluntat pròpia: «Qui vulgui salvar

la seva vida, la perdrà... el qui la perdi per mi, la trobarà» (Mt 16,25).

L'obediència a l'Església és, en definitiva, obediència a les exigències de la missió que tots tenim el deure de realitzar, però que Déu no ha confiat a ningú en particular, sinó a l'Església en el seu conjunt, és a dir, al seu Poble. I aquest poble està constituït com a societat estructurada amb una jerarquia de serveis i de ministeris.

Comunió en l'exercici de la missió

L'Església no existeix per a si mateixa. Si bé hi ha en l'Església persones amb la responsabilitat d'exercir una missió respecte als seus altres membres, la missió de l'Església no és respecte a ella sinó respecte al món. «Aneu a tots els pobles i feu-los deixebles meus» (Mt 28,19).

D'ençà que Jesús va ressuscitar: d'ençà que, fins i tot en la seva humanitat, transcendeix tots els límits de la nostra existència humana aquí baix, és present en tot temps i a tot arreu. Jesús s'identifica d'alguna manera amb tot ésser humà. Nosaltres el podem trobar personalment en tot home o dona que trobem en el nostre camí, o en aquells als quals hem estat enviats... fins i tot al marge del nostre camí. Jesús, amb tot, ens ha revelat, d'una manera molt clara, que Ell s'identifica de forma privilegiada amb els qui l'Evangeli anomena «els petits».

L'Evangeli, en efecte, ens parla de dues experiències complementàries del trobament amb Déu. Hi ha primerament un trobament amb el Pare en el secret de la pregària contemplativa, del qual hem parlat al començament. Però hi ha també el trobament de Crist identificat amb el malalt, el presoner, el refugiat, de qual Jesús ens parla al capítol 25 de Mateu: «Tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era a la presó, i vinguéreu a veure'm, etc. O, al contrari, no heu fet res d'això... Tot allò que fèieu o deixàveu de fer a un d'aquests més petits, a mi m'ho fèieu —o a mi m'ho negàveu» (Mt 25,35-45). Aquests dos trobaments amb Déu són complementaris i inseparables. Nosaltres podem ser cridats a privilegiar-ne un en la nostra vida, però no podem descurar l'altre. La pregària

contemplativa sense l'atenció als «petits» seria il·lusòria; el servei als «petits» sense atenció a Déu en el silenci del cor seria va activisme.

Aquesta comunió amb Déu realitzada en i a través de la comunió amb els més petits no es troba pas esmentada només al final de l'Evangeli —en aquest capítol 25 de Mateu. Hi apareix des del començament, fins i tot abans que la menció de la pregària en el silenci del cor. Es troba a les Benaurances amb què s'obre el Sermó de la Muntanya. Quan Jesús diu «Feliços els pobres, feliços els qui ploren, feliços els perseguits, etc.» (Mt 5,3-11), no ofereix simplement un consol espiritual (un analgèsic) que ajudi a suportar les misèries d'aquest món tot esperant de fruit dels béns del món futur. Proclama, al contrari, que els pobres, els malalts, els perseguits són feliços perquè Ell ha vingut a alliberar-los d'aquests mals. Ho diu ben clar en la resposta que fa als deixebles de Joan, que enviats per ell li preguntaven: «Ets tu el qui ha de venir?» La seva resposta és: «Aneu a anunciar a Joan el que veieu: els cecs hi veuen, els coixos caminen, els pobres reben l'anunci de la bona nova» (Mt 11,2-6). Aquest és el signe que el Regne de Déu ha arribat. El que Jesús ha començat, els deixebles tenen la missió de continuar-ho. Les Benaurances són, doncs, no pas un consol per a les tristeses dels mals presents, sinó la missió encarregada als seus deixebles d'alleujar la humanitat d'aquests mals.

En això també Jesús ens mostra el camí. Ell ha vingut a alliberar-nos dels nostres mals i de les nostres misèries. Però, quin va ser el seu primer moviment? Va ser prendre damunt seu totes les nostres misèries, combregar amb tots els nostres mals, assumir totes les nostres pobreses. En això podem *trobar el sentit del nostre tercer vot, el de pobresa*. Per aquest vot nosaltres volem combregar amb Crist que s'ha fet voluntàriament pobre, que ha renunciat a tots els seus privilegis, que s'ha despullat, buidat. Volem també combregar amb tots els pobres d'aquest món, aquells que no han conegut mai el luxe d'elegir llur pobresa. Nosaltres hem tingut aquest luxe. Mentre el Regne de Déu no es realitzi en plenitud sobre la terra, mentre els cristians no hagin acomplert plenament la seva missió, hi haurà pobres. I elegint una manera de viure senzilla pel nostre vot de pobre-

sa, nosaltres volem expressar la nostra solidaritat i la nostra comunió amb tots ells.

Testimonis de comunió enfront de les divisions

El seu despullament radical i la seva obediència han conduït Crist fins a la mort, i a la mort de creu. Ha viscut en la seva carn la divisió que es troba en el cor de tot home i entre els homes. Aquesta divisió es dona dissortadament a diferents nivells, al si mateix de l'Església, en la comunitat dels qui es diuen i pretenen ser deixebles de Jesús.

I no pensem simplement en la divisió secular entre les Esglésies d'Orient i d'Occident, fruit de segles d'incomprensió; tampoc no pensem simplement en la divisió entre les diverses confessions cristianes occidentals, també ella fruit de les diferents maneres d'entendre la necessitat de reforma al si de l'Església. Pensem també en totes les tensions al si mateix de l'Església catòlica, entre les distintes formes d'apreciar les aportacions de la modernitat, entre una ala que vol ser o és anomenada més liberal i una ala que pretén ser o és considerada més conservadora.

Com a religiosos, consagrats d'una manera molt especial a la comunió, hauríem de ser no solament actors eficaços al si del moviment ecumènic, sinó també agents de comunió al si mateix de la nostra Església catòlica. Tota actitud d'enduriment, sia contra la jerarquia, sia contra altres grups o moviments de l'Església, està en oposició contra la naturalesa mateixa de la nostra vida consagrada. I si nosaltres som objecte de crítiques, de menyspreu, o fins i tot de persecució, vingui d'on vingui, no oblidem la recomanació de Jesús de parar l'altra galta. Aquest gest fa més per la comunió que no pas totes les campanyes i totes les croades.

Però, hi insisteixo un cop més, l'Església no existeix per a si mateixa. Té una missió en el món. En aquest món troba fidels d'altres tradicions religioses. Amb el desenvolupament vertiginós dels mitjans de comunicació en els últims decennis, amb els moviments de població —sovint originats per les guerres—, amb l'encontre massiu de cultures que se'n segueix, assistim als nostres dies a un encontre

cada vegada més freqüent de religions arreu del món. No tan sols perquè som cridats de manera particular a la comunió, sinó també perquè molts dels nostres Instituts religiosos estan disseminats per tot el món, la nostra comunió amb Déu ha d'expressar-se en un esforç de diàleg i de comunió amb tots els qui porten també en si mateixos la imatge de Déu i que, sota l'acció de l'Esperit actuen al si de les seves religions mil·lenàries, esforçant-se ells també de diferents maneres a restaurar aquesta imatge.

Alguns de nosaltres són cridats a un treball específicament missioner. Tots som convocats a la comunió que consisteix a contemplar en els germans d'altres religions els *semina verbi* de què parla el Vaticà II, a contemplar en ells l'acció misteriosa de l'Esperit i a respectar-la. No tots som cridats a una acció específica en el diàleg interreligiós que comporta les seves grans dificultats, però sí que som tots cridats a encarnar el nostre amor a Déu en un diàleg sense fronteres, ja que el diàleg, en expressió de Pau VI (citada a *Vita Consecrata*) és el nom nou de la caritat.

I en els nostres dies, en què moltes de les nostres comunitats es recluten sobretot en les Joves Esglésies, és important que aquest diàleg interreligiós s'estengui no sols a les grans religions universals, com l'hinduisme o el budisme, sinó també a les diverses tradicions d'Àfrica i d'Amèrica, com també dels diversos països d'Àsia.

Comunió amb el cosmos

Tornem un cop més per uns moments a la segona de les nostres icones: la del Gènesi, on hem contemplat l'Esperit de Déu planant sobre les aigües i fecundant-les, i en la qual hem vist brollar de la Paraula de Déu tots els elements del cosmos: «Déu digué i...» Tota la natura creada és, doncs, reflex de la bellesa divina. La bellesa de la creació rau en la seva harmonia, fruit de l'acció de l'Esperit. Aquesta harmonia i aquesta bellesa han estat destruïdes d'ençà que l'acció unificadora de l'Esperit va ser torbada per la intervenció de l'exploració, fruit dels egoïsmes de l'home.

Pau, en el capítol 8 als Romans, que ja hem escoltat, i on ens diu que nosaltres no sabem pregar però que l'Esperit de Déu prega en

nosaltres amb gemecs que no es poden expressar amb paraules, ens parla també de la presència d'aquests mateixos gemecs al si de la creació. Tot l'univers creat, diu, gemega i sofreix dolors de part esperant la plena realització de la filiació divina (Rm 8,22).

En els nostres dies en què la natura creada està amenaçada per les intervencions dels homes, però en què, d'altra banda, l'atenció ecològica pot fàcilment esdevenir ocasió de conflictes i de lluites ideològiques, nosaltres, religiosos i religioses, per la nostra vocació de comunió, hem de saber viure aquesta preocupació ecològica com una comunió amb la natura creada per Déu i, per tant, com una altra expressió de la nostra comunió amb Déu mateix. Com Jesús, que sabia restablir la pau i calmar la tempestat amb una paraula, caminant sobre les aigües, nosaltres hem de saber viure la nostra comunió amb la natura creada, d'una manera que permeti al Verb del qual som portadors, de penetrar-hi i retornar-li la vida.

La comunió amb l'Esperit que gemega al si de tota la natura creada és una dimensió essencial d'una espiritualitat encarnada.

Comunió a través i més enllà de la Creu

Tornem ara, per acabar, a la icona de la Transfiguració. De què parla Jesús amb Elies i Moisès? De la seva mort pròxima a Jerusalem (Lc 9,31). Fins on ha arribat l'obediència de Jesús? Fins a la mort, i a la mort sobre una creu. Fins on ens ha estimat? M'ha estimat fins a morir per mi, deia Pau.

No podem, doncs, pretendre de viure una comunió profunda amb Crist sense acceptar la comunió amb la seva Creu. Jesús ha promès el cent per u als qui ho abandonin tot per seguir-lo; el cent per u... amb persecucions (Mc 10,30). El deixeble no és més que el seu mestre, ha dit també: El que han fet al mestre ho faran igualment al deixeble (Jn 15,20).

Des del començament de l'era cristiana, els cristians han acceptat de morir per testimoniar Crist. Entre els nombrosos màrtirs del segle xx, dels quals el Sant Pare ha volgut que s'estableixi el martirologi, al costat de molts laics, i molts sacerdots i bisbes, trobem un gran nombre de religiosos. Aquests han acceptat de viure fins al lí-

mit la seva espiritualitat de comunió, fins a les exigències més profundes de la comunió amb Déu, amb el Crist perseguit, amb els petits d'aquest món, amb totes les víctimes sense nom i sense cara de les nostres guerres i de les nostres explotacions de l'home per l'home.

Aquests màrtirs són models per a nosaltres. És probable que pocs d'entre nosaltres siguem cridats a aquest testimoni darrer de la comunió. Però tots som cridats a acceptar la creu en les nostres vides. La que ens arriba sota la forma de persecució per part del «món» o potser fins i tot de part dels nostres, la que es presenta en forma de sofriments amagats, d'incomprensions o de malaltia. La creu és sempre aquest mateix foc purificador que, apaivagant gradualment les necessitats que, pels nostres vots, hem renunciat de satisfer, permet que el «desig» creixi en nosaltres. Aquell desig que és l'aspiració a la plenitud de la vida, al ple restabliment de la imatge de Déu. Aquell desig que és el gemec de l'Esperit que, al capdavall, és l'única oració que queda quan totes les nostres paraules emmudeixen i hem arribat al silenci primordial on s'engendra la vida.

Ell es féu obediènt fins a la mort... Per això Déu l'ha exaltat... vull que on jo sóc, hi sigueu també vosaltres...

CONCLUSIÓ

Acabem tornant a la icona del darrer Sopar. Després d'haver donat als seus deixebles una vegada més el manament de l'Amor, Jesús els promet la comunió suprema. «Si observeu els meus manaments... (és a dir, totes les formes de comunió a les quals hem estat cridats per Ell), el meu Pare us estimarà. Vindrem a vosaltres i farem estada en vosaltres.»

En els nostres moments veritablement espirituals nosaltres aspirem profundament a viure en Déu. No oblidem que Ell aspira a viure en nosaltres. Permetrem al Pare, al Fill i a l'Esperit establir en nosaltres el seu estatge?

El qui vulgui venir darrere meu... per anunciar la Bona Nova als pobres

VILMA MOREIRA

INTRODUCCIÓ

Ja fa alguns anys, en una reunió de teòlogues i teòlegs a São Paulo, Brasil, durant el temps pasqual, vaig proposar a l'equip que comencéssim compartint els *signes de resurrecció* que havíem experimentat durant la setmana. Una de les Germanes, membre del grup, va compartir la seva experiència. Ja feia alguns mesos que havia anat a viure en un barri marginat de molt mala fama. Llogaren una caseta i començaren a viure amb la gent. No van parlar gaire de Déu sinó que començaren a compartir la vida, el dolor, l'angoixa, la por... *Va entrar a la casa del poble i es van deixar visitar i ensenyar per ell...* De seguida els cristians els van demanar que els ajudessin a estudiar i a pregar amb la Bíblia. Celebraren amb ells la Setmana Santa en el Centre comunitari. En una reunió de la comunitat cristiana durant la setmana de Pasqua, una de les Germanes els va fer aquesta pregunta: *Quins signes de resurrecció heu descobert aquesta Pasqua?* La resposta d'un dels participants va ser la següent: *Signes de resurrecció, germana? Vostès! Fins ara tothom ens tenia por.*

El sacerdot ve algunes vegades corrents, baixa del cotxe, celebra la Missa i se'n va encara més de pressa. Ens té por com els altres...

Som considerats violents, assaltants, marginals, lladres. No obstant això, vostès han vingut a viure aquí. Ens han cregut, acompanyat i ens estan ajudant a llegir la Paraula de Déu en la vida. S'han quedat entre nosaltres. Vol vostè un altre senyal de resurrecció aquesta Pasqua?

Aquests homes i dones que viuen al marge de la vida, en situació infrahumana moltes vegades, han sabut mirar *amb els ulls il·luminats del cor* (cf. Ef 1,18) i per això van copsar Jesús ressuscitat en la persona d'aquelles religioses. Un Jesús present, proper, amic, de qui cada un de nosaltres té una imatge i una *experiència* molt personal...

De fet, tots els qui som aquí presents, dones i homes consagrats, *hem vist Jesús* molts cops al llarg de la vida. Cada una, cada un de nosaltres ha viscut els seus *kairoi: temps forts de gràcia i de revelació del Senyor*, a casa, a l'Església del poble, pels camins, pels carrers, al camp, en el silenci de la pregària, en el brogit eixordador de la gran ciutat... *en la vida!* En la nostra història personal hi ha sempre *un pou...* (cf. Jn 4,6ss), un lloc de trobada a partir del qual tot ha canviat. Des d'aquesta *experiència* podem cridar al món: *Hem vist el Senyor!*

La pregunta que Jesús va fer un dia als de Cesarea de Filip la fa avui a cada una, a cada un de nosaltres: Per tu Qui sóc jo? On sóc? Com em veus? Com parles de mi?

La veritat és que la nostra experiència i imatge de Jesucrist deriva del nostre *estil de seguir-lo i d'anunciar-lo avui*. Proclamem el que hem vist, sentit, tocat, palpat, experimentat, gustat... El Jesús que volem *seguir i anunciar* caldrà que sigui sempre el Jesús Profeta itinerant, totalment obert al Pare i als germans, especialment atent a la realitat del sofriment humà. «Tan humà, tan humà que només podia ser Déu.» Un Jesús que no anuncia qualsevol regne ni qualsevol Déu, sinó *el Regne de Déu i el Déu del Regne...* Només des de la seva contemplació i seguiment apassionats podem entendre i assumir la missió de fer-lo present en el món d'avui.

CONTEMPLAR I ESTIMAR EL MÓN AMB EL COR DE CRIST

Contemplar per trobar...

L'Exhortació apostòlica *Vita Consecrata* ens presenta la vida religiosa des de diverses icones bíbliques. Em vull fixar en la de la Transfiguració, punt de partida del document. Jesús, al Tabor, *es deixa veure transfigurat* per tres apòstols. I, al mateix temps, parla amb Moisès i Elies de la seva pròxima pujada a Jerusalem. La revelació de la glòria i la de la passió estan unides de manera molt especial en aquesta escena. No s'hi poden separar la divinitat i la humanitat sofrent.

Per a trobar de veritat Jesucrist, Fill de Déu i Fill de Maria, cal contemplar-lo llargament a Natzaret, en la seva vida pública, al Tabor, al Calvari... Crucificat i Ressuscitat. Contemplar-lo per deixar-nos impactar, qüestionar, seduir, afectar, convertir i transformar per Ell. Per aprendre a mirar el món *amb els seus ulls*. Això és do de l'*Esperit*. Només amb la seva llum començarem a descobrir o redescobrir Jesús en tots els móns i submóns, en tots els Calvaris del nostre Planeta Terra. La *fidelitat dinàmica a l'Esperit* en el discerniment dels signes dels temps, ens porta «irremeiablement» a veure els qui estan al marge de la vida, els oprimits, *els pobres*. Amb tot, malgrat això, des de l'Evangeli al món de la modernitat i postmodernitat ens continua fent la vella pregunta: *Qui són els pobres?*

Desfiguració/Transfiguració...

Enfront de la realitat de subdesenvolupament, marginació, pobresa, malaltia, fam, dolor i misèria del nostre món ja no hi ha lloc a dubtes i raonaments estèrils o intel·lectualitzats amb relació a aquesta pregunta.

Acluquem ara els ulls per veure-hi millor... Traslladem-nos —amb la imaginació— al nostre país d'origen, als llocs on vivim la missió. Mirem la realitat *amb els ulls il·luminats del cor*. Aquesta mirada ens farà capaços de descobrir la faç de Jesús en les cares cansades i soferdes de mils i mils de dones, homes, infants i ancians que intenten

sobreviure en situacions infrahumanes. És la faç del *Servent sofrent*. *Es diu Jesús* i se'ns presenta de forma molt tangible i qüestionadora en totes les persones. *El podeu veure, sentir, tocar, escoltar des del cor?*
Ara, amb els ulls oberts *sou capaç de reconèixer-lo?*

La recerca de la Bellesa divina (VC 75)

A la llum d'aquestes realitats de pobresa i marginació desitjo comentar el núm. 75 de *Vita Consecrata*: «La recerca de la bellesa divina mou les persones consagrades a vetllar per la imatge divina deformada en els rostres de tants germans i germanes: rostres desfigurats per la fam; rostres desil·lusionats per promeses polítiques; rostres humiliats del qui veu menyspreada la seva pròpia cultura; rostres atemorits per la violència diària i discriminada; rostres angoixats de menors; rostres de dones ofeses i humiliades; rostres cansats d'emigrants que no troben un acolliment digne; rostres d'ancians sense les mínimes condicions per a una vida digna» (VC 75; DSD 178).

En podem deduir que ja no h'hi ha prou amb la categoria de pobresa socioeconòmica. Cal eixamplar l'horitzó. Cal completar-lo amb l'anàlisi psicològica, antropològica, cultural, ètnica, religiosa, política. A aquestes persones abans se les anomenava *pobres, oprimides*. Avui, en el sistema neoliberal, s'ha passat d'una situació d'opressió a una situació d'*exclusió*. Aquestes persones a més de pobres, oprimides, són *excloses*. A més d'oprimides són allò que la Sociologia avui anomena *masses que sobren*, de les quals es prescindeix. A més de ser classes treballadores que sobreviuen moltes vegades amb un salari de fam, no tenen ocupació, estan sense feina, malaltes, són gent abandonada, marginada, *escombraries socials que destorben perquè no produeixen ni consumeixen; no serveixen per al sistema dominant*. Jo ja he sentit —més d'una vegada—: «*s'ha de netejar la societat d'aquestes escombraries*.» Per a aconseguir-ho caldrà sacrificar molts homes, dones i sobretot nens en alguns països, com a víctimes que s'ofereixen a l'*ídol del mercat*, en el seu temple.

Enfront d'aquesta realitat ja no hi pot haver mitges tintes ni raonaments estèrils. No basta la indignació ètica. Aquestes situacions de

misèria i de mort que constatem amb intensitat alarmant en el nostre món, no són degudes a una mera *casualitat*. Cal mirar-les des de l'Evangelí, amb els ulls de Jesús. I buscar *les causes d'aquesta situació de ruptura del pla de Déu de filiació i fraternitat* «en aquest gegantí desenvolupament de la paràbola bíblica del ric Epuló i del pobre Llätzer», com han descrit evangèlicament i dramàticament el nostre món Pau VI i Joan Pau II (cf. PP 47 i RH 16).

En aquest context de mort i de vida s'hi fa present —de manera molt especial— el *Jesús transfigurat i desfigurat*; el Jesús resplendent i enfosquit, Senyor gloriós i Servent sofredor. En Ell la divinitat es «desvesteix» de la bellesa divina per assumir la naturalesa humana desfigurada a causa del *pecat personal, social i estructural*. Perquè la immensa majoria de les deformacions de la humanitat hi troben el seu origen. I pecat, com deia Monsenyor Romero, és allò que va matar al Fill de Déu i allò que continua matant avui les filles i fills de Déu.

Des d'aquí ens arriba aquesta pregunta que té no solament una dimensió personal, sinó també comunitària i eclesial:

Com recuperar la verdadera imatge divina deformada en tantes cares desfigurades?

Més enllà de deixar-se impressionar i qüestionar per elles, cal deixar-se afectar, purificar i evangelitzar. De fet, des de la nit del naixement de Jesús a Betlem, els petits han estat els primers destinataris i emissaris de la Bona Notícia. Cal continuar escoltant la pregunta, avui, des de les més diverses realitats on ells es troben. Els pobres són, com hem vist (cf. VC 75), un llampec —encara que desfigurat— de la bellesa divina. Tenen cares concretes. Tenen gènere, cultura, drets, somnis, desigs, utopies. Tenen una bellesa, riquesa i dignitat espiritual i humana que cal salvaguardar. Enfront de tantes menes d'*esquadrons de la mort* de tot el món, cal prendre actituds més evangèliques. Potser no se'ns demanen moltes accions heroiques. Però sempre és necessària l'aproximació, la mirada amorosa, el contacte, sortir del nostre egoisme, fer un gest de solidaritat petit o gran però urgent, significatiu, transformador.

Religioses i religiosos joves: aquest Jesús desfigurat en tantes germanes i germans, és el mateix Jesús que cada un de vosaltres i tots

nosaltres, que us precedim, hem trobat *en els temps de l'amor primer*. És el que ens va parlar *a la vora del pou* com a la dona samaritana (cf. Jn 4,1ss). És el que ens captivà amb la força i la tendresa de la seva crida i amb la invitació a seguir-lo més de prop. *A Ell hem donat una paraula de fidelitat*. La nostra fidelitat des d'aleshores és també amb els pobres i sofrents. Per això ens ressona, amb força especial, el qüestionament que se'ns fa en l'exhortació papal: «Com podria ser altrament, si el Crist descobert en la contemplació és el mateix que viu i sofreix en els pobres?.. Servir els pobres és un acte d'evangelització i, al mateix temps, segell d'autenticitat evangèlica i estímul de conversió permanent per a la vida consagrada» (VC 82).

El que se'ns demana és el *compromís*. Aquí neix la missió de la vida consagrada. Per a això hi som en el món i a l'Església: per a vetllar per la imatge divina deformada en tantes germanes i germans. Això significa i exigeix de la vida religiosa buscar la unitat entre *el Jesús marginat dels nostres carrers, perifèries i camins* i *el Jesús gloriós del Tabor*; entre la contemplació silenciosa i l'acció concreta i solidària, d'acord amb els nostres carismes: entre la consagració i la missió. Significa i exigeix *un seguiment cada dia més compromès de Jesús*.

EL SENTIT DE LA VIDA RELIGIOSA. SEGUIR JESÚS ANUNCIANT EL REGNE DE DÉU I EL DÉU DEL REGNE

El seguiment de Jesús

L'aprofundiment en les arrels evangèliques de la vida religiosa ens ha portat a entendre-la cada vegada més com a *seguiment apassionat de Jesús*. La nostra identitat religiosa se situa en la mateixa línia de la *identitat cristiana*: ha de significar, prolongar i radicalitzar en el món d'avui el seguiment de Jesucrist.

Per situar-nos com a vida consagrada en el món d'avui ens hem de repetir moltes vegades aquesta pregunta tan senzilla i qüestionadora alhora: *Què significa per a mi —i avui de manera especial per a vosaltres, religioses i religiosos joves— seguir Jesús avui?*

La pregunta té una dimensió personal i comunitària íntimament unides. Cal respondre-hi des de dins, des de la sinceritat i la transparència de la vida. Ningú no pot contestar per un altre. Ho ha de fer cadascuna, cadascú. I també el grup comunitari. No s'hi camina sol darrere Jesús de Natzaret. *Les deixebles i els deixebles han de caminar plegats*. Des de Galilea fins a Jerusalem, passant per Samaria. Des de Jerusalem fins a totes les Galilees, samaries i jerusalems del món. Quan ho fem, hem d'anar *re-fent el camí de Jesús*. Això suposa, com diem a Amèrica Llatina, no solament *seguir-lo* sinó també *pro-seguir-lo*: ser la seva presència, continuar-lo avui en aquest món de desigualtats, oposició i contrastos, semblant i, al mateix temps, tan diferent del món i temps en els quals Ell va viure.

Seguiment i missió

La segona pregunta que ens fem deriva de l'anterior: *Com pro-seguir avui Jesús? Com fer-lo present en aquest món de contrastos? Com continuar avui la seva missió?*

En AG 2 es diu que «L'Església pelegrina és missionera per la seva naturalesa, ja que té el seu origen en la missió del Fill i de l'Esperit Sant, d'acord amb l'objectiu de Déu Pare.» La Missió no és simplement una activitat en l'Església. És el seu mateix ésser. Neix de la missió del Pare en Jesucrist i en l'Esperit. La missió evangelitzadora constitueix «la gràcia pròpia de l'Església, la seva més profunda identitat. Ella existeix per a evangelitzar», com va escriure Pau VI en la E.N. 14.

En Jesucrist *l'enviament i la missió* constitueixen el seu mateix ésser. Ha estat enviat a anunciar la Bona Nova del Regne (cf. Lc 4,43). L'ésser de Jesús és un *ésser-per-a*. Està totalment obert al Pare i a les necessitats del poble. *Jesús és en missió des de l'Encarnació*.

D'aquesta missió deriva la missió de la vida consagrada en una humanitat tan diversificada en races, cultures, llengües, estils de vida i religions. Ha de proclamar de forma profètica la Bona Notícia de Jesús, des de la contemplació d'un Déu que es fa present de tantes formes en la Història. Així, tota la Vida Religiosa ha de ser *missionera en si mateixa*. Explicita aquesta missionarietat sempre que,

com Jesús, s'entrega sense reserves al servei del Regne. Per això, tot el que fem: l'oració, la contemplació, l'estudi, l'ensenyament, la vida comunitària, l'atenció als malalts, qualsevol acció pastoral, en fi, tota la nostra vida d'oració o d'acció ha de ser *una vida en missió*. A la seva arrel hi ha *ser enviades/enviats com Jesús* per continuar la seva missió en el món d'avui com una bona notícia per a tots els pobles. A *Vita Consecrata* llegim que «la persona consagrada està *en missió* en virtut de la seva mateixa consagració, manifestada segons el projecte del propi Institut» (VC 72).

L'experiència de *ser enviades/enviats pel Pare —en Jesucrist— a la llum de l'Esperit —per al servei del món—* és allò que dóna ple sentit al nostre compromís de *seguiment de Jesús avui*. Caldria que ens preguntéssim sobre el grau de consciència que tenim de la força transformadora d'aquest *enviament* i de com l'expressem personalment i comunitàriament. *Quin és el compromís i testimoni que expressa l'entrega de la nostra vida per a continuar avui la missió de Jesús?*

L'actitud fonamental de servei (Cf. VC 75)

La crida de l'Esperit a la vida consagrada «perquè elabori noves respostes als nous problemes i necessitats del món d'avui» ha de portar-nos a copsar amb nitidesa evangèlica les diverses situacions de mort en què viu la humanitat i les necessitats dels pobles en les quals avui s'encarna l'Evangeli. Així, en fidelitat als nostres carismes fundacionals, hem d'arribar a fer amb valentia *opcions coherents a favor de la vida dels «darrers»*. Per a això cal no solament «llegir els signes dels temps», sinó també contribuir «a elaborar i a dur a terme nous projectes d'evangelització per a les situacions actuals» (cf. VC 73).

El testimoni de Jesús —viscut des de l'Encarnació— té la seva culminació en el misteri pasqual. *El lavatori dels peus expressa*, en una paràbola, la disposició fonamental d'*amor fins a la fi* que va caracteritzar la seva existència. En l'entrega de la vida troben ple sentit tots els petits relats, els gestos senzills però transformadors i totes les accions meravelloses a favor de la vida, que Ell ha anat fent cada dia. El *gest eucarístic* del lavatori dels peus és una revelació eloqüent de l'amor de Déu envers nosaltres i del nostre amor envers els al-

tres. Quan es treu el mantell, se cenyeix la tovallola i comença a rentar els peus als apòstols, el Mestre ens diu en què ha de consistir *la missió de l'Església i de la vida religiosa avui* (cf. VC 75).

Posar-se a rentar els peus dels germans i germanes demana de cada deixeble i deixeble, assumir, com Jesús, l'actitud de *servidor de tots*. Sense cap complex de superioritat. L'únic *privilegi* —des de l'exemple del Mestre— és el del *servei incondicional*. Es tracta de donar la vida calladament i senzillament, a vegades fins i tot heroicament, perquè tothom tingui vida en plenitud. *Rentar els peus és el mateix que fer-se eucaristia: menjar i beguda per a la vida del món* (cf. Jn 13 i 10).

Només serà possible viure i testimoniar personalment i comunitàriament aquesta *consagració/servei* si conservem *els ulls fets en la faç de Jesús*. Si el contemplem apassionadament. Si estimem el món des de la seva mirada i el seu cor. La contemplació plena d'admiració del Tabor ens ha de portar a *baixar de la muntanya* i a contemplar amb esbalaïment i compassió el Jesús desfigurat en mils de cares i de situacions inhumanes de tants submóns. *Cal ajudar a desclavar els crucificats de la història mitjançant gestos de solidaritat cada vegada més compromesos*. L'exhortació postsinodal ens hi invita quan diu que: «La mirada fixa en el rostre del Senyor no atenua en l'apòstol el compromís per l'home; més aviat el potencia i el capacita per incidir millor en la història, per alliberar-la de tot el que la desfigura» (VC 75).

Germanes i germans: davant cadascuna i cadascun de nosaltres hi ha una vegada més Jesucrist: viu, concret, qüestionador. Ell ha donat sentit a les nostres vides i a les nostres morts, perquè ens ha ensenyat —amb la seva Persona, el seu projecte i el seu misteri pasqual— *que el sentit de la vida és més important que la mateixa vida*. Per això el compromís amb Ell es fa cada dia més exigent. En tenim molts testimonis. Molt sovint ens arriba, especialment els darrers anys, la notícia que en diversos països, sobretot del Tercer Món, homes i dones consagrats —originaris de tots els móns— *han lliurat la vida per l'Evangeli de Jesús i pel Jesús de l'Evangeli*. Potser fins i tot n'hem conegut personalment algunes o alguns. No pertanyen pas a una superraça. Han estat «persones normals» com nosaltres. Però

han entès de *fidelitat evangèlica*. Han sabut portar el seguiment i pro-seguiment de Jesús fins a les últimes conseqüències.

És hora de *fer memòria*. I això significa *actualitzar-los, fer-los presents en el nostre medi*. Recordem religioses/os assassinats els últims anys en els diversos Continents a causa de l'Evangeli. Junt amb tots aquests en podríem recordar molts altres: una multitud de dones i d'homes que han viscut en plenitud la consagració/missió. *Han rentat amb la seva sang els peus dels pobles als quals havien estat enviats a evangelitzar*. Aquesta sang ens renta i purifica també a nosaltres, molts cops plenes/plens de temors i covardies. Cada una d'elles i d'ells ens parla de *profetisme* a vegades callat i senzill, i ens impulsa a una més gran coherència i radicalitat. Ells són per a nosaltres *la veu profètica del Senyor* que avui ens crida a una *professió* més d'acord amb allò que li hem promès a Ell i al seu poble en proferir els nostres vots religiosos: *ser dones i homes* d'un sol amor. Totalment compromesos amb Jesucrist i la seva missió fins a l'entrega de la vida si cal. Per això vull recordar en aquest moment Silvia Maribel Arriola: podria estar entre vosaltres perquè tenia 30 anys quan la van matar. En la seva fórmula de compromís va dir això:

Prometo al Senyor ser-li fidel
en la salut i en la malaltia,
en la joventut i en la vellesa,
en la tranquil·litat i en la persecució,
en l'alegria i en la tristesa,
en la seva encarnació entre els més pobres,
essent pobra i solidària amb ells,
en la seva lluita pels altres.

RELIGIOSES I RELIGIOSOS JOVES, COMPROMESOS EN LA MISSIÓ DES DEL SEGUIMENT APASSIONAT DE JESÚS

Joventut de la vida consagrada

L'horitzó que avui se't presenta és difícil, exigent, i, alhora, apasionant i comprometedor: enfront dels falsos profetes que clamen

des de les trones de la postmodernitat que cal seguir els «manaments» del sistema per a ser «moderns»...

- Enfront de la invitació del món del consum a entrar en el regne del mercat per trobar-hi la seguretat, el benestar, el plaer, la felicitat...
- Enfront de les crides del món de l'eficàcia a privilegiar la competència, l'utilitarisme, el «jo», la llei del «campi qui pugui» com valors absoluts enfront d'allò que és comunitari i social...
- Enfront de les exigències del neoliberalisme que sacrifica als seus baals tantes vides innocents com mercaderia sense valor...
- Enfront d'un món esquinçat per l'odi ètnic, pels nacionalismes, per la divisió religiosa, per la massacre de les cultures oprimides (Cf. VC 51)...
- Enfront de la situació d'èxode i fins d'exili de contingents immensos d'exclusos que caminen sense rumb i a vegades sense esperança de trobar o de tornar a la terra de la promesa...

Estàs disposada a...?

- Posar al servei de l'Evangeli de Jesús i del Jesús de l'Evangeli el *potencial evangèlic/transformador* de la teva vida jove?
- Mostrar al món —amb gestos concrets i significatius— que val la pena d'entregar-se al *seguiment del Jesús pobre i humil* i a pro-seguir avui la seva missió en la història?
- Unir-te a moltes altres germanes i germans que t'acompanyen en l'*aventura de viure* comunitàriament un carisma fundacional avui per tal de, en la gratuïtat, *donar testimoni dels valors fonamentals del Regne de Déu i del Déu del Regne?*
- Testimoniar la dimensió pasqual d'aquest *Regne* que avança a partir del *misteri pasqual de Jesús*, banyat per la sang de tants màrtirs, germanes i germans nostres en l'*ideal de la vida consagrada*, que ens anima a *donar la vida sense por pels exclusos del banquet de la vida?*
- Treballar per la *fraternitat*, posant al servei de la comunió la teva capacitat de viure *les riqueses i desafiaments del pluralis-*

me religiós, ètnic i cultural, «establint o restablint constantment el diàleg de la caritat» (VC 51)?

- Unir els teus esforços al de totes les germanes i germans que insisteixen a lluitar per *la transformació de les estructures injustes* del nostre món a fi de contribuir a acabar amb tota *exclusió*?
- Dir a mils i mils d'homes i dones crucificats per tantes formes de morts, provocades per un sistema inic, que et compromets a ajudar-los a baixar de totes les creus i que estàs disposada a unir-te a ells per construir junts un món de germanor?
- Ser *dones i homes de síntesi*, alegres en l'esperança, contemplatius en la missió, fidels en la contradicció, perquè són *transfigurats per la llum del Tabor, purificats per la sang del Calvari, enardits pel foc del Ressuscitat?*

Només tu —*religiosa o religiós jove*— pots contestar cada una d'aquestes preguntes... En el silenci del cor... En la senzillesa de les coses de cada dia... En les exigències dels moments difícils... En les situacions de risc que es presentin. Perquè ho saps prou bé: *per pura gràcia, allò que dóna sentit ple a la teva vida consagrada és el seguiment i el pro-seguiment de Jesucrist encarnat, mort, ressuscitat i present en la Història a través teu.*

Que l'Esperit de la Pentecosta t'inundi i t'impulsi en aquesta gran aventura!

Testimonis

DESHI RAMADHANI

Vaig néixer i em vaig criar enmig de dues tradicions religioses. El meu pare és musulmà i la meva mare catòlica. Tot i haver estat batejats en la fe catòlica, la presència d'un altre credo a l'interior de la meva família juga un rol particular en el meu creixement. Vaig aprendre, des de petit, que la meva experiència d'aquest únic i mateix Déu en la persona de Jesucrist és diferent de la dels musulmans, budistes i hinduistes, i fins i tot de la dels mateixos protestants. Penso que aquesta trobada amb altres credos és una de les primeres experiències religioses importants per a tots nosaltres, no només a Indonèsia sinó també a l'Àsia en general.

Malgrat tot, també vaig aprendre que hi ha molts privilegis per als musulmans, que componen la major part de la població. L'experiència ensenya que, si hom vol fer carrera, cal, abans que res, fer-se musulmà. Per tant, es tracta d'un repte continuat per a la nostra fe, per als no-musulmans.

Així doncs, en un context així, quina és la meva experiència de Déu com a jove religiós? Haig d'aprendre, dia rere dia, com viure la meva convicció de fe en Jesús com a únic Salvador, tot vivint, alhora, enmig d'una majoria que no creu en Ell. D'una banda, ja ho sé, he de ser radical; però, d'altra banda, i per a poder sobreviure, he de ser molt prudent. El recte ascetisme ha de tenir un doble objectiu: ser sant i ser hàbil. De l'experiència també aprenc que l'Esperit de

Déu és present activament fins i tot en aquelles persones que no creuen en ell. La meva pregària, per tant, no és del tipus «Oh, Déu, ajuda'm a proclamar el teu Fill a aquesta gent que, o no et coneix, o no creu en Tu», sinó més aviat, «Oh, Déu, ajuda'm a adonar-me de l'activa presència del teu Esperit enmig d'aquesta gent que, o no coneix, o no creu en el teu Fill». Aquest és el punt important en la contemplació del món que m'envolta. En aquest context específic, en determinades ocasions, pot ser, fins i tot, contraproduent. Això vol dir que m'he adonat del fet que Déu em crida, no a proclamar Jesús obertament a tothom, sinó a transmetre a tots el missatge que Jesús ens va portar. Déu sempre m'ofereix el seu consol si jo puc comunicar el missatge de Jesús encara que sigui sense esmentar el seu nom. A Indonèsia hi ha una consciència creixent, entre joves religiosos i religioses, que Déu ens crida a proclamar Jesús tot promovent el respecte a la vida. Pobresa i injustícia han ignorat àmpliament el respecte a la vida humana.

Per acabar, d'una banda, he de desenvolupar el meu amor personal per Jesús mitjançant els camins habituals: pregària diària, Eucaristia, automortificació, recessos, acompanyament espiritual, apostolats, etc., al costat del meu esforç per ser més radical, en la mesura que el meu creixement humà avança amb les seves pujades i baixades. D'altra banda, Déu em demana de col·laborar senzillament amb el seu Esperit, que ja és activament present. D'aquesta manera, vaig aprendre que radicalitat —d'una banda— i «confiança i humil indiferència» —de l'altra— són dos elements importants en el procés continuat de descobrir la voluntat de Déu. De vegades, això crea tensions, conflictes, dolors i, en cert sentit, creu. És una creu discernir de quina manera hom és «enviat com ovella enmig de llops» quan Déu crida a ser «astut com les serps» i espera de mi que sigui «innocent com els coloms» (Mt 10,16). Estic convençut, malgrat tot, que és aquesta creu la que manifestarà l'autenticitat de la meva experiència en Ell. Que Déu ens beneeixi a tots per a viure sempre en el seu Esperit.

DARIO TOKIC

Se'm presenta una dificultat davant l'eslògan del Congrés: Hem vist el Senyor. Personalment, no l'he vist. I m'agradaria tant de veure'l!

Vaig créixer en una família catòlica tradicional. Em van ensenyar la doctrina i la moral cristiana i vaig intentar de viure-les malgrat el clima poc favorable a causa del sistema autoritari comunista ateu. L'aportació dels meus pares té, per a mi, una importància veritablement essencial: van posar els fonaments de la meva fe. Però no hi ha ningú que pugui transmetre l'adhesió personal. Havia de construir-la jo tot sol. En aquesta època, al començament de la meva adolescència, jo era un «bon cristià», observant, servicial però, malgrat tot, em trobava una mica en la superfície, en la inèrcia. La meva religió era quelcom que em venia des de fora. A mi, Déu em semblava més aviat desconegut i llunyà.

En un llibre vaig llegir algunes pregàries curtes, petites invocacions que convé repetir diverses vegades al dia. En un obrir i tancar d'ulls, es dirigeixen a Déu. Amb el meu caràcter, bastant mandrós, vaig voler provar aquest tipus de «pregària sense cansar-se». Així, vaig començar a invocar el Senyor en diferents moments, podem dir «seculars», del dia. D'aquesta manera, durant les meves ocupacions, en un segon, m'adreçava a Déu.

Com a conseqüència, de mica en mica sentia, cada vegada més, una coneguda proximitat que abans em semblava tan llunyana —em sentia més familiar amb Déu. Ho percebia com una presència significativa en la meva vida, com un amic que no es veu, amagat i, malgrat tot, proper, quasi palpable.

Amb el pas del temps, vaig perdre aquesta experiència. Malgrat tot, gràcies a ella, gradualment es va anar formant la consciència de la meva vocació religiosa. Vaig entrar al Carmel i em vaig deixar formar. Novament, una tradició per a acceptar; novament, la meva re-

acció de sempre: em vaig tornar un bon religiós, obedient, servicial, però una mica superficial i, podria dir-ho, apàtic —perquè les coses em venien «des de fora». La pregària comunitària es va convertir en gairebé l'únic i, certament, insuficient mitjà de comunicació amb el desconegut. Contràriament, l'apostolat i les meves activitats es van tornar l'oportunitat de la meva promoció personal. No aconseguia reeixir massa i això em sabia greu. Procurava fer-ho tot per als altres i no aconseguia satisfer-los, i jo tampoc no n'estava de satisfet. Això va durar anys! Em trobava en una ruta que m'encaminava cap a un descontentament crònic. D'aquesta situació, que em provocava autocomplaença, en donava la culpa a tot i a tothom.

Només ara, després de vuit anys de vida religiosa, he retrobat el que em sembla el camí encertat, redescobrint la pregària personal. Això va tenir lloc en una comunitat on la majoria eren membres ancians. Cercaven fer el millor en una pregària comunitària que es tornava ràpida i desordenada, insuportable per a alguns pares joves que ja no venien més al cor. Jo em vaig quedar i no me'n vaig penedir. Resava l'Ofici amb els meus germans ancians. Després, a la pregària personal, buscava recuperar el que a mi em semblava perdut, és a dir, el gust per la presència de Déu i la consciència de la meua misèria davant d'Ell. Pregava moltes vegades agenollat: «Senyor Jesús, apiada't de mi, que sóc un pecador». De mica en mica se'm van anar obrint els ulls sobre els meus pecats, les meves mancances i debilitats, el seu coneixement ja no em desolava com abans. Era feliç i gairebé em creia un sant, o millor encara, em creia perfecte.

Però, novament, de la pregària personal i de l'acompanyament espiritual, vaig caure en el pecat del fariseisme. Tancat en mi mateix, orgullós dels meus propis esforços per fer-me més perfecte que no pas sant, no vull rendir-me. El Senyor tampoc no ho vol, d'això n'estic segur. Trobarem junts un camí just per a obrir-nos a Déu i als homes? Tinc confiança en el meu gran Amic invisible.

És veritat que *encara* no he vist el Senyor. Però, mentrestant, buscaré de servir-lo en el meu proïsme. «Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu» diu el Senyor (cf. Mt 25,40). Gràcies a la pregària personal començo a entendre perquè m'han ensenyat a ser bo, obedient i servicial.

CALLISTA AHACHI

Voldria començar el meu testimoni personal presentant-me. Em dic Callista Ahachi i vinc de Nigèria. Sóc una religiosa de la Societat del Nen Jesús. Vaig fer els primers vots el 14 de setembre de 1996.

Estic profundament convençuda que Crist m'ha cridat. El meu desig de seguir-lo és gran. Crec que aquestes són les dues raons per les quals sóc capaç de situar-me davant d'altres espiritualitats d'algunes persones amb qui em trobo i que no comprenen la meva vocació a la vida religiosa.

M'agradaria explicar-vos el «xoc» que vaig viure el mes d'abril passat, quan em vaig trobar amb la que havia estat responsable de l'Escola Secundària on havia estudiat. Jo havia anat a l'Escola per recollir el meu certificat i aquella responsable, que era molt bona persona, de religió cristiana, es va comportar amb molt poca amabilitat quan va saber que m'havia fet religiosa. Em digué: «Callista, per què estàs malgastant el teu temps en el convent?» No comprenia com una dona jove i brillant com jo podia decidir fer-se religiosa, renunciar als seus drets i privilegis per viure una vida on tot es rep de Déu. La seva dificultat de comprendre venia de l'espiritualitat d'aquella dona: donava molta importància al valor de la vida.

Per a mi, tot això representa un gran repte.

Comparteixo amb vosaltres una altra experiència personal: tinc un cunyat que es va oposar fermament a la meva decisió de fer-me religiosa. Va lluitar contra el meu desig de viure la radicalitat del seguiment de Jesús en la vida religiosa. El que el meu cunyat desitjava per a mi era una vida lliurada com a dona casada. Quan els meus pares van acceptar la meva decisió, va pensar que havien perdut el cap. Per a mi i per a d'altres religioses, l'arribar a ser capaces de donar raó d'aquesta vocació a gent que no la comprèn gens ni mica, és un repte.

Els que sou d'una cultura semblant a la meva (una cultura que valora molt el fet d'estar casat o casada i de tenir fills) estareu d'acord

amb mi si dic que és molt difícil per a les nostres famílies l'acceptar la nostra vocació a la vida religiosa. I encara és més difícil si ets la filla gran o si ets un noi perquè en la nostra cultura se suposa que tenim una responsabilitat especial davant d'aquests valors.

Potser per als meus pares no va ser tan difícil perquè sóc la més jove d'una família d'11 germans. Ja tenen cinc filles i tres fills casats i molts néts. Potser us interessa saber el que em va dir la meva mare quan li vaig anunciar la meva decisió: «Callista, penso que Déu em demana només un petit sacrifici si solament crida una de les meves set filles».

A vegades rebo cartes d'alguns dels meus millors amics que pensen que m'he equivocat de camí. Em sento feliç de pensar que, cada vegada, he intentat de convèncer-los que, com a religiosa, he vist el Senyor. He pogut fer-ho gràcies a la meva convicció profunda: el Senyor m'ha escollit entre molts per a seguir-lo com a religiosa. I cada dia constato en la meua vida noves possibilitats de creixement. Per això, us convido a cantar amb mi el cant d'amor que acompanya la dansa d'amor de què ens ha parlat aquest matí el P. Armand Veilleux: Pare, t'adoro.

ELISA ESPINOLA BRITZ

«Si el teu Déu és el Déu de la vida, aquest és també el meu Déu, per tant, podrem caminar plegats fins arribar a Ell, tu per mitjà d'aquest llibre que anomenes Bíblia, i jo per mitjà d'aquest altre llibre que anomenem naturalesa.»

Aquest frase me la va dir en Guillem, un avi indígena, quan, fa dos anys, vaig arribar al lloc per iniciar-me en la missió.

El meu gran desig de compartir la fe i la joia de sentir l'amor de Jesucrist m'havien empès a demanar de ser enviada entre els meus germans indígenes, els més pobres i marginats per la societat. En ells hi veig el rostre sofrent i rebutjat de Jesús. Aquesta situació de marginació en què viuen no disminueix en ells la fe en el Nande Ru Vusu, «el nostre Gran Pare», únic Creador, que dóna sentit i valor a tot ésser humà. El fruit d'aquest reconeixement del Creador es reflecteix, com en la vida d'Abraham, en l'esperança contra tota esperança, expressada en aquests cinc-cents anys de resistència, confiant plenament en Déu a qui veuen en tot el que ha estat creat o allà on s'entreveu un signe de vida.

Al llarg d'aquesta convivència amb els meus germans indígenes descobreixo quantes riqueses vaig rebent des de la seva pobresa.

Amb ells tinc l'oportunitat de viure la frase tan repetida per ells: «Persona o comunitat que creix, camina.» Em commou i em compromet la fe i la confiança que mantenen tot i que actualment es troben en perill d'extinció a causa d'una societat amenaçadora i egoista.

Com a consagrada, em sento cridada a una actitud d'obertura, a acollir «el que és diferent» com un regal de Déu, a desposseir-me dels meus esquemes mentals, dels meus anhels de protagonisme, a deixar-me interrogar i evangelitzar pels meus germans, a mantenir una actitud amatent per a sentir la presència de Déu en la història actual del meu poble.

Alguns fets que han marcat la meua vida

— Davant d'un problema que calia resoldre, tenia molta por. Un ancià, en percebre la meua preocupació, em va interrogar tot dient-me: «Elisa, per què no comptes amb Déu i no ho poses tot a les seves mans? Prega per poder discernir allò que ve de Déu i allò que no ve d'Ell, així recobraràs la pau i la serenor».

— Un jove de 18 anys, alumne d'un dels meus cursos, es mostrava summament inquiet i era incapaç de concentrar-se. Un seu company se li va apropar i el va convidar a sortir a fora; després d'un llarg diàleg, li va fer descobrir com a únic camí el tornar cap al seu Creador per tal de re-harmonitzar el seu ésser per mitjà del silenci i la contemplació de la natura. Ho va fer així i, en tornar a classe tres dies més tard, vaig poder constatar que la seva harmonia interior li havia fet possible recuperar una convivència fraterna amb la seva comunitat.

Vull acabar compartint amb vosaltres aquesta convicció que cada dia es va forjant en mi més fortament: com més trepitjo aquesta terra indígena, com més estimo aquest poble, com més pateixo en la meua pròpia pell el dolor de viure morint, més esperonada em sento a sortir de la mediocritat, a emprendre un procés de conversió i a recrear una vida religiosa que sigui avui memòria vivent de Jesús Salvador; una vida religiosa que, sense protagonismes, ajudi els germans a alçar-se; una vida religiosa que, des del nostre ésser de dones, ens faci portadores de vida nova.

GERI FURMANEK

Viure en comunitat pot ser un desastre o bé una benedicció. Molts de nosaltres —o potser tots— hem viscut les dues experiències, i aquestes experiències comencen a donar a llum les nostres esperances per al futur. Tal com diu sant Agustí, l'esperança té dues filles: la ira i el coratge. Ira perquè les coses són com són i el coratge per a comprometre'ns a canviar-les. Els esforços per a viure una vida comunitària autèntica necessiten la nostra ira i el nostre coratge si volem viure el missatge de l'Evangeli. No és fàcil, però és una veritable font de vida.

La meva experiència personal en el compromís per a construir una comunitat més viva té dos aspectes:

Com a membres de la comunitat, ens vam posar d'acord amb el principi de ser honestes entre nosaltres. És a dir, cada vegada que no estàvem d'acord amb quelcom que es deia o es feia, anàvem directament a la persona interessada en lloc de queixar-nos pel darrere. A més a més d'aquest esforç d'honestedat, l'altre element va ser la pregària amb el text de l'Evangeli del dia. Després d'haver escoltat proclamar la Paraula de Déu, ens deturàvem en una paraula i compartíem allò que Déu ens inspirava. La *disciplina* d'aturar-nos únicament en una paraula i la llibertat de parlar dels nostres sentiments i pensaments personals, sense que les altres comentessin, jutgessin o discutissin el que es deia, va crear un nivell profund de confiança entre nosaltres.

A l'octubre de 1992, vivia en una comunitat d'aquest estil quan vam rebre la notícia que cinc germanes nostres, americanes, havien estat assassinades a Libèria —Àfrica de l'Oest— víctimes de la violència que regnava durant la guerra. Aquells que, d'entre vosaltres, heu viscut l'experiència de la guerra o heu tingut membres de les vostres comunitats assassinats, sabeu el sofriment que això representa. Hi ha moments en què es necessita parlar, plorar, senzillament, res-

tar en silenci; moments de ràbia o moments en què es necessita l'ànim d'una abraçada. Veure els seus fèretres a la Capella de la Casa Mare va ser una cosa insuportable. Sense la confiança que regnava a casa nostra, no haguéssim pas pogut enfrontar-nos a aquell dolor d'una manera «sana» i reconciliadora.

Tal com va escriure una germana: «En els moments fàcils, tot sovint no veiem res més que les debilitats, els petits defectes i les misèries, els detalls que ens fan enutjar, les diferències d'opinió, les paraules poc amables... Però és en moments de dolor com aquest que veiem la nostra força». A les nostres cinc germanes se'ls va donar el nom de «Màrtirs de la caritat». Però la seva forma de morir no és tan important com la seva forma de viure. El que va donar sentit a les seves morts va ser el seu desig de viure una relació autèntica amb Déu i amb el poble. Van voler unir la vida i l'Evangeli i, per tant, van decidir quedar-se en aquell ambient formant part de la família humana que vivia l'experiència de la pobresa i de la violència. Així, eren per a la gent un signe que els recordava que Déu es trobava al seu costat en la lluita.

L'Esperit de Déu ens obre camins contínuament. L'honestedat entre nosaltres i la fidelitat de deixar que la Paraula de Déu afaïçoni les nostres vides poden ser els factors que facin néixer les comunitats que tant desitgem. Si veritablement heu vist el Senyor, escolteu el seu Esperit perquè us guii.

Acabo amb les paraules d'Isaïes: «No recordeu més els fets passats, no penseu en les gestes antigues. Faré una nova gesta que ja comença a despuntar. No us n'adoneu?» (43,18-19).

REU JOSE GALOY

M'agradaria començar el meu testimoni sobre la vida fraterna tot recordant algunes experiències viscudes fa alguns anys. Durant tres anys, vaig viure enmig de la gent en un suburbi amb sis germans més. Compartíem la vida i les lluites de la gent en un lloc considerat «el santuari dels criminals, dels lladres i d'altres pàries de la societat». Vaig veure amb els meus propis ulls un sofriment tan gran i la condició infrahumana de la gent que no em puc permetre el confort de la vida religiosa.

Des que la nostra comunitat, inserida en la massa, és el lloc de la formació del postnoviciat, tenim amb nosaltres el nostre formador, el nostre «kamanlalakbay» o el nostre company de viatge. En aquest ambient hem llogat només un apartament just per a les necessitats de la comunitat. Nosaltres assumim totes les tasques domèstiques sobre una base de voluntariat. Fem l'experiència de no tenir ni arròs, ni diners per a menjar. Som, per torns, l'animador de la comunitat i el procurador de la casa. Si un és animador, és «guardià» de la comunitat i del formador. Seguim les pràctiques habituals de la nostra vida de germans Menors: pregària, col·lecta, capítol local, etc. Com que ens era difícil de trobar-nos per a la pregària, hem decidit aturar-nos un moment, sigui on sigui el lloc on ens trobem i allò que fem, per pregar amb els Germans reunits en la comunitat a 2/4 de 7. Potser aquesta és la nostra bogeria, però exigeix disciplina i una atenció constant per part nostra. Estudiem junts per ajudar-nos els uns als altres.

Estudio teologia i, ahora, treballo com a voluntari en una de les organitzacions per als drets de les persones (Promotion for Church Peoples Right - PCPR). Participo activament en les diferents organitzacions relatives a la formació, sobretot en l'Associació dels Seminaristes religiosos i diocesans de Filipines (ADRSP), en el Centre Ecumènic de Formació i Contextualització per a les persones en for-

mació (EFCF) i en el Fòrum dels Joves i Seminaristes (JSF). Així, la meua vida en formació evoluciona en aquest context. Ens animem a comprometre'ns en els ONG (Organismes no-governamentals) en la mesura en què no deixem enrere la nostra formació i els nostres estudis. De vegades no podem eliminar les tensions i les incomprendiments en la comunitat.

El meu compromís personal amb diferents organitzacions comporta tantes responsabilitats que, de tant en tant, arribo tard a l'hora de dinar i el que em solen dir els germans quan arribo és: «Kumain Ka na ba?», o sigui: «has dinat?». Si contesto que no, un dels germans es quedarà amb mi i m'acompanyarà... En aquesta actitud hi ha un lloc o un espai natural per a compartir. M'adono que tinc un germà disposat a escoltar-me, a perdre temps amb mi. En ocasions com aquesta, compartiria espontàniament els meus problemes, les meves preocupacions, els meus èxits, les meves realitzacions i els meus compromisos. De mica en mica aprenen a fer-se seu el meu ministeri i jo també aprenc d'ells per mitjà d'una atmosfera de confiança. Quan estic lliure, procuro quedar-me a casa per fer-me disponible, per tenir un temps fort amb els altres germans. És una de les dinàmiques de base de la nostra comunitat. Passem hores compartint sobre nosaltres mateixos, les nostres famílies, intercanviant els nostres sentiments, si s'esdevé que ens hem enamorat, i somiem junts l'impossible. Tinc la sort de tenir germans i amics molt afermats en Déu, en els altres i en ells mateixos.

Ha arribat el temps en què he de decidir-me i he de fer-ho amb coratge i amb fe. Els meus estimats germans han optat per tenir la seva pròpia família. Em vaig trobar sol, però no aïllat. I no em sap greu perquè ara són part de la meua vida. Agraeixo a Déu que em permet experimentar l'essència de la vida fraterna en la primera etapa de la meua vida religiosa. Estic convençut que és el camí de Déu per enfortir-me, ja que la creu encara no m'ha arribat. Justament abans de venir cap a aquesta trobada hem dinat junts. M'han desitjat el millor.

Torno a la pregunta «Has dinat?». Em fa sentir pena i alegria. Aquesta frase té un significat que ha influït la meua jerarquia de valors. El meu caminar amb els meus germans no és sense espines. Passo per un procés d'obertura cap a mi mateix i accepto la meua

vulnerabilitat com a persona. No amagar res en mi és el do més gran que he fet per a la causa de la vida fraterna. És un gran risc, podria ser mal entès o rebutjat. Gràcies a Déu, compartim tots el preu del procés de conèixer i sentir la realitat del nostre ésser.

La frase «Has dinat?» és com el subproducte de la nostra lluita per l'autenticitat, de la crida a deixar que el dolor i la frustració que ens imposem els uns als altres ens arribi. Articula, per a nosaltres, el fet de ser compresos, reconciliats, estimats. És una expressió de la nostra relació amb Déu, un testimoni que donem al nostre poble perquè és el do més preuat que li podem oferir.

Crec que la vida fraterna és inclusiva i que no té com a finalitat servir-nos a nosaltres mateixos com a Germans Menors. No podria pas imaginar-me la meva vida amb un sentit i un objectiu allunyats del poble i més particularment dels pobres. Com podria construir una illa de confort fratern a l'oceà de la pobresa? Solidaritat és una altre nom de la pobresa.

La vida comunitària no és una cosa que sé, però sí que és quelcom que comparteixo amb tot el meu ésser.

PAULA SPARK

Al llarg de la meua vida religiosa he viscut en diversos tipus de comunitat:

- En una comunitat, treballàvem totes en la mateixa classe de ministeri.
- En una altra comunitat, teníem ministeris diferents.
- En una altra, la més jove tenia 25 anys i la més gran 50.
- En una altra, la més jove tenia 25 anys i la més gran 84.

Aquesta diversitat ha estat per a mi, al mateix temps, una riquesa i un repte.

Un repte

En una comunitat on els membres són d'edats molt diferents, he sentit tot sovint frases com aquestes: «...Quan jo era jove, les coses no es feien d'aquesta manera», «...Jo mai no hagués estat capaç de fer o de dir una cosa així», «Quan jo tenia la teua edat...».

Aquestes frases han provocat en mi algunes preguntes: «Però, què és tot això? Això és la vida religiosa?»

I, malgrat tot, Déu em crida, com va cridar altres persones, i ens crida a les unes i a les altres per aplegar-nos en una comunitat.

La riquesa

La riquesa que he trobat és allò que ens uneix, és a dir, el nostre carisma i el nostre desig de viure els valors de l'Evangelí. Això és el que ens fa créixer com a comunitat.

Personalment, quan vaig trobar el que ens unia, el problema de l'edat va perdre la seua importància i vaig començar a veure cada membre de la comunitat com una persona individual amb la seua història, el seu present i la seua visió.

Tot compartint amb les meves germanes, he començat a veure la força i les debilitats en mi mateixa i en elles, i també les de la comunitat. Les germanes grans han viscut molts canvis, per exemple, el Vaticà II. Gràcies a allò que m'han fet compartir, m'han ensenyat la transparència cap a Déu i la confiança en ell. M'han ensenyat que l'Esperit ha estat sempre present en la vida religiosa —i hi és present encara— tot convidant-la a caminar endavant.

Aquest mateix compartir m'ha permès obrir-me a les meves germanes i comunicar-los de quina manera el Senyor treballa en la meva vida i m'anima a anar més lluny. El compartir mutu ha fet que les meves germanes grans també rebin de mi alguna cosa. Per exemple, la meva forma d'expressar el carisma per mitjà del meu ministeri és potser diferent de com elles ho expressen, però vivim el mateix carisma.

A vegades, sento que som poc nombroses i que el nostre grup està compost principalment de persones grans. Però l'Esperit treballa i ens llança a totes el repte de viure en comunitat i de «florir allà on ens ha plantat».

DALCIDES BISCALQUIN

Fa uns quants dies un germà meu em va trucar per telèfon i em va demanar que vinguéss aquí per dir alguna cosa sobre la meua experiència de «Fraternitat en la vida religiosa». Durant uns minuts em vaig quedar en silenci... mentre passaven per la meua ment, com una pel·lícula, els rostres i els noms d'aquells que, durant aquests anys de vida religiosa, m'han permès tastar què és la fraternitat.

He de ser sincer: no n'hi ha hagut molts... però sempre n'hi ha hagut. Si hagués estat possible, hagués portat aquests germans i germanes aquí perquè han estat per a mi les persones més importants. Si he de dir la veritat, sé que ja són aquí perquè sempre duem al cor aquells que ens han ensenyat coses significatives per a la vida: com viure l'amor, com viure la fraternitat, com viure la comunió.

Sí, m'han ensenyat la lliçó més bonica... han compartit amb mi un gran tresor: l'aventura d'estimar i la de ser estimat. M'han ensenyat el que és la «fraternitat en la vida religiosa», no tant a partir de teories... sinó amb la pròpia vida, amb el testimoni. Amb ells vaig aprendre que la fraternitat en la vida religiosa és:

- Viure profundament l'experiència de l'amor. On hi ha amor no existeix la por. La fraternitat elimina la por d'equivocar-se, de no ser comprès, de no ser jutjat... perquè la fraternitat és una experiència d'amor.
- Viure la fraternitat en la vida religiosa és experimentar l'estar junts i sentir-se profundament lliures. Ser un mateix. La fraternitat és oferir a l'altre la possibilitat de ser ell mateix... sense utilitzar, sense manipular, trobar mitjans per a conquerir les persones.
- Viure la fraternitat és deixar de banda algunes preocupacions: la de les «etiquetes» que ens puguin posar els altres, «què pensaran els altres?», això és per a la nostra popularitat, estima, lloança, poder, victòries... perquè no necessitem trobar-nos en

una posició superior ni ser importants... Viure la fraternitat no ens porta pas a ignorar tot això... perquè ens nodreix de quelcom molt més significatiu i agradable. La fraternitat ens fa lliures.

Crec que les formes de fraternitat que he experimentat en la meua vida són aquestes tres:

1. En els moments difícils, durs... vaig trobar germans que es van apropar a mi amb tendresa, m'han dit: «T'estimem...», «Som aquí...». Aquests germans i germanes es van fer propers... he pogut sentir la seva mà sobre la meua espatlla.

Aquestes mateixes persones moltes vegades es van acostar per compartir amb mi la joia d'alguna cosa significativa en la meua vida. Així, vaig sentir la fraternitat en la vida religiosa per mitjà d'aquells que eren prop meu tant en els moments de dolor com en els moments de joia.

2. Altres germans i germanes em van ensenyar el que és la fraternitat per mitjà de petits gestos d'amor... amor manifestat en petites coses. Fa dos dies, estava fent un pícnic amb dues germanes més... en el moment de menjar la fruita, vaig veure que una d'elles en tallava un tros més gros i l'oferia a la germana que tenia al costat... aquest gest estava ple d'una gran tendresa... vida religiosa i fraternitat es revelen en petits detalls com aquests.

3. D'altres persones em van ensenyar la fraternitat pel seu silenci... les vaig sentir properes i, sense que em diguessin res, em van comprendre, em van respectar, em van estimar... van guardar silenci perquè desitjaven estimar, estimar sense dir res.

M'agradaria acabar amb una imatge: la del sol. El sol és més gran que la terra, més gran que tota persona i més gran que la meua mà. Malgrat això, si em tapo els ulls només amb una mà, puc evitar que el sol il·lumini el meu rostre. L'ideal de la vida religiosa és tan gran com el sol i, fins i tot, molt més encara. No obstant, sense fraternitat, sense comunió, la vida religiosa es converteix en un rostre sense sol. Una vida entregada, però sense esplendor.

Dic això perquè la fraternitat en la vida religiosa sempre té un rostre, un nom... és concreta. No és una pàl·lida idea. Potser aques-

ta fraternitat vol i ha de portar el nostre nom, el nostre rostre, els nostres trets...

De fet, una vida religiosa més fraterna comença amb cadascun de nosaltres... Aquest és el nostre repte, el projecte que ens ajudarà a trobar-nos amb el Senyor i que ens permetrà dir al món: Hem vist el Senyor... En la fraternitat, només amb la fraternitat el món creurà en nosaltres.

ODETTE TWAIBU SAFI

Introducció

1. Començaré amb aquesta frase de la conferència que és també la meva convicció: «viure i testimoniar personalment i en comunitat aquesta consagració-servei només serà possible si mantenim els ulls fits en el rostre de Jesús».

Un dels rostres de Crist que em diu molt és el d'enderrocar barreres. Jesús va enderrocar barreres religioses, polítiques, culturals, socials... Per exemple: el seu encontre amb la samaritana, amb el centurió romà, amb la dona que patia d'hemorràgies, amb Zaquieu, amb els marginats del seu temps...

Gràcies a la meva contemplació de Jesús enderrocant barreres, el meu cor es va obrir i em sento cridada a acollir l'altre en la seva diferència, a estimar-lo i a respectar-lo en la seva pròpia manera de caminar cap a Déu, en la seva fe diferent de la meua.

2. Vinc d'una zona on l'Islam té molta influència. Entre els membres de la meua família hi ha molts musulmans. Ja de molt petita em vaig acostumar al pluralisme religiós. Però només quan vaig entrar a la meua Congregació, en descobrir el seu carisma, vaig entendre profundament la importància d'anar a l'encontre de l'altre, més enllà de les barreres religioses que ens separen.

Amb Monsenyor Clavar, bisbe d'Argèlia, assassinat l'any passat, crec que *els altres creients ens poden aportar i ensenyar moltes coses*.

3. El diàleg amb els altres creients comença amb gestos simples i senzills de cada dia: saludar-se, cercar bones relacions amb els veïns, compartir les alegries i les penes de la vida.

He viscut a Burundi, en un barri popular i musulmà. Al principi, l'acollida no va ser gaire bona... la gent se sentia amenaçada per la nostra presència i ens van demanar, fins i tot, que abandonéssim el barri. Però tot va començar a canviar amb el diàleg de la vida. Ins-

pirades per Jesús, que enderroca les barreres, ens vam dirigir als musulmans del nostre barri, tot manifestant interès per ells i per la seva fe.

De mica en mica alguns van començar a venir a casa. Ens preguntaven per la nostra fe cristiana i per la nostra vida religiosa. Ens preguntaven per què havíem escollit viure sense marit i sense fills... per a ells, aquest estil de vida és contrari a la voluntat de Déu. Responia que vivíem això en nom de Jesús... però m'adonava que amb les meves explicacions no n'hi havia prou.

Més endavant, durant la guerra, es van tancar tots els Hospitals i tots els Dispensaris. La gent ferida i malalta ja no sabia on anar... aleshores va començar a venir a casa nostra per ser guarida... Vam decidir obrir les nostres portes a tothom (cristians, musulmans, gent de religió tradicional, de diferents ètnies), tot i que més tard aquesta decisió tindria conseqüències per a nosaltres. Per als musulmans del nostre barri, aquest gest d'acollida i de compassió universal ha estat la paraula més encertada per a explicar-los el perquè de la nostra vida religiosa. Realment, els gestos d'amor parlen més fortament de l'Evangeli que no pas tots els discursos.

Amb aquesta experiència, un dia, dos xeics i dos «waalim» van prendre la iniciativa de venir a casa nostra. Volien compartir amb nosaltres la seva fe musulmana i la nostra fe cristiana. Aquell dia vam viure quelcom extraordinari: els nostres intercanvis van tenir lloc en un clima de gran respecte i d'acollida mútua.

4. Acabaré el meu testimoni contestant aquesta pregunta feta per Vilma: «Estàs disposada a treballar per la fraternitat, posant al servei de la comunió la teva capacitat de viure les riqueses i els reptes del pluralisme religiós, ètnic i cultural, tot obrint contínuament el diàleg de la caritat?». Jo responc: «Sí, sóc aquí».

Seguir Jesucrist és per a mi, per a nosaltres, un gran repte. Per a viure a fons la seva missió hem de saber acceptar-nos tal com som, amb els nostres dons però també amb les nostres febleses humanes, els nostres límits, els nostres defectes.

Durant molt de temps, em va costar acceptar-me, mirar les meves febleses, perquè tenia una falsa idea de mi mateixa. Em creia una «Odette ideal». Només al llarg del meu noviciat vaig fer veritable-

ment l'experiència de la meua pobresa, de Jesús passant per les meves febleses per tal que jo li pugui pertànyer. M'estima tal com sóc, amb les meves possibilitats però també amb les meves debilitats. Gràcies a aquesta presa de consciència, ha nascut en mi *una gran llibertat per a la seva missió*. Em trobo només al començament d'aquest treball en la meua persona.

Germans i germanes, estic segura que Jesús ens estima, ens crida tal com som i allà on cadascú i cadascuna de nosaltres ha arribat. Ell va fer de Pere, de Pau, instruments per a la seva missió... no perquè eren sants, sinó perquè es van reconèixer pobres i pecadors.

Sempre hem de lluitar, renunciar a nosaltres mateixos, portar les nostres creus per enfrontar-nos als problemes del nostre temps: guerres, exclusions, pobresa, incomprensió...

Tinguem coratge, adherim-nos a Jesús perquè ens transformi sempre més per a la seva missió, que consisteix, entre altres coses, a anar cap als creients d'altres religions.

I amb Pau creiem tot dient: «Quan sóc dèbil és quan sóc realment fort».

LAURENT TOURNIER

Quan tenia 18 anys vaig dir «no» al Senyor. Fer-se sacerdot era un camí bo per als altres, però no per a mi. Vaig començar a estudiar arquitectura. Però, pel camí de la universitat, no aconseguia tenir la consciència tranquil·la únicament amb l'Eucaristia del diumenge. Aquest és el perquè de la meva decisió d'entregar-me al servei de l'home.

Aquest serà el meu primer punt (són tres). El destinatari de la missió és l'home. I per a mi no és una simple història de conversió. Els meus primers passos, als quals vull ser fidel, van passar per la preocupació de la vida de l'home. Mentre estudiava, vaig treballar en campaments humanitaris a Polònia i a Romania. Hi vaig treballar per donar una mica de vida als minusvàlids, a la gent del carrer, als orfes. La mateixa preocupació es prolonga avui en una comunitat Fe i Llum, comunitat que vol promoure el lloc dels minusvàlids a l'Església i, especialment, el dels minusvàlids mentals.

La missió, una preocupació, un servei de l'home.

Després d'haver entrat en formació a la Congregació de Jesús i Maria, vaig poder viure la joia de participar en la preparació de diferents trobades. Recordaré amb vosaltres *Planeta Missió*, novembre de 1994, trobada sobre la missió organitzada per totes les Congregacions anomenades «a vocacions misioneres» (passo per sobre d'aquest títol estrany per a les altres).

Però no m'aturaré pas molt en aquesta experiència tan propera a aquesta que acabem de viure. Penso que cadascú de nosaltres està convençut de l'enriquiment que pot aportar l'intercanvi i l'encontre. La missió no es viu en solitud, en un racó, anunciant el petit Jesús personal. Ningú no té totes les claus de l'apostolat. Només Crist és el predicador universal. La missió és una experiència de comunió, una experiència d'Església.

Us posaré un exemple del que pot sorgir d'aquests intercanvis. En una parròquia eudista on treballo actualment (entre el Senyor i

jo, finalment, les coses es van arreglar, però no sóc aquí per parlar-vos del meu itinerari sinó de la missió), doncs, en la parròquia eudista de París, algunes persones es van venir a queixar: «*Ja estem cansats de l'anonimat de les nostres assemblees dominicals. No estem junts, no formem una comunitat*». Aquesta provocació va interpel·lar els meus germans, que es van llançar a una pastoral de barri, una pastoral amb la preocupació de trobar-se amb la gent a partir de les botigues, de l'escola. Aquesta reflexió ha estat alimentada per pràctiques d'altres germans d'Amèrica Llatina. El resultat és que es van crear xarxes de comunicació sobre la parròquia... Actualment, més de trenta persones participen en els enterraments quan abans amb prou feines arribàvem a cinc, comptant el celebrant i el difunt (en una església d'unes 1.000 cadires, imagineu-vos el panorama) i, tal com ho hem somiat tantes vegades aquesta setmana, somio en veu alta amb l'esperança que la propera etapa serà el desenvolupament de la convivència com practiquen alguns germans a Amèrica del Nord aquesta vegada, o també aquí, a Roma, a les comunitats de sant Egidí, aquesta convivència senzilla que només consisteix en un lloc i en una beguda a la sortida de les celebracions dominicals.

Ja que he arribat al moment de les confidències, he de dir-vos que tinc un passatemp eclesial. La missió parroquial està bé, però, de tant en tant, necessita una mica d'empenta. Ara parlo de les festes que són grans trobades. L'última, les JMJ de París (com pot ser que un francès parli sobre la missió sense parlar d'aquesta trobada, sobretot jo, que formava part de l'equip de coordinació). La missió es viu si som diverses persones i ens adrecem a tothom. Entenem aquí que la missió es viu de tots cap a tots. Per a poder reeixir en les JMJ vam haver de sortir de les coses ordinàries. No tinguem por de reconèixer els nostres límits, les nostres incompetències. Acceptem el demanar l'ajut de professionals. Sense enginyers, sense artistes, no es podien portar a terme la Vetllada de Longchamp o el Concert de Bologne el dissabte passat.

No tinguem por de fer servir els mitjans d'avui, a més a més, poden fer descobrir una imatge sorprenent de l'Església. Una imatge amb llum, amb so, amb coreografia (fins i tot si hom és passionista). Això no mata pas el caminar espiritual, li dona variació. A les JMJ, els

observadors escèptics han descobert que els joves passen fàcilment de l'exultança al silenci i a la interiorització. Demanant l'ajut dels professionals hem estat missioners. Aleshores, és una missió cap a aquells que hi són convidats però, alhora, amb aquells que fan aquesta feina per a ells poc ordinària. Així és com l'Evangeli pot arribar a cadascú. No siguem tebis. Arrisquem el pas cap a l'altre i arrisquem el fer-ho amb altres que ens permeten tenir accés als mitjans moderns.

Crec en una Església que manté les seves portes obertes i que també amb «els de fora» treballa pel seu desenvolupament, per la seva bellesa, tot acollint amb senzillesa nous germans.

Per acabar, una història que us permeti entendre el que vull dir. El dia de la Cadena de la fraternitat, aquells 36 quilòmetres de mans unides que feien un cercle al voltant de París, vaig tenir, un matí, davant de la Nunciatura, una conversa amb un oficial de policia en missió de servei de protecció propera al Papa. Em diu:

—Ha vist aquell negre d'allà amb una cintura vermella?

—Sí, el cardenal Gantín.

—Doncs m'ha vingut a dir «Bon dia» i el capità ha vingut i m'ha dit: «Ben pensat, nosaltres podríem dir-nos bon dia cada matí en el servei». Doncs, miri, Pare (es trobava una mica perdut enmig de totes les eminències i excel·lències, i ordenar un seminarista amb anticipació no tenia per a ell massa importància) la Cadena de la fraternitat és això. Dura l'estona d'un donar-nos la mà i pot canviar moltes coses.

Ja ho veieu. Estava en missió i li va cridar l'atenció la nostra «Missió cap a l'home», «amb d'altres cap a tothom», una missió que construeix un món més fratern, un món on cadascú reconeix Crist present en l'altre i li dona la mà. No tinguem por de fer sentir per tots costats, en tots els temps, i amb tots els mitjans: «Sóc a la porta i truco». Hem vist el Senyor, hem de dir que és a la porta i que truca aviat per dir a cadascú: «si algú escolta la meua veu i obre la porta, entraré a casa seva i soparé amb ell i ell amb mi» (Ap 3,20).

JOSEPHINE RANI-SUSAI

La meva felicitat és ser una religiosa a l'Àsia perquè em permet ser un signe de l'amor universal i incondicional de Déu pel meu poble. La meva cultura em dóna una fe profunda, un gran respecte per la vida, la compassió, l'amor per la natura i la devoció pels nostres avantpassats.

Amb les dones de l'Evangeli que van seguir Jesús, jo, dona índia, sento la urgència de comunicar el seu Regne als pobres, als abandonats, als oprimits, per tal que frueixin del seu Amor en plenitud. Això requereix una profunda espiritualitat i també un servei joïós als nostres germans i germanes.

La gent de l'Àsia es pot sentir més atreta per l'espiritualitat. Volem anunciar la Paraula al mateix temps que volem comprometre'ns per la salut de les persones. Jesús ens va ensenyar clarament que aquestes dues dimensions poden ser integrades en la nostra vida i en el nostre treball. En el meu context, hi ha cristians però també hi ha persones d'altres religions. Per això hem de viure plenament, amb alegria i amb creativitat, semblant la llavor de l'esperança en els cors de la gent. Tot això em demana negar-me a mi mateixa.

No puc fer altra cosa que convidar-vos, joves religiosos i religioses, a viure amb joia i amb optimisme. Nosaltres, gent de l'Àsia, estem orgullosos que Jesús fos un veritable asiàtic. Potser això explica perquè va viure amb tanta harmonia. Va sofrir i morir per nosaltres i ara viu amb nosaltres per sempre.

Acabaré amb aquesta pregària: *Pare, que el meu continent, Àsia, es desperti en el teu Amor en el cel de la llibertat.*

JONATHAN BEEBE

Bon dia! Us agraeixo l'oportunitat que m'oferiu de compartir amb vosaltres la meva reflexió i la meva experiència de la missió. Avui, casualment, és el meu aniversari. Podeu estar segurs que quan la gent, a USA, em preguntí com vaig passar aquest dia, em recordaré d'aquest moment precís i dels vostres rostres.

Què us va animar a venir a Roma? Quan vau rebre la invitació per a venir al Congrés, què vau sentir?, quines idees us van venir al pensament? Alguns potser han vingut sobretot per contemplar la bellesa d'aquesta ciutat, els seus magnífics edificis i les seves places. Pel que fa a mi, una de les meves motivacions va ser el descobrir aquest centre de la cultura occidental. Però, més enllà del turisme i de comprar algunes coses a Soprani, per què ens trobem aquí reunits, més de 880 religiosos i religioses joves?

Crec que el que ens ha atret i el que ens reuneix és la missió.

Per a mi, «la missió» és a vegades un concepte poc clar, ambigu... Quan crec saber el que és, de cop i volta, se m'escapa de les mans i haig de tronar a cercar-ho. Segons la meva manera de veure, «missió» és «finalitat». Es tracta de definir i de comprendre els valors, les conviccions i actituds essencials en la meva vida i en el meu treball.

Com a membre de la Congregació de la Santa Creu, les nostres Constitucions em diuen que la meva missió és «ser educador de la fe, ajudant els homes i dones de bona voluntat a construir comunitats del Regne de Déu que ja ve». Les nostres Constitucions diuen també que «anem cap als que sofreixen, especialment cap als pobres i oprimits». Sóc cridat a sostenir els altres, no només per a reconèixer i desenvolupar els seus dons, sinó també per a descobrir els seus anhels més profunds.

A partir d'aquestes frases, podeu veure que per a mi és important viure una vida amb i per als altres, especialment els pobres i marginals, i el construir comunitat. Tots aquests valors tenen un factor-valor comú: la relació.

La meva experiència de la missió està arrelada en la meva fe en la persona de Jesús. Jesús va viure una relació excepcional amb Déu; l'anomenava «Abba». La seva missió va consistir a revelar als altres que Déu era present en les seves vides i que els estimava. És propi de l'amor el voler-lo compartir en dos sentits: donar-lo i rebre'l. Fins a cert punt, quan vaig començar els estudis superiors, vaig fer l'experiència de l'Amor de Déu i vaig poder concretar la meva resposta a aquest Amor tot comproment-me com a membre de la meva Congregació.

Al llarg d'aquests anys he tingut diversos ministeris i he viscut en diferents comunitats. Cadascun d'ells m'ha ensenyat quelcom sobre mi mateix i sobre els altres. He treballat en un projecte de reinserció de refugiats. He treballat també com a conseller amb els malalts de la sida, com a assistent pastoral, amb paisans d'origen hispànic i com a investigador en casos d'abusos de menors. Per mitjà dels testimonis dels meus clients, m'he pogut adonar de les conseqüències assoladores de la guerra, dels conflictes familiars, de la situació dels malalts que no tenen cura possible, dels prejudicis i de la pobresa, dels abusos de tota mena. Quan em trobo davant de la injustícia, m'enfado fàcilment. Sento que no tinc cap poder per a canviar aquestes situacions de sofriment. Però resta en mi —i fins i tot es reforça— la meva convicció que la dignitat de la persona humana és un valor absolut, que cada persona mereix ser respectada i que l'esperança resta viva enmig de la lluita.

A través de tots aquests ministeris, la meva manera de comprendre la missió com a religió s'ha simplificat en lloc de complicar-se. Veig que la meva missió és fer les coses tal com Jesús les va fer. Com ell, vull ser una persona autèntica, íntegra, que tracti els altres amb respecte i dignitat sense fer diferències basades en el seu estatus social. Estant al costat de les persones, en les seves penes i alegries, intento donar-los esperança abans de demanar a ningú que cregui en ella. El més difícil de la missió per a mi és, al mateix temps, el que em porta a aprofundir-hi. Actualment, visc en una comunitat de la Santa Creu, fundada recentment, en una petita ciutat de 5.000 habitants, a l'Estat de Geòrgia. És una zona agrícola que produeix unes vint collites. Els catòlics representen el dos per cent de la població.

Quan el meu Provincial em va enviar cap a aquesta missió, em va demanar que em busqués una feina fora de les estructures de l'Església. Va ser llavors quan vaig treballar en una estructura del Govern com a investigador de casos d'abús de menors.

Una de les dificultats més grans que vaig viure va ser trobar-me amb els fonamentalistes protestants i catòlics. Jo no portava cap signe religiós (hàbit, símbol, etc) i no em presentava com a «Germà». Al llarg d'aquests quatre anys vaig haver d'aprendre a situar la meva missió sense fer referència explícita a l'Església encara que, per a mi, el meu treball fos el meu ministeri i la meva presència en aquest lloc fos motivada per la meva fe. Els meus companys de feina em preguntaven: «Jonathan, què pensen els catòlics dels cristians?», com si els catòlics no fossin cristians. Un dia vaig sentir que un company parlava de mi a un altre: «Envia tot el que guanya al Papa». M'imaginava el Papa anant cada matí al seu apartat de correus per veure si el meu taló havia arribat. No em van prendre pas el pèl quan em van dir que el cor de la vida religiosa és un misteri. Veient a vegades les cares desconcertades dels meus companys constato que això és veritat.

A més a més d'aquesta feina, com que era l'única persona que parlava una mica d'espanyol, també vaig treballar com a intèrpret per als paisans hispans que venien al despatx per demanar assistència o aliments. La majoria d'aquells treballadors eren mexicans, gent d'Amèrica Central que no es fiava del personal del despatx. Molts d'ells no sabien ni llegir ni escriure i corrien el perill de ser expulsats si es descobria que portaven documents falsos. Mentre els feia d'intèrpret, els deia en veu baixa que jo era un «Germà». Quan sentien allò, els seus cossos es relaxaven, em feien un gest amb el cap i els seus rostres s'il·luminaven amb un somriure. Era una sorpresa per a ells. No s'esperaven pas trobar-se amb un religiós en un lloc així. Per què el fet de dir-los: «Sóc un Germà», produïa aquell efecte? Potser perquè el que els deia en realitat no era «Sóc un Germà» sinó més aviat «Sóc el teu Germà». I, per tant, si sóc el teu germà, visc una relació amb tu, som de la mateixa família, de la mateixa comunitat. Jo sóc el teu germà, no puc fer altra cosa que buscar el millor per a tu. La relació és el cor de la meva missió.

A vegades, això pot tenir la seva gràcia. Em recordo d'un Diumenge que anava a buscar un grup de treballadors per anar a Missa. La furgoneta de la nostra Parròquia l'havíem rebuda com un do. Era una furgoneta fabricada el 1979 i el comptador arribava a 15.000 milles. Ara comprendreu perquè ens l'havien regalada... Anava conduint per aquelles carreteres plenes de pols quan, pel retrovisor, vaig veure dues furgonetes de l'Església Baptista que venien darrere meu, lluints, amb aire condicionat i tot... Podeu estar segurs que no eren regalades. Quan vam arribar al poblet, la gent va sortir de casa seva, va començar a pujar a les furgonetes dels Baptistes. Em vaig sorprendre quan vaig veure que entre aquella gent hi havia 30 catòlics. Una senyora que es trobava entre ells, i que em coneixia bé, va tenir la delicadesa d'explicar-me: «No es preocupi, Pare, és que aquest vespre els Baptistes donaran pollastre per a sopar». A vegades, la missió consisteix a fer la diferència entre les meves necessitats i les necessitats de la gent. La meva necessitat era omplir la furgoneta de gent. La necessitat de la gent era alimentar-se.

Algunes vegades, la meva missió m'ha proposat un repte. Sé, perquè m'ho han ensenyat, que la missió és molt més que les realitzacions aparents del treball. Els títols i l'agraïment són coses agradables i fins i tot poden ajudar-nos, però no són l'essencial de la missió. El que la gent necessita va més enllà d'aquestes coses. El meu treball al Sud de Geòrgia m'ha ensenyat que m'he de recolzar en la meua pròpia humanitat per a anar a l'encontre dels altres; he de deixar-me portar pel cor i no només pel cap. He descobert que l'autèntica i perdurable evangelització està basada en la relació, en l'obertura dels nostres cors, en el compartir l'amor de Déu expressat mitjançant la reciprocitat i la justícia.

Per acabar, prego per a continuar essent fidel a la crida que vaig rebre fa alguns anys. La vida i el treball de la Mare Teresa de Calcuta són per a mi un model del que és una vida religiosa viscuda en plenitud. Com ella, podem deixar-nos consumir i transformar per l'amor i el zel per la missió. Amb les paraules del fundador de la meua Congregació, treballarem junts per estendre el Regne de Déu als cors de la gent.

Comunicacions finals per grups lingüístics (Constel·lacions)

CONSTEL·LACIÓ A

Joves religioses i religiosos vinguts a Roma de tots els continents per a compartir vida i missió, descobrim en aquest intercanvi la riquesa de les nostres cultures i la força de la diversitat. Fascinats per Crist que ens ha cridat a seguir-lo, ens saludem mútuament com a germanes i germans.

Juntament amb les altres *constel·lacions* lingüístiques, nosaltres, el grup de llengua francesa, compost per 145 persones de 34 països, desitgem compartir el que ve a continuació.

Estimats pel Pare, inspirats per la bellesa de Crist en la seva humiliació i exaltació, hem optat lliurement per a respondre a la seva crida a la vida consagrada. Aquesta és la font del nostre goig i del nostre entusiasme de ser plenament testimonis de Déu en el món d'avui.

Creiem que en Jesucrist, Déu ha mostrat el seu amor a cada persona, i així som capaços de transmetre-ho personalment i comunitàriament, posant els dons que hem rebut al servei dels altres, particularment dels menys afavorits.

Creiem en l'acció i el poder de l'Esperit Sant en les nostres vides.

Creiem en la primordialitat de l'Eucaristia, en el poder de la Paraula per a il·luminar-nos i transformar-nos, i en l'oració.

Creiem que els vots de castedat, pobresa i obediència, viscuts en les nostres comunitats, són per a nosaltres el mitjà privilegiat per a viure el seguiment de Crist i permetre que ell ens modelï a imatge seva.

Creiem que l'intercanvi de vida i de fe, de diàleg i de perdó, construeix la comunitat i alimenta el zel apostòlic.

Creiem que la unitat en la diversitat és possible i fa present el Regne de Déu.

Sabem que som dèbils i pecadors, però creiem en la misericòrdia del Pare.

Volem ser testimonis profètics en el nostre món, a través del que som, fem i diem.

Reconeixem l'acció de l'Esperit en el carisma dels nostres fundadors i fundadores, el volem viure i comunicar en unió amb l'Església universal, vetllant sempre la inculturació.

Congregats pel Senyor, fem compte de la seva gràcia en els nostres esforços per afrontar les situacions de conflicte, de manca de comprensió i d'aïllament en les nostres comunitats.

Volem posar sempre els més pobres —aquesta va ser la pobresa de Jesús— en el centre de les nostres vides, de les nostres accions i de la nostra pregària.

Conscients de les injustícies que afligeixen tant les dones com els homes en les nostres comunitats i en el món, prometem de ser treballadors per a la justícia i la pau.

Que l'experiència d'aquest Congrés, tan rica en intercanvis i en diversitat, faci sentir en els nostres cors que hem retrobat tots aquells que ens han precedit en la vida consagrada. El Congrés ha reforçat els llaços d'amistat entre dones i homes que, de vegades treballen amb risc per a les seves vides, en l'extensió i proclamació del Regne.

Aquest Congrés ens ha possibilitat de viure en comunió, com germanes i germans que dia i nit intercedeixen per l'Església i el món. Avui, com ahir, Crist ens crida a la missió! Avui, com ahir, volem proclamar «Vidimus Domunim» (Hem vist el Senyor)!

CONSTEL·LACIÓ B

Som joves, dones i homes, que han descobert que ser consagrats és una bellesa que omple la vida. Per això, la certesa de la nostra identitat no és un problema per a nosaltres: creiem en la nostra vocació, perquè omple de felicitat i de sentit la nostra vida. La bellesa que hem vist i conegut, que hem tocat, la volem transmetre a tothom.

Volem compartir la sorpresa que ens ve del descobriment d'un Déu que estima cadascú pel que és, perquè està enamorat de la vida.

En la complexitat i en el treball de cada dia no tenim por de somniar i de ser lliures per a estimar amb un cor pobre, transparent, plenament disponible. Volem arribar a ser persones de comunitat, de servei i de pregària, arrelades en l'Evangeli.

Ajudeu-nos a ser solidaris amb els pobres i marginats, i a transmetre esperança a qui no en té. Units podem construir un món de solidaritat universal

CONSTEL·LACIÓ C

Aquest és un temps profètic per a l'Església i per al món. Conscients d'això i fonamentats en l'Evangeli volem ser persones de comunitat, d'apostolat, de pregària així com advocats a favor del medi ambient. Ens comprometem a ser seguidores i seguidors autèntics de Crist, expressant-ho amb relacions igualitàries i de mutu respecte. Ens preocupa la impressió que la vida religiosa actual no està en contacte amb les necessitats del món. La nostra resposta això és trobar noves estratègies per expressar avui novament el nostre carisma fundacional i així respondre a les necessitats dels pobres en un temps de canvi.

Confessem que no tenim resposta per a tot, però ens comprometem a suportar la tensió de ser persones autèntiques. També ens comprometem a transcendir les nostres comunitats per a un treball conjunt en l'anunci de l'Evangeli, sense ocultar la nostra identitat de persones consagrades.

Estem amb vosaltres en el camí de la fe.

CONSTEL·LACIÓ D

Els integrants de la constel·lació D (anglòfona) érem com un arc de sant Martí a causa de la multitud de nacionalitats, races i vestimenta. Aquesta riquesa i varietat han portat a una àmplia gamma d'idees, opinions, sentiments i experiències que ens sentim incapaços de sintetitzar. Per aquesta raó la nostra presentació consistirà en un seguit d'*instantànies* amb algunes de les idees expressades en els debats.

Tot i la nostra gran diversitat, coneixem i professem el nostre desig de viure els consells evangèlics de manera radical. Professem un profund amor envers l'Església, un amor que ens porta a desafiar-nos nosaltres mateixos i els que hi ha al nostre voltant.

Nosaltres, joves religiosos, ens animem a respondre a l'amor de Déu vivint apassionadament els valors de l'Evangeli en un context de comunitat, modelant les nostres vides segons Jesucrist que va desafiar les estructures injustes i era proper als marginats. Cridats a ser la veu profètica de l'Església, optem per desafiar l'Església i la societat per a una fidelitat major. Ens animem a ser solidaris amb els marginats i a deixar-nos transformar per la Paraula activa de Déu. Conscients dels temors i dificultats que tots experimentem mirem el futur amb esperança i alegria.

Amablement ens convoquem, nosaltres i vosaltres, a l'autenticitat i l'honestedat tal com ho va viure Jesús... la veritat ens farà lliures. En diàleg amb els germans, respectem les nostres diferències personals i culturals, especialment quan ens expressem amb paraules, i tenim en compte el valor de la franquesa en contrast amb voler guardar les aparences. Amb tot, reconeixem que hem d'anar més enllà i permetre que surti el problema que crema en el nostre cor, malgrat sigui dolorós. Tot això ho volem fer amb un profund respecte i amor a Crist i als germans.

La nostra visió d'aquesta mena de congressos és que cal anar més enllà d'un pluralisme que tolera les diferències, per arribar a una comunitat de diàleg real fonamentat en l'amor d'uns i altres. D'aquesta manera, començaríem a caminar vers un veritable testimoniatge per a l'Església i per al món que representem. Les mancances en

aquest qüestionament radical potser és degut a les nostres pors. Por de ferir els altres i nosaltres mateixos. Ésser profètic —com a religiosos hi estem cridats— és ésser algú que insta la comunitat a una major autenticitat i justícia. Nosaltres com a religiosos joves, animats pel nostre amor apassionat per l'Església i pel món, ens preguntem:

- Hem estat profètics en els missatges que vam fer arribar al Papa durant el Congrés?
- Vam permetre que la por i la manca d'amor ens fessin transmetre al Papa un missatge còmode i innocu (no desafiant) sobre la nostra identitat? Què hem representat?
- Què hem dit sobre el difícil i concret problema actual de viure els nostres vots, per exemple, el celibat en cultures que promouen l'erotisme com un valor fonamental?
- Què hem dit sobre les dificultats que tenim amb les vocacions en cultures minoritàries?
- Què hem dit respecte als escàndols sexuals que estan causant un mal immens a l'Església?
- Què hem dit sobre la faç de Déu revelat en altres creences?
- Què hem dit sobre el paper de la dona en l'Església i en el món? No n'hi ha prou amb dir que és un problema anglosaxó (protagonitzat per ambdós sexes hi hagué durant el Congrés una experiència dolorosa en la qüestió de la concelebració de la Missa).

L'apatia és ira congelada. Per descongelar la ira de manera creativa i profètica necessitem, per al nostre bé, el de l'Església i el del món, dialogar amb honestedat radical.

CONSTEL·LACIÓ E

Som joves, dones i homes d'avui, cridats per Déu a viure la radicalitat evangèlica en el nostre present i en el nostre context històric, i que des de la nostra *opció lliure i joiosa* ens comprometem a través de la nostra professió dels consells evangèlics a fer present el Regne de Déu en el món.

Volem modelar la nostra vida seguint l'exemple de Jesús de Natzaret, faç de Déu Pare i Mare, que va desafiar les estructures injustes i va prendre partit pels pobres i marginats. Això ens porta traduir els nostres carismes fundacionals a cada cultura per mostrar la tendresa de Déu als pobres i a les noves víctimes que genera la societat.

En comunió fraterna compartim els nostres projectes de vida personals i comunitaris amb tots els homes i dones, sigui quina sigui la seva cultura, religió o raça. Vivim la pluralitat amb la riquesa que es nodreix del diàleg, del servei, del respecte mutu, de la valentia d'oferir i demanar perdó i, sobretot, del testimoniatge que diu que és possible viure i treballar en comunió.

Reconeixem que no tenim resposta per a tot, ens volem comprometre més amb els necessitats, essent autèntics, deixant-nos interpel·lar i transformar per l'Evangeli i els germans i germanes. Tot i que, reconeixem les nostres pors i dificultats, mirem el futur amb esperança.

Per això ens *comprometem*:

1. A una conversió personal constant.
2. A construir la comunitat fraterna essent signes del Regne.
3. A ser testimonis profètics en el món amb la nostra vida.
4. A deixar-nos desafiar i evangelitzar pels pobres.
5. A traduir de manera inculturada els nostres carismes, en comunió amb tota l'Església.
6. A denunciar i transformar les injustícies en el món i en l'Església, especialment les injustícies contra els marginats i les dones.
7. A ser persones creatives i dinàmiques en la nostra vida de pregària.
8. A ser agraïts/des... no solament per aquesta meravellosa experiència que ha obert els nostres horitzons a la universalitat de la vida consagrada sinó també per tots els dons rebuts, especialment per *ser* i ser anomenats *germana* i *germà*.

CONSTEL·LACIÓ F

Nosaltres, joves religiosos i religioses, volem respondre a l'amor de Déu vivint apassionadament els valors de l'Evangelí en comunitat fraterna.

Volem deixar-nos modelar seguint l'exemple de Jesús que va desafiar les estructures injustes i va prendre partit pels marginats.

Cridats a ser veu profètica ens comprometem a defensar la vida de l'Església en la societat.

Ens deixem transformar per Déu que ens parla a través de la Paraula i de la història; optem per una solidaritat efectiva a favor dels més necessitats.

Vivim un temps profètic en l'Església i, conscients d'això, volem ser un poble de comunitat, de ministeri i de pregària, fonamentats i arrelats en l'Evangelí.

Ens comprometem a ser seguidors autèntics de Jesús, a traduir aquest aspecte en unes relacions marcades per l'amor, viscudes en el diàleg, la igualtat i la reciprocitat.

Ens preocupa constatar que la vida religiosa no sempre està en contacte amb les necessitats del món actual. Davant del desafiament que ens presenta aquesta realitat, busquem noves estratègies per a recrear els nostres carismes fundacionals.

Reconeixent les nostres pors, dificultats i la manca de respostes; ens comprometem a romandre en la tensió que comporta l'autenticitat.

Optem per una vida comunitària viscuda des d'una nova eclesialitat, en comunió amb els laics, altres congregacions i confessions religioses.

Volem promoure una relació fecunda entre les cultures.

Prioritzem com a urgències pastorals la dona, els emigrants, els infants, els joves, els indígenes, la família i els exclosos d'aquest món.

Mirem Maria amb confiança, mare i companya en el nostre camí d'alliberament.

Índex

PRESENTACIÓ	7
-------------------	---

PONÈNCIES

«The cridat pel teu nom...»	
La vocació religiosa avui: do i desafiament, sorpresa i aposta (AMEDEO CENCINI)	9
<i>Joves i vida consagrada</i>	9
La vc, ànima perennement jove de l'Església	9
Els joves, somni dels orígens i esperança de renovació	11
<i>La vocació: diàleg entre dues llibertats</i>	12
Crida a la vida	13
La crida a la fe	15
Crida a la transcendència i al misteri	16
Crida a la lluita i a la felicitat	17
Crida a la vida consagrada	21
«Els sentiments del Fill»	22
«Senyor, a qui anirem?»	23
«És bo estar-nos aquí»	24
«La veritat us farà lliures»	25
Crida en l'Església i en el món	27
Un símbol: la festa en la nit...	28

Amor i empatia per al món	29
El més gran carisma en l'Església: compartir	30
«Jove, a tu t'ho dic, aixeca't» (Lc 7,14)	34
Comunitat. Comunió. Missió.	
El foc de l'amor viscut i avivat (ANN MARIE MUKAMWEZI)	39
<i>Introducció</i>	39
<i>Comunitat com a experiència concreta/viscuda</i>	
<i>de comunió (koinonia)</i>	41
<i>Comunitat en i per a la missió</i>	43
<i>La comunitat és missionera en si mateixa</i>	45
<i>La missió plasma la comunitat. La comunitat</i>	
<i>per a la missió i en missió</i>	46
<i>Reptes que la comunitat troba avui</i>	47
<i>Les ocasions de creixement, compromís, comunió</i>	
<i>i missió</i>	50
<i>Conclusió</i>	51
Portats per l'Esperit. Meditació sobre l'espiritualitat	
de la vida consagrada (ARMAND VEILLEUX)	53
<i>Primera part: mosaic bíblic dels orígens de la vida</i>	
<i>consagrada</i>	54
Primera icona: el baptisme de Jesús	54
Segona icona: l'Esperit del Gènesi origen de la vida . . .	55
Tercera icona: la crida dels deixebles	56
Quarta icona: la Transfiguració	58
Cinquena icona: el darrer Sopar	59
Sisena icona: Pentecosta	59
<i>Segona part: la vida consagrada com a vida de comunió</i> . . .	61
Comunió amb Déu en l'oració silenciosa	62
Comunió en Església	65
Comunió en l'exercici de la missió	67
Testimonis de comunió enfront de les divisions	69
Comunió amb el cosmos	70
Comunió a través i més enllà de la Creu	71
<i>Conclusió</i>	72

El qui vulgui venir darrere meu...	
per anunciar la Bona Nova als pobres (VILMA MOREIRA)	73
<i>Introducció</i>	73
<i>Contemplar i estimar el món amb el cor de Crist</i>	75
Contemplar per trobar..	75
Desfiguració/Transfiguració...	75
La recerca de la Bellesa divina (VC 75)	76
<i>El sentit de la vida religiosa.</i>	
<i>Seguir Jesús anunciant el Regne de Déu i el Déu</i>	
<i>del Regne</i>	78
El seguiment de Jesús	78
Seguiment i missió	79
L'actitud fonamental de servei (Cf. VC 75)	80
<i>Religioses i religiosos joves, compromesos en la missió</i>	82
Joventut de la vida consagrada	82
Estàs disposada a...?	83

TESTIMONIS

DESHI RAMADHANI	85
DARIO TOKIC	87
CALLISTA AHACHI	89
ELISA ESPINOLA BRITZ	91
GERI FURMANEK	93
REU JOSE GALOY	95
PAULA SPARK	99
DALCIDES BISCALQUIN	100
ODETTE TWAIBU SAFI	103
LAURENT TOURNIER	106
JOSEPHINE RANI-SUSAI	109
JONATHAN BEEBE	110

COMUNICACIONS FINALS PER GRUPS LINGÜÍSTICS

<i>Constel·lació A</i>	115
<i>Constel·lació B</i>	117
<i>Constel·lació C</i>	117
<i>Constel·lació D</i>	118
<i>Constel·lació E</i>	119
<i>Constel·lació F</i>	121